

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจ
ในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอน
ตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) และวิธีสอนตามคู่มือครู

ปริศนา นพรัตน์

ของ

ปริญญ์ พรหมศรี

๑๖ ก.ย. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มกราคม ๒๕๓๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๐ ๒๕๓๖

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผศ. สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

.....กรรมการ
(ผศ. อวุธ วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผศ. สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

.....กรรมการ
(ผศ. อวุธ วัฒนสิน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร. ชุตินา เจียมศิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๓๐.....เดือน...ตุลาคม...พ.ศ..๒๕๓๕.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวุธ วัฒนสิน และ ดร.บุศิมา เจียมศิริ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านที่ให้ความเมตตากรุณาต่อผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้.

ขอขอบพระคุณอาจารย์จิราภรณ์ หอมกลิ่น อาจารย์วิลาวัลย์ แสงงาม อาจารย์ สมถวิล เผ่าพันธุ์ และอาจารย์พิชิต อูราสาย ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจและแก้ไขเครื่องหมายในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และคณาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทยทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ สจ. ทองเปรม คัมภีทวี อาจารย์ประยูรวรรณ คัมภีทวี ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณอาจารย์รัชนิภา จารุอศุลย์ ที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณอาจารย์ พรทิพา พานิชชีวกุล อาจารย์เชษฐา จักรไชย ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท เอกการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2532 ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณสมปัญญา ศรีภคานนท์ คุณอัญชลีพร เตชะศิริกุล คุณสุวิมล วิสุทธิกุล และคุณอมรพรรณ พิชัยภาพ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ และหลาน ๆ ผู้ซึ่งเป็นที่รักทุกคนที่ให้ความรัก ความห่วงใยตลอดจนกำลังใจสนับสนุนตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครู - อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จด้วยดี

ปริญญ์ตร พรหมศรี

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	8
	ความหมายของการอ่าน.....	8
	ความสำคัญของการอ่าน.....	9
	จุดมุ่งหมายของการอ่าน.....	10
	ประเภทของการอ่าน.....	12
	แบบการสอนอ่าน.....	13
	ระดับการอ่าน.....	13
	กระบวนการอ่าน.....	14
	ความเข้าใจในการอ่าน.....	17
	ความสำคัญของการสอนอ่านวิชาภาษาไทย.....	18
	ความมุ่งหมายในการสอนอ่านวิชาภาษาไทย.....	18
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน.....	19
	แนวคิดของทฤษฎี Schema เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ.....	21
	การสอนทักษะการอ่าน.....	23
	เทคนิคการสอนอ่าน.....	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	38
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	40
	ความหมายของการเขียน.....	40
	ความสำคัญของการเขียน.....	41

2	องค์ประกอบในการเขียน.....	42
	ความมุ่งหมายในการสอนเขียน.....	42
	การสอนเขียน.....	43
	ข้อเสนอแนะบางประการที่เกี่ยวกับหลักในการสอนเขียน.....	43
	การเขียนเรียงความ.....	44
	การสอนเขียนเรียงความ.....	46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียน.....	51
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนตามรูปแบบเอริกา	55
	ความเป็นมาของการสอนตามรูปแบบเอริกา.....	55
	จิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการสอนตามรูปแบบเอริกา.....	56
	หลักการสอนตามรูปแบบเอริกา.....	57
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามรูปแบบเอริกา.....	70
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ.....	71
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ.....	71
	ลักษณะของความสนใจ.....	73
	การสร้างความสนใจในบทเรียน.....	73
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ.....	74
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครู.....	77
	สมมติฐานในการวิจัย.....	81
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	82
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	82
	การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	83
	การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	103
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	103
สมมติฐานในการวิจัย.....	103
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	104
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	105
อภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก.....	126
ประวัติของผู้วิจัย.....	224

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการทดลอง.....	89
2	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม...	97
3	แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	98
4	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม...	99
5	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม.....	100
6	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม...	101
7	แสดงการเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	102
8	แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทย.....	212
9	แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนภาษาไทย โดยผู้ตรวจ 2 ท่าน.....	213
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการอ่านภาษาไทย.....	214
11	แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	215
12	แสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	218
13	แสดงคะแนนความสนใจในวิธีสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	221

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิขั้นตอนการสอนตามรูปแบบเอริกา	58
2 ขั้นตอนการสอนขั้นที่ 1.....	60
3 ตัวอย่างการเขียนแผนภูมิในขั้นตอนในขั้นการสร้างบริบท.....	60
4 ตัวอย่างโครงสร้างการเขียน.....	62

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เพื่อแสดงความรู้ ความคิด และถ่ายทอดวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดความสามัคคี และสันติสุขในมวลมนุษยชาติ

ภาษาไทยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การมีภาษาใช้ร่วมกันระหว่างคนหมู่มาก ทำให้เกิดพลังเกิดความรู้สึก เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย เป็นเอกลักษณ์ ของชาติ รวมทั้งเป็นวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่งที่น่าภูมิใจและควรค่าแก่การรักษาไว้ (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย. 2523 : 1) นอกจากนั้นภาษาไทยยังใช้ในการศึกษา แสวงหาความรู้ ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ บรรจุวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนด เกณฑ์การจบหลักสูตรให้ทุกคนต้องสอบผ่าน และได้จัดวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะพื้นฐานเน้นให้ใช้ ภาษาในการติดต่อทั้งรับฟังและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2520 : 3)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง 2533 (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2532 : 8) กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรไว้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับธรรมชาติของภาษา ลักษณะทั่วไปของภาษาไทยและการใช้ภาษาสื่อสาร สามารถใช้ภาษา ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะบุคคล และสถานการณ์ มีความรู้ใคร่รู้ใคร่เรียน สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ตนเองและสังคม ใช้ความรู้และทักษะทางภาษาในการศึกษาต่อ หรือการศึกษาค้นคว้าวิทยาการ ต่าง ๆ ตามความสนใจ จะเห็นได้ว่านักการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ได้ทุกแขนงอีกด้วย (กิ่งกาญจน์ ลีระสุคนธ์. 2521 : 1)

การเรียนการสอนภาษาไทยให้ได้ประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ผู้สอนต้อง สอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะพื้นฐานที่

สัมพันธ์กันทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งทักษะทั้ง 4 ด้านนี้ การอ่าน เป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนเป็นลำดับแรก ดังที่ สุวดี ภูประคิษฐ์ (2526 : 1) กล่าวไว้ว่า การอ่านนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของผู้เฝ้าหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็น นักเรียน นักศึกษา นักค้นคว้า หรือบุคคลทั่วไป การอ่านนั้นนอกจากจะมีบทบาทในการศึกษาเนื้อหา วิชาทุกประเภทแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนฉลาด สามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ อันมีผล ต่อพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม จึงถือได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งสอดคล้องกับความเห็นที่ว่า หากนักเรียนมี พื้นฐานการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในวิชาอื่นได้ เป็น อย่างดี (สมถวิล วิเศษสมบัติ. 2525 : 73 - 74) การอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญมีคุณค่า ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในชีวิต

ในด้านการเขียนนั้น ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่แสดงออกแทนคำพูด เป็นการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด หรืออารมณ์ออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจหรือรับรู้ตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน การเขียน จึงช่วยพัฒนาความคิด สติปัญญา และทัศนคติ (Boyd. 1970 : 170) ดังนั้นทักษะการเขียนจึง เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่พัฒนาบุคคลให้บรรลุเป้าหมายในการดำรงชีวิตนอกเหนือไปจากทักษะ การอ่าน

การอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่สัมพันธ์กันมาก (มัลลิกา ภักดิ์ธรงค์. 2531 : 2) หากนักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่านมากก็จะส่งผลให้ความสามารถทางการเขียนดีขึ้นด้วย (Heys. 1962 : 321 - 322) ครูจึงควรให้นักเรียนฝึกฝนทั้ง 2 ทักษะนี้ให้มากและสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าการอ่านและการเขียนจะมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้วก็ตาม ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้ง 2 ทักษะนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญประการ หนึ่งก็คือ วิธีสอนของครู เพราะครูยึดการสอนตามแนวเดิมไม่เฝ้าหาความรู้หรือวิธีต่าง ๆ ที่จะนำไป สอน (สารศึกษานิเทศก์. 2529 : 80 - 81) ครูสอนโดยไม่เน้นทักษะทางภาษา ขาดความรู้ และประสบการณ์ในการสอน ครูสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก และฝึกทักษะทางภาษาอย่างจริงจัง (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์. 2523 : 6 - 10) นอกจากนั้นครูยังไม่ได้จัดสภาพการเรียนการสอนให้มีความหมายแก่ความสนใจของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2527 : 130) ครูไม่ได้สร้างความสนใจต่อการเรียนก่อนที่ จะเริ่มสอน ขาดกิจกรรมที่จะชี้แนวทางในการอ่านให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนไม่ได้รับการกระตุ้น ให้นำกิจกรรมด้วยความสนใจ ไม่มีความภาคภูมิใจในประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จ ไม่มีโอกาส เรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสนใจของตนเอง (สุเทพ อ่อนโสภา. 2520 : 40) ซึ่งเป็นสาเหตุให้

ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านความคิดเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงมีผลทำให้นักเรียนระดับมัศึกษามีทักษะการอ่านไม่ดีพอ อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนะรัชต์ ศิริสวัสดิ์ (2524 : 85) ที่ศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากในการสอนภาษาไทยคือนักเรียนขาดทักษะอ่านในใจ นักเรียนอ่านหนังสือช้าไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อ่านและเก็บใจความสำคัญไม่ได้ ส่วนด้านการเขียนนั้น เนื่องจากต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ จึงทำให้การฝึกทักษะด้านนี้ได้ผลน้อยและทำให้ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนด้อยกว่าทักษะด้านอื่น ๆ (ยุวดี บุญยาวาณิชย์. 2530 : 1) นอกจากนี้ พิศวาท ลัดดากุล (2524 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนถึงร้อยละ 88 รู้สึกเบื่อหน่ายการเขียน เพราะการเขียนเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก นักเรียนไม่ชอบการเขียนและเรียนไม่เข้าใจ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียน สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524 : 7) กล่าวว่า ความสนใจมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจ หมกมุ่นในการเรียน และแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดี ถ้าหากผู้เรียนมีความสนใจผู้สอน สนใจกิจกรรมการเรียน การสอนต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ดังนั้นความสนใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้ (เชียรศรี วิวิธสิริ. 2527 : 21) เพราะการที่นักเรียนมีความสนใจในวิชาใดมักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่ปราศจากความสนใจ (Shepps and Others. 1971 : 71 - 73)

ปัจจุบันมีวิธีสอนใหม่ ๆ หลายวิธี วิธีหนึ่งที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสูงได้แก่การสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL - Effective Readings In Content Areas) อันเป็นนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่แบบหนึ่ง ที่น่าจะนำมาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาการสอนภาษาไทยได้ เพราะว่าการสอนตามรูปแบบเอริกา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งจะเริ่มพัฒนาทักษะการอ่านไปสู่ทักษะอื่น ๆ อย่างบูรณาการ โดยเน้นการใช้ความรู้เดิมของผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจ และจับใจความของเรื่องและสามารถสื่อความหมายจากเรื่องที่อ่านไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการฟังจากการสนทนา ทักษะการพูดจากการอภิปราย และทักษะการเขียนจากการใช้ถ้อยคำสำนวนจากการอธิบาย และสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการอ่าน นอกจากนั้นการสอนตามรูปแบบเอริกายังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น การอภิปรายเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะได้ใช้ทักษะทางภาษาต่าง ๆ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนผสมผสานกันตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจนำเทคนิคการสอน

ตามรูปแบบเอริกมาทดลองสอนการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นการค้นคว้าหาวิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าวิธีสอนตามรูปแบบเอริกากับวิธีสอนตามคู่มือครูวิธีใดดีกว่ากัน
2. ได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขุมบึง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 160 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขุมบึง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน จากทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 80 คน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

นำเนื้อหามาจาก หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหา ด้านประกาศ ข่าว โฆษณา บทความ และเรื่องเล่า

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาในการทดลองคาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบ 8 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

5.1.1 การสอนอ่านภาษาไทยด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา

5.1.2 การสอนอ่านภาษาไทยด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

5.2.2 ความสามารถทางการเขียนภาษาไทย

5.2.3 ความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา ตามหลักการของ เบิร์ต มอร์ริส และ เนียร์ สจ๊วต คอร์ (Burt Morris and Near Stewart Dore) ซึ่งเริ่มต้นพัฒนาทักษะการอ่านไปสู่ทักษะอื่น ๆ อย่างบูรณาการ โดยเน้นการใช้ความรู้เดิม ของผู้เรียนเพื่อจับใจความ ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน และสามารถสื่อความหมายจากเรื่องที่อ่านไปยังทักษะอื่น ๆ

2. การสอนอ่านตามรูปแบบเอริกา หมายถึง การสอนภาษาไทยโดยใช้หลักการของ เบิร์ต มอร์ริส และ เนียร์ สจ๊วต คอร์ (Burt Morris and Near Stewart Dore) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการอ่าน

1.1 การสร้างบริบท หมายถึง การดึงเอาความรู้เดิมของผู้เรียนให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เช่น การใช้คำถาม หรือรูปภาพ ดึงความรู้เดิมของนักเรียนสู่เรื่องใหม่

1.2 การสำรวจโครงสร้างตำราเรียน หมายถึง การให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังจะเรียนเรื่องอะไร และสามารถคาดเดาได้ว่าจะต้องรู้อะไรบ้าง เมื่อนักเรียนอ่านแล้วสามารถคาดเดาได้ว่า เนื้อเรื่องคร่าว ๆ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

1.3 เคาความหมายของศัพท์จากบริบท คือการสอนให้นักเรียนเดาความหมายของศัพท์โดยอาศัยข้อความแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิดโดยใช้เทคนิคโคลงหมายถึง แบบฝึกหัด เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน โดยวิธีตัดคำออกจากข้อความอย่างเป็นระบบ แล้วให้นักเรียน คิดหาคำเติมลงไปในช่องว่างให้ตรงกับคำเดิมหรือเป็นคำที่ใช้แทนคำเดิม ซึ่งมีความถูกต้องทั้งใน ด้านความหมายและไวยากรณ์ เพื่อให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูลเป็นการฝึกให้นักเรียนจับใจความ สำคัญและเรียบเรียงข้อมูลโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอช่วย โครงสร้างระดับยอ หมายถึง แผนการเขียนของผู้เขียน ที่ใช้ในการเรียบเรียงใจความของเรื่อง ซึ่งแผนการเขียนที่ใช้มากมีอยู่ 4 ชนิด ดังนี้

1. การบรรยายหรือบอกรายละเอียด
2. เป็นเหตุ - เป็นผล
3. ปัญหาและการแก้ไข
4. การเปรียบเทียบ

ซึ่งถ้าผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างระดับยอ ก็จะทำให้จับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ รวดเร็วยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดข้อมูล คือการที่นักเรียนสามารถถ่ายทอดข้อมูลที่ได้จากการอ่านเป็นภาษาพูด ภาษาเขียนโดยใช้คำพูดและสำนวนเป็นของตนเองได้

3. การสอนอ่านภาษาไทยตามคู่มือครู หมายถึงการสอนที่ใช้ในกลุ่มควบคุมโดยดำเนินการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ คือการทำให้ผู้เรียนมีใจจดจ่อตอบทเรียน โดยครูใช้วิธีการสนทนา ชักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การแจ้งจุดประสงค์ คือการบอกให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของบทเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมหรือส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับที่จะใช้บทเรียนใหม่ ำให้กับผู้เรียนและการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียน โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด อธิบาย ชักถามและให้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เช่น แนะนำวิธีทำกิจกรรม แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าและใช้คำถามเป็นการนำทางให้ผู้เรียน

ขั้นที่ 6 ลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนอ่านเรื่องในใจ และทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง

ขั้นที่ 7 การแจ้งผลการปฏิบัติ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไขสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดและประเมินว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด โดยวัดและประเมินจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบและการแสดงออก เช่น การพูด การตอบคำถามของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน โดยการสรุปย้ายบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนโดยให้แบบฝึกหัดเสริมหรือมอบหมายงานเพิ่มเติม เช่น การให้การบ้าน เป็นต้น

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกได้หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วในด้านการแปลความ ตีความ ขยายความ และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและทดลองหาคูณภาพแล้ว

5. ความสามารถทางการเขียน หมายถึง การที่นักเรียนสามารถเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ การเขียนตัวสะกด การใช้ไวยากรณ์ การเรียบเรียงประโยค การลำดับความ และความคิดได้ชัดเจนและสื่อความหมายได้ อีกทั้งความสมบูรณ์ของการเขียน

6. ความสามารถทางการเขียนภาษาไทย หมายถึง การที่นักเรียนสามารถเขียนเรียงความภาษาไทย ในด้านความรู้ในเนื้อเรื่อง การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ และเอกภาพของเรื่อง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนเรียงความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและทดลองหาคูณภาพแล้ว

7. ความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกรับรู้หรือความพอใจ เอาใจใส่ อยากรู้อยากเห็น ตั้งใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกาและวิธีสอนตามคู่มือครู ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและทดลองหาคูณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนตามรูปแบบเอริกา
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายและอธิบายความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

มานิตย์ บุณยประเสริฐ (2526 : 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือการสื่อความระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลางหน้าที่ของผู้อ่านคือการค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านผู้เขียนและความสามารถทางด้านภาษา

รัชนี บุณยสิทธิ์ (2523 : 29 - 30) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่าหมายถึงกระบวนการที่ซับซ้อนสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความรู้สึกและจินตนาการแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

อัญลี แจ่มเจริญ (2526 : 82) กล่าวว่า การอ่านหมายถึงการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์

วันเพ็ญ สุภิกิตย์ (2528 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปสู่ผู้เขียน เป็นการแปลความ สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรที่ใช้แทนคำพูดให้ได้ความหมายที่แจ่มชัดสมบูรณ์ โดยนำไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้อ่าน หัวใจที่สำคัญของการอ่าน คือ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

เดอของค์ (สายใจ เกตุชาญวิทย์. 2527 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Dechant. 1964 : 1 - 2) กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการติดต่อสื่อสาร การอ่านเป็นกระบวนการที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอเป็นการติดต่อจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านสามารถหาความหมายจากสิ่งที่อ่านได้

บุช และเฮิบเนอร์ (Bush and Huebner. 1974 : 4) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการคิด การอ่านเพียงออกเสียงตามตัวอักษรได้นั้นยังไม่ถือว่าเป็นการอ่านที่แท้จริง เป็นแต่เพียงทักษะหนึ่งของการอ่านเท่านั้น หัวใจของการอ่านคือต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนอ่าน

แอร์โรสมิธ (Arrowsmith. 1972 : 84) ให้ความหมายการอ่านว่า การอ่านคือความคิด ความรู้สึกหรือสภาพทางจิตใจที่เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจข้อความที่เขียนหรือตีพิมพ์ขึ้นมา ความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความคิดความรู้สึกของผู้อ่านตรงกับความรู้สึกของผู้เขียนก่อนจะเขียนออกมาเป็นถ้อยคำ

แฮร์ริส และสมิธ (Harris and Smith. 1976 : 14) ให้ความหมายว่าการอ่านเป็นกระบวนการคิดที่ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม ทักษะของผู้อ่าน เพื่อค้นหาความหมาย ความคิด ข่าวดสารที่ต้องการจากสิ่งที่ตนอ่าน

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องแปลความหมาย ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์เดิมให้ได้ความหมายชัดเจนสมบูรณ์ และสิ่งสำคัญที่สุดในการอ่าน คือ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านหรือใกล้เคียงกับความเข้าใจของผู้เขียน

1.2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ทำให้บุคคลสามารถใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้และการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังที่ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 73 - 74) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิชาต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศ ปัจจุบันนี้ได้มีการ

ส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างมากทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านอย่างดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

มาลี นิมเสมอ (2523 : 26) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่าการอ่านจะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญาให้สูงขึ้น ถ้ารู้จักเลือกอ่านอย่างถูกวิธี สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้จับใจ เนื่องจากประสบการณ์จากการอ่านทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจสถานการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำมาแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ ช่วยขยายความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความจรรโลงใจ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาคูณชีวีต

ชุติมา สัจจานันท์ (2525 : 8 - 15) อธิบายว่าการอ่านทำให้เกิดพัฒนาการ ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ฯลฯ การอ่านมีส่วนช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์ การอ่าน หมายถึง การมีชีวิตอยู่ (Reading is Living) เพราะตราใบที่โลกไม่หยุดหมุนวิทยาการต่าง ๆ จะเจริญงอกงาม มีการค้นคว้า ค้นพบทฤษฎีความรู้ใหม่ ๆ ให้ได้เรียนรู้โดยไม่สิ้นสุดความสำเร็จจากการศึกษามักจะเป็นผลมาจากความสามารถในการอ่าน ขอบเขตและลักษณะการอ่านอีกด้วย นอกจากนี้การอ่านยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างจินตนาการ ขยายขอบเขตของชีวิต และเนื่องจากคนคือประชากรของประเทศชาติ การอ่านจึงเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประเทศ

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว การอ่านยังเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังเพิ่มพูนสติปัญญาของตน บุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริง ย่อมสามารถนำความรู้ ความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนและสังคมได้เป็นอย่างดี

1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ได้มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

อัมพร สุขเกษม (2526 : 5 - 6) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า

1. อ่านเพื่อบันเทิงใจหรือพักผ่อน
2. อ่านเพื่อหาความรู้ ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานทางการอ่านพอสมควร ต้องรู้จักจับใจความของเรื่อง บันทึกข้อความสำคัญหรือใช้การท่องจำด้วย

3. อ่านเพื่อเสริมสร้างความคิด ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี อ่านแล้วสามารถไตร่ตรองเพื่อประเมินความคิดนั้น เพื่อให้เกิดปัญหาและแนวทางใหม่ ๆ

วลี พันธุ์มณี (2529 : 24) ได้กล่าวถึงการอ่านว่าขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้ง ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 ประการคือ

1. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านเพื่อฆ่าเวลา เพื่อความพอใจ หรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่

2. อ่านเพื่อการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยทักษะความสามารถในการอ่านสูง เพื่อแสวงหาความรู้และการศึกษาค้นคว้า

3. อ่านเพื่อรู้ข่าวสารหรือเพื่อความจำเป็นในการดำรงชีวิต

มิลเลอร์ (Miller. 1972 : 15) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ประการคือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ

2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป

4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้

5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน

6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดในเรื่องที่อ่าน

เมอร์ซิกาและแมคอินทอช (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2527 : 125 ; อ้างอิงมาจาก Murcica and McIntosh n.d.) สรุปการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การอ่านในระดับมัธยมศึกษา เป็นการมุ่งให้ผู้อ่านได้รู้จักคำกว้างขวางมากขึ้นและสามารถนำคำเหล่านี้มาใช้ในการพูด การเขียน ตลอดจนการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. การอ่านนอกจากผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านแล้ว ยังต้องสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วย

3. การอ่านมุ่งให้ผู้อ่านนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงต้องรู้จักพิจารณาตัดสินแยกความจริงและข้อคิดเห็นได้ และการตัดสินข้อคิดเห็นของผู้เขียนก็ควรตั้งอยู่บนหลักการโดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่ผู้อ่านได้รับรู้มาแล้วเป็นส่วนประกอบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิดและให้ความเพลิดเพลิน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย ความสนใจของผู้อ่าน เพื่อจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

1.4. ประเภทของการอ่าน

ในการสอนอ่าน เราแยกประเภทของการอ่านออกได้ 2 ประเภท คือ
(วาสนา เกตุภาค. 2521 : 1 - 2)

1. การอ่านออกเสียง คือ การว่าตามตัวหนังสือพิมพ์ให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม

2. การอ่านในใจ คือ การทำความเข้าใจกับตัวอักษร เป็นการอ่านเพื่อตัวผู้อ่านเอง ซึ่งจะได้รับประโยชน์เล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านแต่ละคน

วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ และคนอื่น ๆ .(2522 : 135) ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ 2 ชนิด คือ

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขวนขวายหาความรู้ และความเพลิดเพลินให้แก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกอัตราเร็วและจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการอ่านที่นับวันแต่จะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น การอ่านประเภทนี้ไม่เพียงแต่อ่านได้ออกเท่านั้น แต่จะต้องมีความสามารถในการสรุปความ แปลความ ขยายความ วิเคราะห์คำ วิเคราะห์ความหรือเนื้อหาและวิจารณ์เรื่องได้

2. การอ่านออกเสียง ได้แก่

2.1 อ่านออกเสียงแบบร้อยแก้วเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรู้เรื่องและเข้าใจ

2.2 อ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อความไพเราะให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง

พวา พันธุ์เมฆา (2518 : 38) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น 3 ชนิดตามลักษณะของการอ่านดังนี้

1. การอ่านออกเสียง ใช้เมื่อต้องการให้ตัวเราหรือผู้อื่นได้ยินข้อความที่อ่าน หรือใช้เมื่อต้องการฝึกออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนหรือเพื่อซาบซึ้งในข้อความที่อ่าน อัตราเร็วทั่วไปในการอ่านชนิดนี้ 120 - 150 คำต่อนาที

2. อ่านออกเสียงเงียบ เป็นการอ่านที่ปากขมุขมิบไปตามจังหวะอ่านเหมือนออกเสียง การอ่านแบบนี้ไม่มีประโยชน์อย่างใดแก่ผู้อ่าน เพราะไม่มีเจตนาต้องการให้ผู้อื่นได้ยินหรือฝึกออกเสียงแต่อย่างใด ทำให้เปลืองเวลาในการอ่าน ซึ่งอัตราความเร็วจะเท่ากับการอ่านออกเสียงเท่านั้น

3. การอ่านในใจ การอ่านแบบนี้ไม่ใช่วิธีที่ออกเสียงต่าง ๆ เคลื่อนไหวเลยใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนหนังสือ ตาจับภาพแล้วส่งสายตาไปยังประสาทสมอง ให้รับเพื่อจดจำข้อความต่าง ๆ เหมาะสำหรับการอ่านค้นคว้า ซึ่งการอ่านแบบนี้มุ่งให้อ่านได้เร็วและมีความพร้อมทั้งสามารถเก็บความที่อ่านได้มาก

จากประเภทของการอ่านตามที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่าการอ่านมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ อ่านออกเสียงและอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านในใจ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านประเภทใด ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน การอ่านนั้นจึงจะเกิดประโยชน์

1.5 แบบการอ่าน

ในการอ่านนั้นผู้อ่านจะมีแบบการอ่านของตนเอง โดยผู้อ่านจะเลือกแบบการอ่านที่ทำให้สามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจในเวลาอันรวดเร็ว

สมิท (Smith. 1971 : 5 - 6) ได้เสนอแบบการอ่านไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจ จะเริ่มต้นที่ข้อความซึ่งเป็นโครงสร้างผิวเผิน เมื่อผู้อ่านเข้าใจดีแล้วจึงเกิดเป็นโครงสร้างถาวร ถ้าเป็นการอ่านออกเสียงก็จะเปล่งเสียงออกมาอย่างไม่คุ้นเคย ซึ่งเรียกว่า โครงสร้างผิวเผินของการพูด ส่วนการอ่านในใจจะข้ามขั้นนี้ไป ต่อจากนั้นไม่ว่าจะอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจต้องแยกรูปร่างของตัวอักษร แยกประเภทของตัวอักษร แยกลักษณะของคำเพื่อทำความเข้าใจในความหมายต่อไป

สันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2525 : 88) กล่าวว่าแบบของการอ่าน มีดังนี้

1. อ่านแบบล่างสู่บน เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้เรียนเริ่มต้นด้วยการรับรู้และจำแนกลักษณะของตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความตามลำดับ ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับตัวอักษร พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ แล้วจึงอ่านคำ ทำความเข้าใจความหมายของคำ

2. การอ่านแบบบนไปสู่ล่าง เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านเริ่มต้นด้วยการเก็บใจความสำคัญก่อน ต่อจากนั้นจึงพิจารณาว่าคำยากก็คำ และสะกดอย่างไร การอ่านแบบนี้ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญในเวลาอันรวดเร็ว ที่มักพบเนื้อหาบางตอนที่เป็นส่วนปลีกย่อย

3. กระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายใน เป็นกระบวนการอ่านที่ใช้วิธีที่ 1 คือ อ่านแบบล่างไปสู่บน และวิธีที่ 2 คือ การอ่านแบบบนไปสู่ล่างรวมกัน ผู้อ่านจะจับใจความพร้อมทั้งจำแนกคำ และแปลความหมายของคำไปพร้อมกัน วิธีนี้ผู้อ่านจะต้องฝึกทักษะการอ่าน และมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน

จะเห็นว่าไม่ว่าเด็กจะเลือกอ่านแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับการสอนและการฝึกฝนโดยครูผู้จัดประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก และครูจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของเด็กด้วย

1.6 ระดับการอ่าน

สมพิศ คูศรีพิทักษ์ (2526 : 827 - 829) ได้แบ่งระดับของการอ่านได้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือการอ่านหนังสือได้อย่างไม่ติดขัดรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มาก เข้าใจหน้าที่ของคำในประโยค รู้ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่าง ๆ ในย่อหน้าเดียวกัน ไม่ตีความในประโยคอย่างผิด ๆ ถูก ๆ เข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ ผิด

ระดับที่ 2 ระดับการอ่านเพื่อวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่สูงกว่าระดับแรก เป็นการอ่านพิจารณาขอบเขตของปัญหา เนื้อหาสาระ และเหตุผลในหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียด

ระดับที่ 3 ระดับการอ่านเพื่อสังเคราะห์ การอ่านในระดับนี้ผู้อ่านต้องนำความรู้ความคิดจากหนังสือหลาย ๆ เล่ม ซึ่งอาจจะมีความเห็นตรงกันหรือขัดแย้งกันมาพิจารณาวินิจฉัย แล้วเรียบเรียงเป็นความคิดอ่านหรือความรู้ของเราเอง

ระดับที่ 4 ระดับการอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการอ่านที่ต้องผสมผสานการอ่านทั้ง 3 ระดับเข้าด้วยกัน เพื่อให้พิจารณาคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่อ่าน

1.7 กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนหลายกระบวนการ ตั้งแต่การสัมผัสอักษรทางตา จนถึงกระบวนการรับรู้ในสมอง ดังที่ มิลนิคและเมอร์ริท (Milnik & Meritt. 1972 : 78 - 79) กล่าวว่า

กระบวนการอ่าน เป็นกระบวนการระหว่างการรับรู้ตัวอักษรกับการส่งความคิดของผู้อ่านเป็นคำพูดหรือเขียน ตลอดจนการทำการกิจกรรมอื่น การอ่านจึงเป็นการรับสัมผัสทางตาให้เกิดการรับรู้และการถ่ายโยงในระดับสูง

ถนอมวงศ์ ล้ายอมรรคผล (2526 : 529 - 532) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรับรู้ความหมายของถ้อยคำภาษาที่เรียน ถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำ ๆ เดียว แต่อ่านเป็นวลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้นเมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้คำมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจเรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของสาร สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในการอ่านแต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับแต่ละคน การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกัน แล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำ ประโยคหรือข้อความนั้น ๆ บริบทที่มีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนการตีความจนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์ และความคิดตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใด เราย่อม "คิด" คล้อยตาม หรือคัดค้าน แยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่าง ๆ ว่าส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับ ความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้นปฏิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ที่ใช้ วิจารณ์แยกตัดสินสารนั้นได้ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตร่วมกับความรู้ความเข้าใจได้ เมื่อไม่เข้าใจ ก็ตัดสินไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริงตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิด และแก้ปัญหาใด ๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิด เมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิดจากขั้นแรกถึงขั้นที่สามแล้ว จึงถึงขั้นที่สี่ เป็นขั้นตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้โดยผู้อ่าน สามารถสรุปความ รวบรวมความรู้ความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะ เปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่แล้วเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ได้ความรู้ความคิดที่ประสานกันขึ้นนี้ จะทำให้เกิด ความเข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น ทำให้ความรู้ความคิดเดิมได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรืออาจเพิ่มพูน ขึ้น ผู้อ่านจะเริ่มสนใจอะไรใหม่ ๆ มีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น แต่ถ้ารวบรวมความคิดแล้วผู้อ่านยังไม่ เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ ก็แสดงว่าผู้อ่านยังขาดความรู้พื้นฐานข้อที่สองและสามอยู่ จำเป็นต้องพัฒนา ทักษะพื้นฐานการอ่านให้มีมากขึ้น

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2528 : 1 - 8) กล่าวว่าหลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการ อยู่ 2 กระบวนการคือ การคิดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอย่างไร และคิดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่านเวลาที่ใช้ในการคิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถ ในการอ่านของแต่ละคน โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกวิทยา ความคุ้นเคยใน เนื้อหา และขอบข่ายของการอ้างอิงตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็น ว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนแต่ละคนอาจใช้วิธีสอนต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สอนก็มักจะยึดถือหลักของการสอนตามกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่ง ประสบการณ์ของตนเอง ในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่รวม กันระหว่างการอ่านและการคิด

จากกระบวนการอ่านมาสรุปได้ว่า การอ่านกับกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันเพราะ ในกระบวนการอ่าน นอกจากจะรู้ความหมายของคำแล้วผู้อ่านต้องคิดตามเรื่องที่อ่าน จึงจะเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้

1.8 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน นับเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะการอ่านออกเสียงเพียง อย่างเดียวนั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์ หากไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่านเพียงพอ ซึ่งความเข้าใจใน

การอ่านนั้น ต้องอาศัยความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ดังที่เบอร์ตัน (Burton. 1956 : 321) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า ต้องอาศัยความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ความเข้าใจในความหมายของศัพท์
2. การเรียงลำดับเหตุการณ์ได้
3. การจับใจความสำคัญได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน
5. การสรุปความ และคาดการณ์ล่วงหน้า

ชาวล แพร์ตกุล (2520 : 134) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่าเป็นความสามารถในการผสม แล้วขยายความรู้ความเข้าใจได้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ดังนี้

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อน
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างขึ้น และความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งใดที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วก็สามารถตอบและอธิบายได้

ทิงเกอร์ (Tinker. 1952 : 15) กล่าวว่าความเข้าใจเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด ความเข้าใจแจ่มแจ้งเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอที่จะรวบรวมความคิดในสิ่งที่อ่านมา

บอนด์และทิงเกอร์ (Bond and Tinker. 1957 : 235) ให้ความเห็นว่าความสามารถในการเข้าใจในการอ่าน มีพื้นฐานมาจากสิ่งต่อไปนี้คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำ (Word Meanings) เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของศัพท์เหล่านั้นชัดเจน ย่อมทำให้เด็กเกิดความคิดที่จะนำมาใช้ในการอ่าน

2. การเข้าใจหน่วยความคิด (Thought Units) เพื่อที่จะเข้าใจประโยคเด็กจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด กล่าวคือ แบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำต่อเนื่องเป็นกลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำ

3. การเข้าใจประโยค (Sentence Comprehension) เมื่อเด็กเข้าใจคำและรู้จักหน่วยความคิดแล้ว ต้องรู้จักเอาแต่ละคำหรือแต่ละส่วนมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนได้ความเป็นประโยค

4. การเข้าใจอนุเจต (Paragraph Comprehension) หมายถึงความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน เด็กจึงจะอ่านได้เข้าใจดียิ่งขึ้น

5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจต หรือการเข้าใจเนื้อความทั้งหมด (Comprehension of Larger Units) เพื่อให้เข้าใจข้อความหรือเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน เด็กจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ที่อยู่ในตอนก่อน ๆ และเข้าใจข้อความในตอนต่อไปอีกด้วย

ความเข้าใจสามารถแสดงออกได้ดังนี้

1. การแปลความหมาย (Translation) คือสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้โดยแปลลักษณะและนัยของเรื่องราวซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้สำหรับเรื่องราวนั้น ๆ โดยเฉพาะ

2. การตีความ (Interpretation) คือความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้

3. การขยายความ (Extrapolation) คือความสามารถขยายความหมายตามนัยของเรื่องนั้นให้กว้างขวางไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

เบอร์มีสเตอร์ (Burmester. 1974 : 147 - 148) ได้นำ Bloom's Taxonomy มาคิดแปลงและแบ่งความเข้าใจในการอ่านเป็น 7 ระดับคือ

1. ระดับความจำ ผู้อ่านต้องสามารถจำสิ่งที่ผู้เขียนบอกไว้ เช่น รายชื่อบุคคล คำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน

2. ระดับการแปลความหมาย ผู้อ่านต้องสามารถแปลข้อความหรือเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องใหม่ เช่น การแปลเป็นภาษาอื่น หรือแปลเป็นแผนที่ แผนภูมิ การถอดความ เป็นต้น

3. ระดับการตีความ ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ เช่น สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ จับใจความสำคัญของเรื่องได้ มองเห็นภาพพจน์จากเรื่องที่อ่านได้ เป็นต้น

4. ระดับประยุกต์ใช้ เป็นความสามารถที่ผู้อ่านเข้าใจหลักการและนำไปประยุกต์ใช้ให้สำเร็จ

5. ระดับวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อย ๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น แยกแยะบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิด ๆ และลงความเห็นในสิ่งที่อ่านได้

6. ระดับการสังเคราะห์ ผู้อ่านต้องสามารถนำความคิดจากที่ต่าง ๆ มารวบรวมเรียงเข้าด้วยกันใหม่ได้

7. ระดับการประเมินผล ผู้อ่านต้องสามารถวางกฎเกณฑ์ และตัดสินความคิดโดยมาตรฐาน

ความเข้าใจในการอ่านนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการศึกษา นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงจะทำให้เป็นผู้มีเหตุผล มีความสามารถในการใช้วิจารณญาณประเมินค่า และสรุปความได้ดี

1.9 ความสำคัญของการสอนอ่านวิชาภาษาไทย

สนม ครุทเมือง (2523 : 3) ได้สรุปความสำคัญของการสอนอ่านวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ
2. การสอนอ่านวิชาภาษาไทย ช่วยในด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความเจริญงอกงามด้านจิตใจ ด้วยความสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในสาขาวิทยาการอื่น ๆ
3. ช่วยให้ผู้อ่านไม่ตกเป็นเหยื่อบุคคล ซึ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการโฆษณาชวนเชื่อ นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ได้จากการอ่าน สามารถนำมาแก้ปัญหาชีวิตได้โดย ทำให้เป็นผู้ที่สามารถเข้าใจสภาพการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ เพราะปัญหาบางประเภทอาจนำประสบการณ์ที่เคยอ่านพบมาคิดแปลงแก้ปัญหาได้

1.10 ความมุ่งหมายในการสอนอ่านวิชาภาษาไทย

สนท ตั้งทวี (2531 : 30) มีความเห็นว่าการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาควรฝึกให้นักเรียนได้รู้จักจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้อ่านได้อย่างรวดเร็วด้วยการใช้สายตาสั้น ๆ ที่แม่นยำให้รู้จักวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ จดบันทึกเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีขั้นตอน และสามารถนำความรู้จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพูดและการเขียนได้ดีในโอกาสต่อไป

ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 331) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนอ่านวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้ คือ

จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านในใจ เพื่อรับรู้เรื่องที่อ่าน สามารถสรุปใจความได้ถูกต้องรวดเร็ว เข้าใจมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดโดยการเขียนหรือบอกได้ ตีความหมายคำและข้อความได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน อภิปรายความรู้สึก ความคิดเห็นของตนต่อเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์เรื่องอย่างมีเหตุผลตามเกณฑ์การวิจารณ์หนังสือ เพิ่มพูนความสามารถในการอ่าน และสร้างอุปนิสัยและทัศนคติต่อการอ่าน

จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านออกเสียง เพื่อประโยชน์ในการฝึกการใช้เสียงสื่อสารที่อ่านให้แก่มหาชน ทำให้ขยายความรู้ได้ทั่วถึง และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร การเข้าใจและการจำความหมายในด้านของผู้ส่งสารจะได้รับน้อยกว่าการอ่านในใจ เพราะต้อง

คำนึงถึงการออกเสียงไปด้วย การสอนศัพท์ทุกคำอย่างละเอียดอาจทำให้เบื่อหน่ายและขัดจังหวะในการอ่าน ทำให้รสรสของคำและความล้นน้อยลงไปได้

จุดมุ่งหมายของการอ่านทำนองเสนาะ เพื่อได้รับรสไพเราะของวรรณคดี ผีกการเอื้อนทำนองด้วยเสียงไพเราะ มีท่วงทำนองและลีลาถูกต้อง ทำให้ผู้ฟังซาบซึ้ง

1.11 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

פרטנ מַהאַבַּנְט (2523 : 47) กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจท์ (Piaget) ว่าเด็กมีพัฒนาการเป็น 4 ขั้นดังนี้

ระยะ Sensorimotor Period (ตั้งแต่เกิดถึง 2 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจดจำสิ่งของต่าง ๆ โดยจับต้อง

ระยะ Preoperational Thought Period (ตั้งแต่ 2 - 4 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่การจำแนกขึ้นอยู่กับด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวและระยะ Intuitive Phase (ตั้งแต่ 4 - 7 ขวบ) เป็นระยะที่ความคิดเป็นไปโดยการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

ระยะ Concrete Operation Period (ตั้งแต่ 7 - 11 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่การคิดอย่างมีเหตุผลเกิดขึ้น

ระยะ Formal Operation Period (ตั้งแต่ 11 - 15 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่เป็นการคิดอย่างนามธรรมและการสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นอย่างมั่นคง

จากทฤษฎีของเปียเจท์ เกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก สามารถนำมาเป็นหลักในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี โดยในระยะแรกของพัฒนาการเด็กจะคิดได้โดยอาศัยรูปธรรมเป็นสำคัญ ดังนั้นในระยะแรก ๆ ของการสอนอ่าน จึงจำเป็นต้องใช้รูปธรรมเป็นอันมาก เช่น ในการทำความเข้าใจความหมายของคำ เป็นต้น ต่อมาเมื่อเด็กพัฒนาขึ้นการสอนอ่านจึงเป็นไปในลักษณะนามธรรม การทำความเข้าใจความหมายของคำ ใช้วิธีอธิบายให้เด็กเข้าใจและให้เด็กคิดด้วยตนเอง เมื่อเด็กรู้วิธีทำความเข้าใจความหมายของคำในการอ่านแล้ว ครูจึงสอนให้เด็กอ่านอย่างอนุমান และการอ่านเพื่อประเมินต่อไป ดังนั้น การสอนอ่านโดยอาศัยพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจท์ อาจจำแนกลำดับการสอนได้เป็น 3 ขั้นคือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของคำ โดยวิธีรูปธรรมและนามธรรม การอ่านอย่างอนุমান และการอ่านอย่างประเมิน

กิลฟอร์ด (Guilford. 1966 : 125) ได้กล่าวถึงเรื่องการอ่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรู้และสติปัญญา สติปัญญานั้นประกอบด้วยระบบปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิบัติการด้านความรู้ความจำ ความคิดอย่างจำแนก คิดอย่างรวมและการประเมิน กิลฟอร์ดได้ให้คำแนะนำว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ก็ดี ความคิดก็ดี จะต้องประกอบกันเป็นหน่วยหรือระบบที่

ใหญ่พอสมควร แนวคิดดังกล่าวของกิลฟอร์ดสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการสอนอ่านได้ เช่น การสอนอ่านเป็นคำ การสอนอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์การสอนอ่านอย่างอนุมาน เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่าน และได้เขียนเป็นทฤษฎีไว้ดังนี้

คอว์สัน (Dowson. 1959 : 7) กล่าวถึงการสอนอ่านว่ามีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้เด็กเรียนสนใจทั้งเพื่อความบันเทิงและเพื่อเสริมสร้างปัญญา
2. เพื่อสร้างความพร้อมในการอ่านในแต่ละระดับ
3. เพื่อให้มีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น
4. เพื่อให้มีนิสัยที่ดีทั้งการอ่านและการฟัง
5. ให้สามารถเลือกตัวหนังสือและอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมตรงกับจุดมุ่งหมาย

ในการเรียน

ทูซ (Tooze. 1957 : 245) มีความเห็นว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านนั้น ควรจะเน้นให้นักเรียนเริ่มต้นอ่านหนังสือที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน

แฮร์ริส (Harris. 1969 : 487) มีความเห็นสอดคล้องกับทูซว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีที่เหมาะสมคือ ขึ้นแรกควรให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ง่าย สั้นและตรงกับความสนใจ เมื่อนักเรียนเกิดทัศนคติต่อการอ่านแล้ว นักเรียนจะหาหนังสือต่าง ๆ มาอ่านเอง

โฮล์ม (Holm. 1962 : 64) ได้สรุปทฤษฎีที่นำมาอธิบายการอ่านว่าการอ่านต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดกับความสามารถในการอ่าน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้คือ

- ความสามารถในการฟัง
- ความเข้าใจความหมายของคำที่มีอยู่ในเนื้อหาของเรื่อง
- ความเข้าใจความหมายของคำที่เห็นโดยตา
- ความเข้าใจความหมายของศัพท์แต่ละตัว
- การเข้าใจความหมายของคำอุปมาอุปไมย

องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถในการใช้เหตุผล

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการรับรู้

องค์ประกอบของการอ่านทั้ง 3 นี้ จะมีเส้นเกี่ยวโยงกันมากมาย ถ้าบุคคลใดโยกย้ายได้ คล่องแคล่ว บุคคลผู้นั้นจะมีความสามารถในการอ่านสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างความคิดรวบยอด ได้มาก

1.12 แนวคิดของทฤษฎี Schemaกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ

สิ่งกับเบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎี schema ผู้ที่ใช้คำว่า schema คนแรกคือ เฮด (Bartlett. 1932 ; Citing Head. 1926) เพื่อใช้อธิบายปรัชญาตามหลักของ Kant (1987) ซึ่งว่าด้วยธรรมชาติของความรู้ที่เน้นความสำคัญของ " A Priori " ซึ่งหมายถึงสิ่งกับเบื้องต้น ความรู้เดิม แนวคิดพื้นฐาน โครงข่ายหรือแผนงานพื้นฐานของความรู้ความจำ Kant มีความเชื่อว่า มนุษย์มีความเข้าใจเหตุการณ์รอบข้างตน ต่อเมื่อเหตุการณ์เหล่านั้นสอดคล้องกับสิ่งกับหรือความรู้เดิมที่มนุษย์มีรองรับอยู่ในสมองก่อนแล้ว

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart. 1981 : 4 - 12) ให้ความหมายของ Schema ว่าหมายถึง โครงสร้างข้อมูลที่ใช้แทนความหมายของสิ่งกับกว้าง ๆ ที่สะสมไว้ในความทรงจำ Schemata อาจเป็นสิ่งกับเกี่ยวกับสิ่งของ สถานการณ์ทั่ว ๆ ไป เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ ลำดับการกระทำ Rumelhart ได้อธิบายต่อไปว่าเป็นกระบวนการที่ต้องมีขั้นตอนย่อย ๆ คือ Sub - Schema ของ Schema ดังนั้นความรู้หรือสิ่งกับที่เรียกว่า Schema นี้ จะต้องประกอบ ด้วยสิ่งกับย่อย ๆ และการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกับย่อย ๆ เหล่านั้น เพื่อความเข้าใจ ระบบของการรวมสิ่งกับย่อย ๆ เป็นสิ่งกับรวมหรือความรู้

จากนิยามของ Schema ดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าทฤษฎี Schema เป็นทฤษฎีที่ อธิบายถึงกลุ่มความรู้ ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างของความรู้ของมนุษย์ที่มีอยู่เดิมแล้ว และมนุษย์มี กระบวนการรับย่อยข่าวสารเพื่อประสิทธิภาพของการสื่อความหมายอย่างไร ซึ่งโครงสร้างความรู้ นี้จะเรียงรายกันอยู่เป็นลำดับขั้น และจัดกลุ่มตามคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน

1.12.1 ทฤษฎี Schemaกับการอ่าน

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart. 1981 : 22 - 23) ได้สรุปการนำทฤษฎี Schema มาใช้อธิบายการอ่านดังนี้ คือ ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้หากผู้อ่านมีความรู้ทางภาษาและความรู้ทั่วไป ในขณะที่อ่านความรู้เหล่านี้จะถูกกระตุ้นให้ทำงานโดยกระบวนการทางสมอง ผู้อ่านจะใช้ Schema หรือโครงสร้างความรู้เดิมทั้งด้านภาษาและความรู้ทั่วไปที่มีอยู่พร้อมแล้วมาช่วยในการทำ ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เพราะข้อเขียนใด ๆ ก็ตามเป็นเพียงข้อมูลภาษาที่ผู้เขียนเตรียมให้ผู้อ่าน เท่านั้นผู้อ่านจะต้องสร้างความหมายขึ้นเอง โดยการนำโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับข้อ เขียนในตัวโครงสร้างความรู้เดิมจะมีช่องว่างอยู่ ในขณะที่กระบวนการอ่านดำเนินไปผู้อ่านจะเริ่มได้ ความหมายจากสิ่งที่อ่านมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อช่องว่างนั้นมีสภาพสมบูรณ์ความเข้าใจจึงเกิดขึ้น

1.12.2 ทฤษฎี Schema และการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ตามหลักการของทฤษฎี Schema ถือว่าทั้งผู้อ่านและผู้เขียนต่างก็มีโครงสร้างของความรู้ เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ Schema ตั้งสมมติฐานว่าความรู้และความจำของมนุษย์ก่อรูปร่างขึ้นในลักษณะเป็นโครงสร้างมิใช่รูปแบบ ดังนั้นเมื่อผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ก็คือ Schema ออกมาเป็นงานเขียน งานเขียนจึงเป็นตัวแทนของโครงสร้างของความรู้ของผู้เขียนเอง ถ้าหาก Schema ของผู้อ่าน และผู้เขียนแตกต่างกันมาก ผู้อ่านก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

คาร์เรลและไฮส์เทอร์โฮลด์ (Carrell and Eisterhold 1983 : 560) แบ่งโครงสร้างของความรู้ออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ (Formal Schemata) หมายถึงการที่ผู้อ่านมีโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเขียนเชิงสาธก ไวยากรณ์ นิตาน นิยาย วิทยาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ ถ้าผู้อ่านมีความรู้ลึกไวก่อลักษณะโครงสร้างของการเขียน และรู้จักใช้ความรู้เดิมเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ในขณะที่อ่าน จะช่วยอย่างมากในด้านความเข้าใจ และความทรงจำลักษณะโครงสร้างของข้อเขียนของเรื่องราวต่าง ๆ จะแตกต่างกันไปและมักมีลักษณะโครงสร้างของข้อเขียนเฉพาะแต่ละชนิด เช่น นิตานหรือเรื่องสั้นนั้น ก็จะมีโครงสร้างเป็นฉากเริ่มเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องและตอนจบ ในบรรดาโครงสร้างข้อเขียนทั้งหมดโครงสร้างของข้อเขียนแบบเล่าเรื่องค่อนข้างง่าย และเป็นที่คุ้นเคยกันมากจนอาจจะนับได้ว่าเป็นโครงสร้างแบบสากลเพราะลักษณะของโครงสร้างข้อเขียนประเภทนี้มักจะ ไม่ค่อยมีวัฒนธรรมของแต่ละชาติไปแทรกซ้อนได้มากเหมือนกับลักษณะการเขียนประเภทอื่น ๆ ผู้อ่านส่วนมากมักจะมีโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างข้อเขียนที่เป็นการเล่าเรื่องมาแล้ว

2. โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา (Content Schemata) คือการที่ผู้อ่านมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องในสาขาใดสาขาหนึ่งมาก่อน เช่น เศรษฐศาสตร์ การแพทย์ ธุรกิจ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น ผู้อ่านที่มีโครงสร้างความคิดแขนงนี้จะรับเรื่องได้เร็วกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ความรู้ทางเนื้อหามาก่อน

ทราบาซโซ (เตือนใจ. 2529 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Trabasso. N.D) กล่าวว่า กระบวนการของความเข้าใจในการอ่านตามหลักทฤษฎี Schema ก็คือกระบวนการแปลกลุ่มประโยคไปสู่ลำดับของความรู้หรือสิ่งที่มีความต่อเนื่องกันอย่างมีเหตุผล กระบวนการดังกล่าวนี้ต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งด้านภาษา และความรู้ทั่วไปของความหมายของคำ และนำความสัมพันธ์ระหว่างคำต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเป็นประโยค กระบวนการสร้างความต่อเนื่องของเหตุผล และนำความรู้หรือสิ่งที่อยู่ในความทรงจำของตนมาใช้ เพื่อให้รู้ความหมายของเหตุการณ์อันปรากฏอยู่เป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยเหตุนี้ ความรู้หรือสิ่งที่ผู้อ่านจะทำหน้าที่ต่าง ๆ ในกระบวนการอ่าน เช่น

การสร้างเรื่อง การทบทวนเรื่อง การตอบคำถาม หาเหตุผลที่เกิดขึ้น และข้อเท็จจริง การสรุปย่อเหตุการณ์ การให้ความคิดเห็นต่อการเล่าเรื่อง เป็นต้น นั่นคือ Schemata ของผู้อ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการสร้างความเข้าใจในการอ่าน

จากแนวทฤษฎี Schema พอสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้คือ

1. ความรู้ทางภาษา
2. ประสบการณ์ความรู้ทั่วไป ซึ่งรวมถึงความรู้และความพร้อมในเนื้อหาของผู้อ่านที่มีต่อสิ่งที่อ่าน
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่อง
4. โครงสร้างของข้อเขียน

1.13 การสอนทักษะการอ่าน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 73 - 74) กล่าวถึงทักษะการอ่าน สรุปได้ว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศ ปัจจุบันนี้ได้มีการส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอย่างมากทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานในการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

การสอนอ่านครูควรพึงเล็งในเรื่องต่อไปนี้

ก. ความเข้าใจ คือความสามารถที่จะเข้าใจในลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่อ่านอย่างครบถ้วน คืออ่านรู้เรื่องนั่นเอง การอ่านนั้นความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับหนึ่งจึงไม่ควรอ่านเร็วจนเกินไปจนไม่รู้เรื่อง คนเราจะอ่านหนังสือได้เข้าใจเพียงใดนั้นย่อมแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษาที่ได้รับมา เมื่อได้เห็นได้อ่านได้ฟังมากขึ้นย่อมจะเข้าใจโลกดีขึ้น และมีผลให้อ่านหนังสือเข้าใจได้รวดเร็วและลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วย

ข. ความเร็ว ความเร็วในการอ่านมีความสำคัญรองลงมาจากความเข้าใจผู้อ่านที่อ่านเร็วและอ่านมาก ย่อมได้เปรียบทั้งในด้านการเรียน การทำงาน นักเรียนจะอ่านได้เร็วถ้าครูได้เห็นถึงประโยชน์ของความเร็ว แนะนำวิธีอ่านที่ถูกต้องให้ และให้ฝึกหัดโดยมีความคุ่มบ้างหรือฝึกหัดด้วยตัวเอง

ค. วิจารณ์ วิเคราะห์วิจารณ์ในการอ่านนี้ อันที่จริงเป็นส่วนหนึ่งในความเข้าใจเรื่องวิจารณ์ เป็นเรื่องสำคัญ เพราะปัจจุบันนี้การโฆษณาอยู่รอบตัว ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจให้ลึกซึ่งความหมายหรือความมุ่งหมายของผู้เขียนแล้ว ย่อมจะตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาเหล่านั้นได้ง่าย นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณ์จะช่วยให้อ่านได้ประโยชน์อย่างแท้จริง มิใช่แต่เพียงรับทราบคำบอกเล่าของผู้เขียนที่ตรงตามตัวอักษรเท่านั้น ผู้อ่านจะนำเอาความคิดของผู้เขียนมาประสมกับความคิดเห็นของตนเองทำให้เกิดความคิดใหม่แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ประทีน มหพันธ์ (2523 : 200 - 201) กล่าวถึง การอ่านเพื่อความเข้าใจพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการสอน สรุปได้ดังนี้ การอ่าน คือ การทำความเข้าใจ ถ้าปราศจากความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตรงความหมายของตัวอักษรนั้นถือว่าไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง

ความเข้าใจในการอ่านโดยทั่วไป ถือว่าการอ่านคือการสะกิดคำที่เป็นตัวอักษรออกมาเป็นคำพูด ความเข้าใจเช่นนี้จัดว่ายังไม่เป็นการถูกต้องตามนัยของการอ่านในโรงเรียน จุดประสงค์หลักของการสอนอ่านก็คือ ให้อ่านสามารถทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ถูกต้องตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน การอ่านเพื่อความเข้าใจจัดเป็นทักษะด้านหนึ่งของทักษะทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การอ่าน การพูดและการเขียน การสอนอ่านให้ได้ผลนั้นครูจำเป็นต้องหาวิธีสอน วิธีฝึกหัด และหาวิธีสร้างทักษะความเข้าใจให้แก่นักเรียน ซึ่งจะกระทำได้หลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การใช้หนังสือแบบฝึกหัด การใช้หนังสือคู่มือ การใช้วัสดุประกอบการสอนอย่างอื่น เป็นต้น การตั้งคำถามของครูช่วยสร้างทักษะในการทำความเข้าใจในการอ่านให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี คำถามของครูนอกจากจะช่วยให้เด็กสามารถนำเอาประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดีแล้วยังช่วยให้เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ของแนวความคิด และการปรับจุดมุ่งหมายของการอ่านให้เหมาะสมกับความต้องการในการอ่านด้วย

1.13.1 หลักสำคัญบางประการที่ควรคำนึงในการสอนอ่าน

สุจริต เพียรชอบ (2523 : 48) ได้กล่าวถึงหลักที่ควรคำนึงในการสอนอ่านซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความพร้อมของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีสภาพแวดล้อมทางบ้านแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านแตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงควรทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้จัดสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพร่างกาย สติปัญญา แม้ว่าจะอยู่ในวัยเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน ก็จะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ครูจึงควรคำนึงในเรื่องนี้

3. ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน นักเรียนต่างวัยกัน ความสนใจในการอ่านจะ

ต่างกัน ครูควรชี้แนะให้นักเรียนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านและส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

4. สายตากับการอ่าน สายตาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพนักเรียนที่อ่านเร็วจะมีช่วงสายตาวางกว้างกว่านักเรียนที่อ่านช้า ซึ่งมีช่วงสายตาแคบ

5. ลักษณะนิสัยการอ่าน เช่น การอ่านย้อนกลับ การอ่านแบบข้าม ท่างั้น การจับหนังสือ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ครูต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีในการอ่าน

1.13.2 ความสนใจในการอ่าน

บันลือ พุกกะวัน (2521 : 134 - 135) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเด็กจากการค้นคว้าของเทอร์แมน และลิมา (Terman and Lima) สรุปได้ว่าเด็กวัยรุ่นจะสนใจในการอ่านหนังสือที่ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าวัยเด็ก เพื่อแสดงความต้องการของตน

อายุ 15 ปี สนใจที่จะอ่านหนังสือเรียงร้อยที่ยาวขึ้น หนังสือเกี่ยวกับกีฬาและการแข่งขัน คำนานหรือเรื่องราว รายละเอียดเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเทพเจ้า

อายุ 16 ปี เริ่มสนใจหนังสือพิมพ์รายวัน ข่าวคราวและเหตุการณ์เฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาชีวิต ความเคลื่อนไหวทางวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์คิดค้นใหม่ ๆ นิยายรักและเรื่องสั้นทั่วไป

อายุ 17 - 18 ปี การอ่านหนังสือของวัยรุ่นระยะนี้ บางส่วนอาจลดลงหรือเพิ่มขึ้นอย่างจริงจัง ขึ้นอยู่กับความถนัด ความสนใจ งานการค้นคว้าแนวอาชีพที่ตนถนัด งานอดิเรก ได้รับความสนใจมากขึ้น

คาร์ลเซน (Carlsen. 1967 : 21 - 30) ได้แบ่งความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) คือช่วงที่เด็กอายุระหว่าง 11 - 14 ปี เด็กมีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับ สัตว์ การผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องที่เหนือธรรมชาติ กีฬา โลก รอบ ๆ ตัว บ้านและชีวิตครอบครัว วิทยาศาสตร์ เรื่องตลก ประวัติศาสตร์

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) คือช่วงที่เด็กมีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี เด็กจะมีความสนใจหนังสือที่เกี่ยวกับการผจญภัย สงคราม ประวัติศาสตร์ เรื่องลึกลับ ชีวิตของเด็กวัยรุ่น

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) เด็กมีความสนใจหนังสือที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ สังคม ประสบการณ์ที่เหนือความจริง

จะเห็นได้ว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจแตกต่างกัน วัยรุ่นตอนต้นมีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับ ผจญภัย เรื่องลึกลับ กีฬา วัยรุ่นตอนกลางยังมีความสนใจเกี่ยวกับการผจญภัยและเรื่อง

ลึกลับอยู่ เพิ่มความสนใจในเรื่องรักและงานอดิเรกขึ้น ส่วนวัยรุ่นตอนปลายความสนใจระหว่างหญิงและชายเริ่มต่างกัน สนใจแนวอาชีพที่ตนถนัดมากขึ้น เช่น เริ่มสนใจเกี่ยวกับการประดิษฐ์และเครื่องยนต์กลไก หญิงสนใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ ปัญหาส่วนตัวและงานหนักท้อมากขึ้น

นอกจากความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจในการอ่านแล้ว ครูควรคำนึงถึงหลักในการสอนอ่าน สำหรับหลักในการสอนอ่านมีผู้กล่าวไว้คล้ายคลึงกันหลายท่าน เช่น สนม ครุฑเมือง (2529 : 176 - 177) ซึ่งได้ให้หลักการสอนอ่านโดยสรุปไว้ดังนี้

1. สร้างความสนใจให้กับนักเรียนโดยการสนทนาซักถาม แสดงอุปกรณ์ประกอบ เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจ

2. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงจิตวิทยาในการสอน อย่างให้นักเรียนรู้สึกว่ามีมค้อย

3. ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านครูควรบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อน

4. ครูต้องอ่านหนังสือที่จะสอนจบก่อน ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการสอน หากลวิธีใหม่ ๆ แปลก ๆ มาสอนให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจและสนุกสนาน

5. สอนให้นักเรียนวิเคราะห์หนังสือที่อ่าน หนังสือแต่ละประเภทอ่านต่างกัน

6. การอ่านที่ดีต้องมีสมาธิ ขณะที่อ่านพยายามตั้งคำถามทบทวนอยู่ทุกระยะว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

7. ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือแต่ละประเภท

8. ฝึกอัตราความเร็วในการอ่าน

9. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ

10 ต้องคำนึงถึงลักษณะการอ่านที่ดี เช่น อ่านในใจต้องอ่านให้เร็ว จับใจความได้อ่านออกเสียงจะต้องมีทักษะการอ่านอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน ถูกต้อง

11. ควรฝึกใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน ฝึกเคลื่อนสายตารวดเร็วและต่อเนื่อง

12. ควรให้ผู้ปกครอง ญาติ และครูทุกแขนงวิชาการรวมทั้งครูบรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่าน

13. ควรประเมินผลการอ่านอยู่เสมอ

1.13.3 ปัญหาและสาเหตุของการสอนอ่าน

การส่งเสริมการอ่านของเด็กเป็นความรับผิดชอบทั้งผู้ปกครอง ครู และสื่อมวลชนต่าง ๆ

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักวิธีอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านโดยใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี การที่ครูเข้าใจวิธีสอนอ่านและทราบปัญหาที่แท้จริงของการอ่าน จะทำให้ครูสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลยิ่งขึ้น (อรุณศรี แสงแก้ว, 2530 : 32) จากการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการสอนภาษาไทยให้มีคุณภาพและธำรงคุณค่าภาษาไทย ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2529 : 20 - 21) ได้สรุปผลการสัมมนา เกี่ยวกับปัญหาสาเหตุของปัญหาและวิธีแก้ปัญหการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. นักเรียนยังไม่รักการอ่านและไม่รู้จักเลือกหนังสือดีมีประโยชน์
2. นักเรียนอ่านไม่เป็น จับใจความไม่ได้
3. นักเรียนขาดวิจารณาในการอ่าน
4. แหล่งการอ่านหนังสือมีน้อยไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

ในการสัมมนาครั้งนี้ที่ประชุมได้รวบรวมสาเหตุที่เกิดปัญหาดังกล่าวไว้ดังนี้

1. ขาดการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เด็ก ทำให้เด็กขาดทักษะในการอ่านและไม่เห็นคุณค่าของการอ่าน

2. นักเรียนไม่มีสมาธิในการอ่าน
3. ในห้องสมุดมีหนังสือน้อย เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยขักจูงใจให้นักเรียนเข้าไปอ่านจากปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ที่ประชุมได้เสนอแนะวิธีแก้ไขไว้ดังนี้

1. เปิดสอนวิชาการอ่านและพิจารณาหนังสือ
2. ชี้ให้เห็นคุณค่าของการอ่านว่า เป็นแหล่งความรู้และทางแห่งปัญญาโดยสัมพันธ์ไปถึง

ความรู้ทุกสาขา

3. พยายามหาสิ่งจูงใจ เช่น เล่าเรื่องให้ฟัง ให้ดูภาพ ฝึกทักษะด้านการอ่านมาก ๆ อาจจัดประกวดการอ่าน

4. ฝึกให้วิจารณ์ข้อความที่อ่านอย่างมีเหตุผล
5. จัดบรรยากาศในห้องสมุดให้น่าอ่านหนังสือ และฝึกมารยาทในการใช้ห้องสมุด
6. หมวดยาภาษาไทยอาจจัดมุมหนังสือหรือชักชวนให้นักเรียนนำหนังสือมาแลกกันอ่าน

สมศรี บำบัด (2531 : 3) กล่าวถึง ปัญหาการสอนอ่านที่สำคัญคือ ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและนิสิตนักศึกษา พบปัญหาในการอ่านมาก เพราะอ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอะไรเป็นข้อคิดเห็นและตัดสินใจไม่ถูกว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ อ่านแล้วไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ได้ นับว่าเป็นการขาดทักษะและความสามารถในการอ่าน

ประสิทธิ์ สง่าเนตร (2523 : 3) ได้เสนอความคิดเห็นว่าการสอนอ่านภาษาไทย มักจะสอนและฝึกเพียงขึ้นความเข้าใจในระดับต้น ๆ เท่านั้นคือ สอนให้เข้าใจความหมายของ ตัวอักษรเป็นส่วนใหญ่ จะสอนตีความบ้างเป็นเล็กน้อย จึงเป็นผลให้นักเรียนคิดนอกเหนือไปจาก เรื่องที่อ่านไม่ได้

จากสภาพการอ่านหนังสือของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จะเห็นว่านักเรียนไม่รักการ อ่าน จับใจความจากเรื่องที่อ่านยังไม่ได้ ขาดวิจรรณญาณในการอ่าน แหล่งการอ่านหนังสือมีน้อย

1.13.4 ข้อเสนอแนะและข้อควรรู้ในการสอนอ่าน

ยุพา ส่งศิริ (2523 : 157) ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อควรรู้ในการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ในเรื่องรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ครูควรนำตัวอย่างมาให้ให้นักเรียนดู
2. ครูแนะนำและส่งเสริมการใช้พจนานุกรม ให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน
3. ก่อนจะสอนอ่านหนังสือเล่มใดหรือเรื่องใด ครูควรอ่านและทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด พอที่จะตอบคำถามและตั้งคำถามได้
4. ครูควรรู้สึกสนุกที่จะสอนให้นักเรียนอ่าน หรือมีความกระตือรือร้นที่จะอ่าน และหาวิธีการสอนให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจ สนุก ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าสนุกนอกเรื่อง หรือครูพูดอธิบายอะไรที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
5. การสอนกับการทดสอบเป็นคนละเรื่องกัน ในขณะที่สอนอ่าน ครูอาจตั้งคำถามให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกับการอ่าน ถ้านักเรียนตอบคำถามผิดครูอาจแก้ไขหรือหาทางแนะนำให้เข้าใจ แต่การทดสอบเป็นการตรวจดูว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ หรือไม่
6. การอ่านหรือกระบวนการคิด คืออ่านแล้วคิดเป็นไม่ใช่เพียงอ่านออกเสียงถูกต้องเท่านั้น
7. การสอนอ่าน คือการทำให้นักเรียนมีทักษะ หรือความแคล่วคล่องในการอ่านขึ้น ไม่ใช่อ่านแล้วจำเรื่องได้เท่านั้น
8. ในชั้นมัธยม ควรสอนให้นักเรียนอ่านตาราง กราฟแบบต่าง ๆ และเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชุมชนได้

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านวิชาภาษาไทย ทำให้ทราบว่า การสอนอ่านภาษาไทย ครูควรฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคือสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริง สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้ผู้อื่นทราบได้ ทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและมีวิจรรณญาณในการอ่าน

1.14 เทคนิคการสอนอ่าน

1.14.1 เทคนิคการอ่านโดยใช้บริบท

มีผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการเดาศัพท์จากบริบทไว้ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller. 1973 : 118) ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือการเข้าใจข้อความ หรือเนื้อความที่อ่าน ซึ่งการเข้าใจเนื้อความ หรือข้อความที่อ่านนี้ไม่เพียงแต่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่จำเป็นจะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ให้ถูกต้องตามข้อความ หรือเนื้อความนั้นด้วย

วิธีการแก้ปัญหาเรื่องศัพท์มีหลายวิธี วิธีหนึ่งซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการอ่านในระดับสูงนี้ ได้แก่ การตีความหมายของศัพท์ที่ไม่รู้จักมาก่อนโดยอาศัยบริบท การตีความหมายของคำโดยการพิจารณา ความสัมพันธ์ของคำที่ต้องการทราบความหมายกับคำอื่นในประโยคเดียวกัน ซึ่งย่อมหมายความว่าในการตีความหมายของคำนั้น ๆ จะต้องอาศัยการพิจารณาความหมายของคำอื่น ๆ รอบข้างด้วย

จาคอบสัน (Jacobson. 1977 : 15) กล่าวว่า ในการอ่านนั้นมิใช่เพียงแต่เข้าใจการเรียงประโยคแล้วจะเข้าใจความหมายของประโยคที่อ่านได้ถูกต้อง ดังนั้นการที่จะเข้าใจความหมายที่แท้จริงของประโยคดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่ผู้อ่านจะต้องตีความหมายจากบริบทที่ประโยคนั้นปรากฏอยู่

อีมานส์ (Eman. 1969 : 198 - 199) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของบริบทไว้อย่างน่าสนใจว่า

1. บริบทช่วยให้ผู้อ่านจำคำที่เคยพบมาก่อนแต่ลืมได้
2. ความรู้เรื่องบริบทอาจนำไปใช้ร่วมกับการวิเคราะห์คำแบบอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความหมายของคำที่ต้องการทราบซึ่งได้มาจากการอาศัยคำสันนิษฐานชนิดอื่นช่วยในการตีความว่าถูกต้องจริงหรือไม่

3. บริบทช่วยให้สามารถทราบความหมายของคำได้อย่างรวดเร็วสามารถช่วยให้คาดคะเนได้ว่า คำที่ต้องการทราบควรหมายถึงอะไร ความสามารถเช่นนี้จะช่วยประหยัดเวลาในการอ่านอีกด้วย

4. บริบทสามารถช่วยให้อ่านคำได้ถูกต้องเพราะมีคำเป็นจำนวนมากที่ต้องการทราบความหมายตามบริบทเสียก่อนจึงจะออกเสียงได้ถูกต้อง

คลาร์ค และซิลเบอร์สไตน์ (Clarke and Siberstein. 1977 : 145 - 146) มีความเชื่อว่าการตีความหมายของศัพท์โดยอาศัยบริบทเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับการตีความหมายของคำ และผู้อ่านควรทราบด้วยว่า บริบทมีทั้งแบบที่ต้องอาศัยโครงสร้างและแบบที่อาศัยความหมาย นอกจากนี้ในการสอนอ่านผู้สอนควรจะเน้นเรื่องการเข้าช้อนทางภาษาโดยผู้สอนอาจยกตัวอย่างชนิดต่าง ๆ ของบริบทที่ใช้สำหรับการตีความหมายของคำให้ผู้เรียนเห็นอย่างชัดเจน คลาร์ค และซิลเบอร์สไตน์ ได้ยกตัวอย่างของบริบท 5 ชนิดคือ

1. การเขียนคำ หรือข้อความที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ยาก
2. การให้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำยาก
3. การใช้สาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นเป็นเครื่องช่วยในการตีความหมายของคำยาก
4. การบอก หรือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับจุดมุ่งหมายในการกล่าวถึงสิ่งนั้น หรือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับประโยชน์

5. การบรรยาย หรือการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำยากคำนั้น

เดห์ตัน (Deighton. 1964 : 29 - 39) กล่าวว่า การอาศัยบริบทเพื่อช่วยในการตีความหมายของศัพท์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้และมีประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะนักเขียนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักเขียนตำราต่างก็ทราบว่าคำบางคำอาจใหม่และยากเกินไปจึงพยายามจัดหาบริบทช่วยผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นผู้เขียนยังได้พยายามใช้คำสำนวนต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้อ่านทราบล่วงหน้าว่า ข้อความต่อไปจะเป็นบริบท

เดห์ตัน แบ่งบริบทออกเป็น 7 ชนิดคือ

1. การให้คำจำกัดความของคำยาก
2. การใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำที่ผู้เขียนคิดว่ายากสำหรับผู้อ่าน คำสำนวนที่ผู้เขียนอาจใช้เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้อ่านทราบล่วงหน้าว่าข้อความต่อไปจะเป็นข้อความที่มีความหมายคล้ายคลึง หรือเหมือนกับข้อความก่อนหน้าคำสำนวน

3. การยกตัวอย่างประกอบคำใหม่คำนั้น เพื่อช่วยให้ความหมายของคำ ๆ นั้นชัดเจนขึ้น
4. การขยายความของคำใหม่โดยใช้วลี หรืออนุประโยค
5. การอาศัยการคิดอย่างรอบคอบของผู้อ่านว่า คำใหม่นั้นควรจะมีคามหมายอย่างไร จึงจะอยู่ในประโยค หรือบทอ่านนั้นได้ ซึ่งย่อมหมายความว่า บางครั้งผู้อ่านจำเป็นต้องตั้งสมมติฐานว่า คำนั้นควรจะมีคามหมายว่าอย่างไร เมื่ออ่านต่อไปแล้วผู้อ่านอาจยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานนั้นเสียก็ได้

6. การให้คำที่มีความหมายขัดแย้งกับคำใหม่ ซึ่งผู้เขียนอาจใช้คำสำนวนเพื่อเป็นการบอกให้ผู้อ่านทราบว่าตนกำลังจะให้ความหมายตรงกันข้าม

7. การอธิบาย หรือบอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำใหม่นั้น

เดอโบเออร์ (Deboer. 1961 : 308 - 309) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการปรับปรุงการอ่าน ได้แก่ การปรับปรุงความสามารถในเรื่องคำศัพท์ ผู้อ่านควรจะตีความหมายของคำได้โดยไม่ต้องเปิดพจนานุกรมบ่อย ๆ เพราะการเปิดพจนานุกรมบ่อยจนเกินไปจะทำให้อ่านได้ช้า และยังทำให้ผู้อ่านเกิดความท้อถอยอีกด้วย

เดอโบเออร์ ได้เสนอแนะให้ผู้อ่านรู้จักใช้บริบทในการตีความหมายของคำใหม่ หรือคำที่ยังไม่ทราบความหมายมาก่อน โดยเสนอแนะบริบทไว้ รวม 8 ชนิด

1. การสังเกตคำพ้องความหมาย
2. การสังเกตคำที่มีความหมายตรงกันข้าม
3. การสังเกตคำ หรือประโยคที่อยู่หน้าคำใหม่ที่ต้องการทราบความหมาย
4. การสังเกตตัวอย่างที่ผู้เขียนยกมาประกอบคำใหม่นั้น
5. การสังเกตเนื้อความรวม ๆ ของทั้งประโยค
6. การสังเกตข้อความที่ผู้เขียนใช้ย้ำความหมายของคำใหม่
7. การสังเกตประโยคที่มาตามหลังจากที่ผู้อ่านพบคำใหม่คำนั้นแล้ว
8. การสังเกตคำจำกัดความที่ผู้เขียนให้ไว้ในประโยคที่คำใหม่ปรากฏอยู่ หรือใน

ประโยคถัดไป

1.14.2 เทคนิคการอ่านโดยใช้โคลช

1. ความเป็นมาของวิธีการโคลช

โคลชเป็นวิธีการทดสอบที่ วิลสัน แอลเทอร์เลอร์ (Taylor. 1953 : 414 - 438) คิดขึ้นในปี 1953 โดยยึดหลักจิตวิทยาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) ซึ่งใช้ทฤษฎีที่เรียกว่า "Closure" คือการเติมสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ได้ในเวลาพริบตา เช่น การค้นเคยกับภาพใดภาพหนึ่ง เมื่อเรามาดูภาพที่เราเคยเห็นขาดตอนไปเราก็สามารถเติมให้สมบูรณ์ได้ เทย์เลอร์ ได้นำเอาหลักนี้มาใช้ทำแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน และทดสอบว่าผู้ทำสามารถใช้คำเติมลงในช่องว่างที่ถูกตัดตอนไปให้เหมาะสมกับเนื้อหาโดยการใช้คำขึ้นแะที่มีอยู่ ถ้าผู้อ่านสามารถเติมคำลงในช่องว่างได้ตรงกับคำเดิม หรือความหมายเดิมแสดงว่าผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้เพราะการที่ผู้อ่านจะเติมคำได้ถูกต้องนั้น นอกจากจะเข้าใจความหมายของคำที่จะเติม ลักษณะและแบบแผนของภาษา แล้วผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของข้อความที่ตัดคำนั้นทิ้งหมดด้วย จึงจะสามารถเติมได้ถูกต้อง และคล้องจองกับข้อความนั้น วิธีการเติมคำของแบบทดสอบนี้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถ ความเคยชิน หรือประสบการณ์ที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ในการทดสอบแบบโคลช ลักษณะของภาษาจะต้องมีความซับซ้อน

หมายถึงมีคำซ้ำพ้องที่จะทำให้เราได้ ยิ่งมีมากเท่าไรผู้อ่านก็สามารถเดาคำแต่ละช่องได้แม่นยำมากขึ้นเท่านั้น ผู้อ่านจะใช้วิธีทำนายล่วงหน้าจากคำ ประโยค และโครงสร้าง หรือความหมายของภาษาที่ซ้ำซ้อน นอกจากนั้นความสามารถในการใช้ประโยคจากคำ หรือข้อความในเนื้อเรื่องจะช่วยให้เสริมความเข้าใจในเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้อ่านไม่มีความคุ้นเคยกับลักษณะของข้อความ หรือถ้าข้อความไม่มีซ้ำซ้อนที่ยังพอจะเดาได้ก็จะทำให้การทำข้อสอบแบบนี้ยากมากขึ้น

2. หลักการของวิธีการโคลซ

การใช้วิธีการโคลซ ผู้ใช้จำเป็นต้องทราบหลักการและที่มาของวิธีนี้โดยตลอดเพื่อที่จะได้เข้าใจกระบวนการของวิธีการโคลซ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการตีความหมายผลที่ได้จากวิธีการใช้วิธีนี้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหลักการของวิธีการโคลซนี้ จันทอร บวรบรรพต (2515 : 14 - 17) ได้อธิบายจากหลัก 3 ประการคือ

1. จิตวิทยาากลุ่มเกสตัลท์

นักจิตวิทยาากลุ่มนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะมองเห็นกระบวนการต่าง ๆ เห็นความแตกต่างของสิ่งหนึ่งจากภูมิหลัง (Background) ของสิ่งนั้นและทำภาพให้สมบูรณ์จากสิ่งแฉะเพียงเล็กน้อยได้ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เป็นเพียงผลผลิตของสิ่งเร้าที่ไม่สัมพันธ์กัน แต่ละบุคคลจะทำการใด ๆ เพื่อรวบรวมสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้เป็นส่วนรวมทั้งหมด

2. ทฤษฎีข่าวสาร หมายถึงการเติมคำที่ขาดหายไปในการโคลซ การสรรหาคำที่นำมาเติมจะเป็นคำที่มีโอกาสถูกได้ง่ายหรือยากขึ้นอยู่กับการที่เว้นช่องว่างจะสามารถใส่คำต่าง ๆ ได้มากหรือน้อย ถ้าเป็นช่องว่างที่จะเติมคำต่าง ๆ ได้มากก็แสดงว่า ในช่องว่างนั้นมีคำที่ให้ข่าวสารรายละเอียดมาก ส่วนช่องว่างใดที่มีข้อความประกอบเป็นเชิงบังคับ หรือมีส่วนบอกล่วงหน้าว่า คำที่ตามมาควรจะเป็นคำอะไรหรือคำชนิดใด ช่องว่างนั้นจะถือว่าให้ข่าวสารรายละเอียดน้อย นั่นคือเกิดข้อความซ้ำซ้อนมาก่อน จึงทำให้การทำนายที่ตามมาได้ง่ายขึ้น

3. สื่อในการคาดคะเนในเรื่องลำดับขั้นตอนในการตอบในเรื่อง หมายถึง การเลือกคำตอบตามลำดับขึ้นจากความคุ้นเคยและขั้นตอนแบบแผนการใช้คำนั้น หรือการให้คำตอบตามลำดับขั้นตอนมาสัมพันธ์กับคำใหม่ เหมือนกับการหาคำมาเติมในช่องว่างให้ได้ตามความเหมาะสมเช่นกัน

3. กระบวนการอ่านและวิธีโคลซ

จันทอร บวรบรรพต (2515 : 17 - 18) อธิบายไว้ว่า กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในการจดจำคำ ความสามารถในการแยกตอบสนองสิ่งที่รู้ที่เห็นจากสัญลักษณ์ตีพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดกระบวนการอ่านให้เห็นชัดตามลำดับขั้นของพฤติกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 ได้แก่ การรับสาร คือเมื่อเห็นตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ตีพิมพ์

ขั้นที่ 2 เป็นการแยก หรือเลือกตอบสนองตามตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ตีพิมพ์

ขั้นที่ 3 เป็นการถอดสัญลักษณ์ตีพิมพ์ หรือตัวหนังสือเป็นคำพูด เพื่อเข้าใจความหมาย

ขั้นที่ 4 เป็นการสัมพันธ์ความหมายจากคำพูดกับสัญลักษณ์ตีพิมพ์ หรือข้อความที่อ่าน

จากลำดับขั้นตอนของกระบวนการอ่าน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกระบวนการโคลง

จะเห็นได้ว่า มีความคล้ายคลึงกันในส่วนที่ว่า จะมีการคิดและพยายามทายคำที่เหมาะสมมาเติมในช่องว่างของคำที่ขาดหายไป ในวิธีการโคลง ก็เหมือนกับการค้นพบคำใหม่ในสภาพการอ่าน ผู้อ่านจะต้องคิดเสาะหาหรือทายความหมายที่เหมาะสมมาสัมพันธ์กับคำใหม่นี้ เหมือนกับการหาคำมาเติมลงในช่องว่างให้ได้เหมาะสมเช่นกัน

4. วิธีการสร้างโคลง

วิธีการสร้างโคลง เป็นวิธีที่ง่าย และสะดวก มีหลักการดังนี้ คือ (จรรยา เรื่องมาลัย, 2525 : 14 - 18)

1. เลือกข้อความที่มีคำประมาณ 250 - 375 คำ ลักษณะของข้อความต้องเป็นลักษณะที่มีความสมบูรณ์ชัดเจนในตัวเอง ผู้อ่านไม่ต้องใช้ความรู้จากที่อื่นมาประกอบและข้อความต้องมีความยาวพอที่จะใช้ตัดคำได้ตามจุดประสงค์ของผู้สอนว่าจะตัดคำเท่าไร (ไม่ควรเกิน 50 คำ) ข้อควรระวังในการเลือกข้อความ คือ ไม่ควรเลือกในเรื่องที่คลุมเครือ หรือดึงความสนใจของผู้ทำออกจากเรื่องที่อ่าน หรือเรื่องที่มีข้อขัดแย้ง หรือเนื้อหาที่ผู้อ่านอาจไม่เห็นด้วยเป็นอย่างมาก เช่น ด้านการเมือง อีกประการหนึ่ง คือ ข้อความที่นำมาใช้กับวิธีการโคลง ไม่ควรประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้ว คือถึงไม่อ่านให้จบก็สามารถตอบได้

2. เมื่อเลือกข้อความได้แล้ว ให้นำจำนวนคำทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนคำที่คิดว่าจะตัดได้เท่าไรถือเอาจำนวนคำที่ได้มาเป็นหลักในการตัดคำ เช่น คำในข้อความมีทั้งหมด 320 คำ ถ้าเราต้องการจะตัดคำในข้อความออก 40 คำ ให้นำ 40 หาร 320 ได้ผลลัพธ์เท่ากับ 8 เพราะฉะนั้นให้ตัดคำออกทุก ๆ ตัวที่ 8 หรือถ้าข้อความนั้นมีความยาว 200 คำก็ต้องตัดทุกคำที่ 7 เหล่านี้ เป็นต้น ช่องว่างที่เว้นสำหรับคำที่เติมต้องมีความยาวเท่ากัน โดยทั่วไปแล้วประโยคที่ 1 - 3 ประโยคแรก และประโยคสุดท้ายของข้อความจะไม่มีการตัดคำ เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบเรื่องที่จะดำเนินต่อไป การทำโคลง ผู้สอนควรจะบอกผู้เรียนว่าควรจะอ่านเรื่องทั้งหมดก่อนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับข้อความ และรู้ความหมายของเรื่องก่อนที่จะเติมคำ การตัดคำที่นิยมมากคือการตัดทุก ๆ คำที่ 5 , 6 , 7 หรือ 8

5. ลำดับขั้นตอนการสอนโดยวิธีโคลซ

บาสติดาส (Bastidas. 1984 : 20 - 24) ได้เสนอวิธีการโคลซเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน มีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ครูเริ่มการสอนด้วยการบอกจุดประสงค์ของกิจกรรม และชื่อเรื่อง
2. หากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการโคลซ ครูควรใช้ช่วงเวลาหนึ่งในการอธิบายจุดประสงค์ และวิธีการเดาคำที่หายไปจากเนื้อเรื่องครูควรเน้นให้นักเรียนกล้าเดาคำซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้
3. หลังจากนั้นครูแจกข้อความ และให้นักเรียนอ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายอย่างรวดเร็ว โดยใช้คำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนค้นพบสาระสำคัญของเรื่องได้
4. ครูอ่านข้อความให้นักเรียนฟังโดยเน้นการออกเสียงสูงต่ำที่ถูกต้อง และการหยุดที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยเป็นคำแนะนำในการเข้าใจเนื้อเรื่อง ในระหว่างที่ครูอ่านครูอาจใช้คำว่า "ว่าง" แทนคำที่ตัดออกในขณะเดียวกันนักเรียนอ่านข้อความในใจพร้อมกับครู
5. ให้นักเรียนอ่านข้อความในใจอีกครั้ง หลังจากนั้นครูแนะนำให้ให้นักเรียนทั้งชั้นเติมเกี่ยวกับการคิดคำที่หายไป โดยพิจารณาจากคำชี้แนะทั้งในด้านความหมายและไวยากรณ์ซึ่งนำหน้าและตามหลังคำที่ถูกต้อง ถ้านักเรียนยังมีปัญหาในการเลือกคำมาเติมครูอาจหาอักษรตัวแรกของคำที่ถูกต้องให้
6. นักเรียนคนใดคนหนึ่งอ่านออกเสียงข้อความที่นักเรียนร่วมกันเติมคำเพื่อพิจารณาความหมายของคำที่เติมว่าเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ จากนั้นนักเรียนจึงคิดหาคำเติมลงในช่องว่าง โดยอาจร่วมกันทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และในขณะที่นักเรียนทำงานอยู่นั้น ครูควรให้ความช่วยเหลือแนะแนวทางให้นักเรียนที่มีปัญหา
7. ครูเฉลยข้อความเดิมเพื่อให้นักเรียนได้เปรียบเทียบกับข้อความที่นักเรียนเติมเอง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจว่า สามารถสร้างข้อความที่มีคำขาดหายไปได้

6. วิธีการตรวจโคลซ

ได้มีผู้ทำการทดลองหาวิธีการตรวจโคลซไว้หลายท่าน ขอสรุปวิธีการและข้อคิดเห็นจากงานเขียนของ ออลเลอร์ (Oller. 1979 : 367 - 375) ดังนี้

1. ตรวจเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องกับต้นฉบับ วิธีนี้เป็นวิธีที่ เทย์เลอร์ (Taylor. 1980 : 20) ใช้โดยให้เหตุผลว่าความสามารถของผู้อ่านในการที่จะเติมคำที่ตรงกับผู้สร้างโคลซต้องการ จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นระดับของความสัมพันธ์ระหว่างระบบภาษาของผู้สร้างโคลซและของผู้อ่าน

2. ตรวจสอบคำที่มีความเหมาะสมหรือใกล้เคียง วิธีนี้อาจใช้ตรวจสอบคำซึ่งสามารถเติมในช่องที่เว้นไว้ได้อย่างเหมาะสมคือเหมาะสมทั้งทางหลักไวยากรณ์และความหมาย แม้ไม่ตรงกับคำที่ผู้สร้างโคลงระบุไว้ การที่จะพิจารณาว่าคำ ๆ นั้นจะเหมาะสมหรือไม่นั้นให้ทำดังนี้ เมื่อเห็นว่าคำนั้นไม่เข้าคำที่ถูกต้องตามต้นฉบับ ให้ดูว่าไปกันได้กับคำข้างเคียงหรือทำใจความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากน้อยเพียงไร ถ้าไม่มีปัญหา ก็ถือว่าคำนั้นถูกต้องเป็นที่ยอมรับ

3. การให้น้ำหนักแก่ระดับความเหมาะสม ในกรณีที่คำตอบหนึ่งรู้ลึกกว่าจะมีความเหมาะสมกว่าคำตอบอื่น ๆ มีวิธีการที่จะพิจารณาอยู่ 2 วิธี คือ วิธีแรกให้คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างชนิดของความผิดที่มีต่อความสัมพันธ์ทางด้านภาษาในข้อความที่ให้ ส่วนวิธีหลังให้เปรียบเทียบคำตอบข้อเดียวกันกับของเจ้าของภาษา

1.14.3 เทคนิคการอ่านโดยใช้ความหมาย และชนิดของโครงสร้างระดับย่อ

บาร์ทเลตต์ (Bartlett. 1979 : 3 - 4) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างระดับย่อว่า คือรูปแบบของการเรียบเรียงใจความที่สำคัญที่สุดของเรื่อง ทำให้มองเห็นแก่นของโครงเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบข้อความทั้งหมดของเรื่องนี้ อาจจะเรียกชื่อได้หลายชื่อ ดังนี้

1. โครงสร้างแม่บท (Schematic structures)
2. โครงสร้างใหญ่ (Super structures)
3. คำโครงของผู้เขียน (Anauthor's textual schema)
4. แบบแผนการเขียนเรื่องทั้งเรื่อง (Overall writing plans)
5. รูปแบบการเขียน (Writing paradigms)
6. กระสวนเรื่อง (Patterns of text)

โครงสร้างระดับย่อที่ใช้ทั่วไปในนิตยสารการโฆษณา และแบบเรียน มีอยู่ 4 ชนิด

1. การเปรียบเทียบ (Comparison)

การเปรียบเทียบ คือ การชี้ให้เห็นความเหมือนกันหรือต่างกันของหัวข้อ

2 หัวข้อหรือมากกว่าขึ้นไป โดยการนำใจความสำคัญของเรื่องมาจัดหรือเรียบเรียงในลักษณะของการเปรียบเทียบ หรือขัดแย้งกันในแง่รูปความคิดเห็น ลักษณะการเปรียบเทียบนี้มีรูปแบบใหญ่ ๆ อยู่ 3 แบบ คือ

1.1 การเทียบแทน (Analogy) การเทียบแทนนี้ ตามปกติจะอยู่ในรูปของไวยากรณ์

1.2 การให้ตัวเลือก (Alternative) ตัวเลือกหรือทางเลือกนี้จะถูกเน้นหนักเท่า ๆ กัน แต่เป็นในทางตรงกันข้าม

1.3 การลงความเห็นเอนเอียง (Adversative) คือการเสนอความเห็นขัดแย้ง หรือตรงกันข้าม แล้วแต่ผู้เขียนจะแสดงความเอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจนหรือแฝงไว้เป็นนัย ๆ

2. การตอบสนอง (Response)

การตอบสนองจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการกระทำและส่วนที่เป็นการตอบสนองการกระทำนั้น ๆ ซึ่งทำให้ได้ใจความสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน เช่นกัน การตอบสนองมี 3 รูปแบบ คือ

2.1 การกล่าวถึงและการตอบรับ (Address and Answer)

2.2 คำถามและคำตอบ (Question and Answer)

2.3 ปัญหาและการแก้ไข (Problem and Solution)

3. ความเป็นเหตุและผล (Covariance)

ความเป็นเหตุและผลนี้ แสดงความเป็นเหตุและผลของเรื่อง ตัวอย่าง เช่น เหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นเพราะผลมาจากเหตุการณ์หนึ่ง ใจความสำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเหตุและส่วนที่เป็นผล โครงสร้างระดับยอคชนิดที่สำคัญ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและผลที่ตามมา

4. การพรรณนา (Description)

การพรรณนา คือ การบรรยายคุณสมบัติ นั่นคือการเรียบเรียง หรือการจัดใจความสำคัญเป็นหัวเรื่อง และคุณสมบัติของหัวเรื่องนั้น การพรรณนามีรูปแบบที่สำคัญ 2 ชนิด คือ

4.1 รายการ คือ รายการของคุณสมบัติ ลักษณะเฉพาะ คำอธิบาย หรือเครื่องแวดล้อม

4.2 กลุ่มรายการ คือ รายการที่แสดงให้เห็นว่าแนวคิดหรือเหตุการณ์นั้น ๆ มีความสัมพันธ์กันตามลำดับ ซึ่งความสัมพันธ์นี้รวมเป็นกลุ่มรายการ โดยยึดหลักต่อไปนี้

4.2.1 เรียงลำดับเวลา

4.2.2 เรียงตามลำดับระยะห่าง

ไมเยอร์ และฟรีเดิล (Meyer and Fredle. 1984 : 122 - 124)

แบ่งโครงสร้างระดับยอคออกเป็น 5 ชนิดคือ

1. กลุ่มรายการ

กลุ่มรายการ คือ รายการของส่วนย่อย ๆ ที่รวมกันเข้าเป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มรายการนี้จะรัดกุมมากยิ่งขึ้น เมื่อจัดเรียงตามลำดับ เช่น ประวัติศาสตร์ เป็นกลุ่มรายการที่จัดเรียงตามลำดับเวลา

2. การพรรณนา

การพรรณนา มีองค์ประกอบที่นำมาเรียบเรียงเพียงหนึ่งอย่างเท่านั้น เป็นการรวมกลุ่มของสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันเข้าเป็นชนิดเฉพาะ นั่นคือ สิ่งหนึ่งเป็นข้อย่อยของอีกสิ่งหนึ่ง การพรรณนาก็ให้รายละเอียดของหัวข้อเรื่องโดยการเสนอคุณสมบัติ ลักษณะเฉพาะ หรือเครื่องแวดล้อม

โครงสร้างกลุ่มรายการ และการพรรณนามักเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเมื่อจำนวนคุณสมบัติ ลักษณะเฉพาะ หรือเครื่องแวดล้อมนั้น เป็นการบรรยายถึงหัวข้อเรื่องจึงอาจจะเรียกว่า เป็นโครงสร้างระดับยอด ชนิดที่ 6 คือ กลุ่มรายการของการสนทนา

3. ความเป็นเหตุและผล

ความเป็นเหตุและผล เป็นโครงสร้างระดับยอดที่ดีกว่ากลุ่มรายการและการพรรณนา ส่วนประกอบของความเป็นเหตุและผลถูกรวมเข้าเป็นกลุ่มบอกว่าอะไรเกิดก่อนและอะไรเกิดหลังและเกี่ยวข้องกับเป็นเหตุ - ผลหรือถึงเหตุ - ผลซึ่งกันและกัน โครงสร้างระดับยอดนี้ มุ่งที่การเสนอความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุผลกัน

4. ปัญหาและการแก้ไข

ปัญหาและการแก้ไข เป็นโครงสร้างระดับยอด ที่ประกอบด้วยความเป็นเหตุและผล ซึ่งมีใจความเกี่ยวกันระหว่างการเสนอปัญหาและการแก้ไข และอย่างน้อยที่สุดต้องมีส่วนประกอบข้อหนึ่งที่สามารถสกัดกั้นปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนได้

5. การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบแตกต่างจากโครงสร้างระดับยอดชนิดความเป็นเหตุ - ผล และปัญหา การแก้ไข เพราะไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นเหตุ - ผล แต่มันอยู่บนพื้นฐานของความเหมือนและความแตกต่างกัน จำนวนความสัมพันธ์ที่นำมาเปรียบเทียบ และประเด็นต่าง ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความซับซ้อนและชนิดของการเปรียบเทียบ เช่น การเปรียบเทียบชนิดของสุนัข การเปรียบเทียบเรื่องความเชื่อในพระเจ้า เป็นต้น

ขั้นตอนการสอนโครงสร้างระดับยอด ซึ่ง สุภาพ บุตรสีต (2528 : 7) เสนอไว้ดังนี้

1. ครูสอนโครงสร้างระดับยอด ทั้ง 4 ชนิดพร้อมทั้งสัญลักษณ์ที่ใช้ และการใช้ทั้ง 4 ชนิดในการเขียนบันทึกสิ่งที่ระลึกได้หรือจำได้จากเรื่องที่อ่าน

2. ครูแจกใบงานแบบฝึกหัดนี้ประกอบด้วยโครงสร้างระดับยอดชนิดต่าง ๆ และข้อความที่นักเรียนฝึกอ่าน แล้วหาโครงสร้างระดับยอดของแต่ละข้อความ แล้วเขียนชื่อโครงสร้างระดับยอดนั้นในช่องสี่เหลี่ยมที่เตรียมไว้ข้างล่าง

3. ครูแจกใบงานที่เป็นข้อความให้อ่าน ซึ่งด้านหลังใบงานนี้มีลักษณะชนิดโครงสร้างระดับยอควไว้ที่มุมขวามือ และด้านล่างเป็นที่สำหรับเขียนสิ่งที่นักเรียนระลึกได้จากการอ่าน นักเรียนต้องบอกชนิดของโครงสร้างระดับยอโดยการวงกลมสัญลักษณ์ชนิดนั้น ๆ ตามต้องการ

4. ครูตรวจแบบฝึกหัดและบันทึกสิ่งที่นักเรียนเขียน แล้วอธิบายแก้ไขข้อบกพร่องเพิ่มเติมในคาบต่อไปจนนักเรียนเข้าใจดี

2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

งานวิจัยต่างประเทศ

บรูคลส์ (Brooks. 1957 : 163 - 4 A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความซับซ้อนในด้านโครงสร้างของประโยคกับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเกรด 4 และเกรด 6 พบว่าความสามารถในการเขียนโดยใช้โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่าน และถ้าครูสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน จะช่วยในเรื่องความเข้าใจในการอ่านมาก

บรอน (Braun. 1965 : 2318) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งก่อกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในรัฐมิชิแกนโดยมุ่งศึกษาว่าความสามารถในการสร้างสิ่งก่อกับความสามารถในทางด้านสติปัญญาทางด้านใดที่องค์ประกอบสำคัญต่อการอ่านของนักเรียนมากกว่ากัน ผลการทดลองปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งก่อกับกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

พิทซ์แพทริก (Pizpatrick. 1970 : 2789) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบฝึกสำหรับการอ่านข้ามคำและแบบฝึกเพิ่มความเร็ว ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของครู ในขณะที่กิจกรรมการอ่านธรรมดา และแบบใช้ความคิดในขณะที่อ่าน ปรากฏว่านักเรียนที่อ่านโดยถูกฝึกให้คิดอยู่เสมอ นั้น มีแนวโน้มจะตอบคำถามในรูปความคิดเชิงวิจารณ์ และฟังใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยใช้ความคิดลึกซึ้งนักและมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์อีกทั้งไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนออกมา

อัลบานีส (Albanese. 1973 : 248 A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความซับซ้อนของรูปประโยคกับความเข้าใจในการอ่าน พบว่าความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ภายในประโยค

มอสเลย์ (Mosley. 1978 : 3247) ได้ศึกษาทักษะการอ่านด้านความผิดพลาดในการใช้เหตุผล โดยเปรียบเทียบเด็กที่อยู่ในสภาพสังคม และเศรษฐกิจดี และเด็กที่อยู่ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจไม่ดีทดลองกับเด็กชั้นประถมศึกษาในรัฐคาโรไลนา โดยเลือกลักษณะความผิดพลาดที่สืบเนื่องมาจากสิ่งที่เหมือนกันต้นตำรับที่ผิด ผลการทดลองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม และการขัดแย้งในตัวเอง ผลการทดลองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยภายในประเทศ

บุญเรือน ศิริมงคล (2527 : 55) ได้วิจัยเรื่องการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถในการอ่านเอาเรื่องของนักเรียนจากการอ่านแบบทดสอบประเภทแปลความ ดีความ และขยายความยังไม่น่า

มารศรี ขวลิศ (2527 : 64) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีดา จันทโรจน์ (2522 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการในการอ่านดีขึ้น

สุปรียา มาลากาญจน์ (2523 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิचारณาของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกอ่านอย่างมีวิचारณาความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เขาวี เกิดเพทางค์ (2524 : 49) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนอ่านอย่างมีวิचारณา โดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนการอ่านโดยใช้แบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินตนา พวงจันทร์แดง (2524 : 51) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าองค์ประกอบทางด้านความสามารถในการเข้าใจศัพท์ ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเร็วมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบทางด้านความสามารถในการเคลื่อนสายตาและความสามารถในการเข้าใจโครงสร้างประโยค ส่งผลรองลงมาตามลำดับ

นิทัศน์ เสมอพิทักษ์ (2524 : 58) ได้ศึกษาประสิทธิภาพชุดการฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ววิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การฝึกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนายังผลให้สมรรถภาพสูงขึ้น

สนธิ ตั้งทวี (2526 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย โดยใช่และไม่ใช้บทเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช่บทเสริมทักษะมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุดดีพันธ์ หวังสุริยะ (2530 : 55) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนบทสรุปหลัง และไม่มีบทสรุป ผลการวิจัย พบว่า การสอนอ่านภาษาไทยที่มีบทสรุปก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง บทเรียนที่มีบทสรุปหลังการอ่านเนื้อเรื่อง และไม่มีบทสรุปเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

สุทธวิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ และอุดม พูทอง (2524 : 1) ให้ความหมายว่าการเขียน เป็นการใช้ภาษาภาคแสดงออก ซึ่งต้องสั่งสมความรู้จากการอ่านและฟังอย่างถูกวิธี

ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 340) ให้ความหมายว่า การเขียนคือ การเสนอความคิดเห็นออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

ผกาศรี เย็นบุตร (2526 : 93) กล่าวว่า การเขียนหมายถึงการสื่อสารโดยใช้ลายลักษณ์อักษร ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นรับรู้

นพพล จันทรเพ็ญ (2531 : 91) กล่าวว่า การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้ผู้อ่านทราบ การเขียนมีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่ยาวนาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

อาราพอฟ (Arapoff. 1967 : 119 - 120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้ำว่า ในขณะที่เขียนนักเรียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

โอลีวา (Oleva. 1969 : 152) กล่าวว่า การเขียนเป็นภาษาของผู้พูดในการที่จะสื่อความคิดของเขาไปสู่ผู้อื่นซึ่งพูดภาษาเดียวกัน ในการสื่อความหมายนี้จะขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน

แมคคริมอน (McCrmon. 1978 : 3) กล่าวว่า การเขียนที่ดีจะต้องเป็นสื่อความคิด ความรู้สึก ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ได้และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

ฟินอคเคียโร (Finocchiaro. 1980 : 130) กล่าวว่า การเขียนคือความคิดที่แสดงออกในลักษณะของตัวอักษร นักเรียนจะแสดงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ออกมาเป็นตัวอักษรนั้น

ดังนั้น การเขียนจึงเป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นการแสดงออกทางภาษาเป็นลายลักษณ์อักษรที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนมาประกอบกัน สมควรที่จะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นงานเขียนรูปแบบใดก็ตาม

3.2 ความสำคัญของการเขียน

นพดล จันทรพิชญ (2531 : 91) ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอด ความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนทำให้มนุษย์ประสบผลสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน เป็นต้น

3.3 ความสามารถในการเขียน

ลาโด (Lado. 1961 : 248) กล่าวว่าความสามารถทางการเขียน คือความสามารถที่จะใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย สามารถเรียบเรียงข้อความจากลักษณะโครงสร้างภาษาที่ใช้ ใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น ๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างถูกต้อง

แวลเลตต์ (Vallett. 1977 : 217) กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนเป็นความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดตัวและไวยากรณ์โดยการเขียนอย่างเชี่ยวชาญในลีลาของภาษา

แพตตี (Patty. 1985 : 226) กล่าวว่าความสามารถทางการเขียนคือความสามารถในการแสดงออก ซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยง จัดวางและพัฒนาการรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยคเป็นข้อความสั้น ๆ และเป็นเรื่องราว

กล่าวโดยสรุป ความสามารถทางการเขียนคือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดคำ โครงสร้างไวยากรณ์ กลไกในการเขียน และสำนวนต่าง ๆ ตลอดจนเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นข้อความได้อย่างเหมาะสม

3.4 องค์ประกอบในการเขียน

แฮร์ริส (Harris. 1969 : 68 - 69) กล่าวว่า การเขียนโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียน
2. การวางรูปแบบ (Form) ได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหา
3. ไวยากรณ์ (Grammar) ได้แก่ การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ถูกต้อง
4. สีสลา (Style) ได้แก่ การเลือกโครงสร้าง การเลือกคำและสำนวนต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายเฉพาะ หรือเพื่อให้เกิดอรรถรส
5. กลไกการเขียน (Mechanics) ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้องตามเกณฑ์ของภาษานั้น ๆ

3.5 ความมุ่งหมายในการสอนเขียน

สนิท ตั้งทวี (2531 : 37) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเขียนว่า เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในข้อต่อไปนี้คือ

1. เขียนตัวหนังสือได้ชัดเจน สวยงาม น่าอ่าน มีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนหนังสือได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. เลือกคำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและความนิยม
4. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด สละสลวย ชัดเจนและเข้าใจง่าย
5. สามารถแก้สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้อง ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาได้
6. เขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้
7. เขียนตอบคำถามได้ตรงประเด็น
8. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูงโน้มน้าวจิตใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
9. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
10. เขียนได้ถูกต้องตามแบบการเขียนทุกประการ

3.6 การสอนเขียน

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2523 : 119) กล่าวว่า การสอนเขียนโดยทั่วไป มีดังนี้

1. การคัดลอกข้อความและการสะกดคำ
2. การเขียนเรียบเรียงข้อความ
3. การเขียนเพื่อติดต่อสื่อสาร
4. การเขียนในโอกาสต่าง ๆ
5. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.7 ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับหลักการสอนเขียน

สนิท ตั้งทวี (2531 : 38 - 40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะมีการสอน ในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรจะได้สร้างแบบทดสอบแบบตัวเลือกขึ้นไว้ใช้เอง ซึ่งใช้สำหรับวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวนี้จะช่วยครูผู้สอนได้ทราบว่านักเรียนเหล่านั้น มีความสามารถทางการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน นอกจากนั้นยังช่วยครูให้ได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกระยะ

2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียน หรือเขาควรจะมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย

3. การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่น ๆ คือ ทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และถ้าสามารถให้มีความสัมพันธ์ไปถึงวิชาวรรณคดี หลักภาษา ศิลปะ หรือวิชาอื่น ๆ ได้ก็จะเป็นการดี

4. ทักษะการเขียนเป็นวิชาทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซ้ำซ้อน นักเรียนส่วนมากมักไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนทักษะอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรงเสริมกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่าง ๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่นักเรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น การให้รางวัล การชมเชย เหล่านี้เป็นต้น

5. การสอนเขียนนั้น ครูไม่ควรมุ่งแต่จะให้นักฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรจะให้มีการปฏิบัติจริงทำจริง ให้ได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลนั้น ครูไม่ควรใช้การอธิบายอย่างเดียวควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด และไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน เช่น ควรจะมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และควรจะเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถเน้นพฤติกรรมกาเขียนของผู้เรียนได้อย่างแจ่มชัด การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่จะให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

8. นักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผล การเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเขาเองจะได้รู้จักใช้ดุลยพินิจและใช้วิจารณญาณในการทำงาน

3.8 การเขียนเรียงความ

3.8.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความเป็นการเขียนอย่างหนึ่งที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะเป็นการแสดงออกทางความคิด โดยอาศัยความรู้ และทักษะที่ได้มาจากการฟัง การพูดและการอ่าน มาใช้ในการเขียนเรียงความจึงนับว่าเป็นส่วนสำคัญของการใช้ภาษาผู้เขียนต้องมีความรู้กว้างขวาง และในขณะที่เขียนก็ต้องมีศิลปะในการเขียนอีกด้วย ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนเรียงความแสดงว่าเป็นผู้มีพัฒนาการทางภาษาเป็นอย่างดี ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความไว้ต่าง ๆ กัน คือ

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2524 : 327) กล่าวว่า การแต่งเรื่องคือ การเอาความรู้ ความคิดเห็น หรือความจำเรื่องราวต่าง ๆ มาปรับปรุงเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราวของตนโดยใช้ความรู้ทั่ว ๆ ไป ยิ่งมีมากยิ่งดีและทั้งจะต้องใช้ศิลปะในเชิงเรียบเรียงเป็นเครื่องมืออันสำคัญอีกด้วย

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 1) ได้ให้ความหมายของเรียงความไว้ว่า ได้แก่การแสดงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การแสดงดังนี้นี้ย่อมทำได้ด้วยการพูด และเขียนเป็นตัวหนังสือ จะพูดก็ดี จะเขียนเป็นตัวหนังสือก็ดี เราย่อมหยิบเอาถ้อยคำมาเรียงกันเป็นข้อความสั้น ๆ เรียกว่าประโยค ประโยคแต่ละประโยค ย่อมมีเนื้อเรื่องติดต่อกันรวมเป็นข้อความใหญ่ เรียกว่า เรื่องหนึ่ง

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2520 : 22 - 23) ได้ให้ความหมายของเรียงความไว้ว่า คือการนำความมาเรียงให้ได้ลำดับติดต่อกันไปเป็นเรื่องราวสั้นยาวตามแต่เนื้อเรื่อง หัวข้อเรื่องและระดับความรู้ของผู้เขียน ในการเขียนเด็กจะต้องมีทักษะในเรื่องตัวสะกด การเว้นวรรค การอ่านและการใช้

ถ้อยคำภาษา ความสะอาดเรียบร้อย การเรียงความจึงประมวลเอาทักษะในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนมาไว้ทั้งหมด รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และจินตนาการของเด็กด้วย

วรรณิ์ โสภประยูร (2526 : 578) กล่าวว่า การเขียนเรียงความคือ การแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจและประสบการณ์ของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบโดยเอาถ้อยคำมาเรียงลำดับเป็นประโยค แล้วลำดับประโยคเป็นข้อความ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า เรียงความเป็นเรื่องของความคิด และการแสดงความคิด การแสดงความคิดต้องแสดงออกมาเป็นภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือความเข้าใจ ดังนั้น การเขียนเรียงความจึงเป็นการรวบรวมความคิดแล้วแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกนั้นออกมา โดยการเขียนสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ และเกิดความรู้สึกคล้อยตามข้อความที่เขียนได้

3.8.2 ลักษณะของเรียงความที่ดี และหลักการเขียน

เรียงความที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หลายประการ ได้มีผู้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้

เจือ สตะเวทิน (2511 : 295) กล่าวถึงส่วนประกอบของเรียงความว่า มีส่วนคำนำ ตัวเรื่อง และคำลงท้าย เรียงความที่ดีต้องมีความสมบูรณ์ แจ่มแจ้ง ชัดเจน และถูกต้อง

หลวงสำเร็จวรรณกิจ (2510 : 40) กล่าวว่าไว้ว่า เรียงความต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการคือ 1.ให้ความเข้าใจ ให้ความรู้ และให้เกิดสติปัญญา

นอกจากนี้ เป็ลื่อง ณ นคร (2512 : 2) ยังได้ให้ลักษณะของเรียงความที่ดีว่าจะต้องมี 3 ลักษณะ คือ

1. เอกภาพ ได้แก่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว มีใจความและความมุ่งหมายสำคัญแต่เพียงอย่างเดียว

2. สัมพันธภาพ คือ ความเกี่ยวโยงของข้อความต่าง ๆ ต้องดำเนินไปเป็นลำดับ

3. สารัตถภาพ คือ การเน้นใจความสำคัญ ความเรียงเรื่องหนึ่ง ๆ ย่อมแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ แต่ละตอนต้องให้ข้อความเกี่ยวพันกันไป

วรรณ แก้วแพรก (2526 : 221 - 223) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของเรียงความว่า เรียงความที่ดีต้องมีลักษณะต่อไปนี้ประกอบกัน คือ

1. รูปแบบดี คือหัวเรื่อง การย่อหน้าข้อความ การเว้นวรรคตอน การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ รวมถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยของการเขียน

2. โครงเรื่องดี คือความยาวของเรื่องพอเหมาะกับเวลาที่ให้เขียน นอกจากนี้ข้อความของแต่ละตอนต้องสัมพันธ์กัน

3. ถ้อยคำภาษาดี การเขียนเรียงความคือการสื่อด้วยภาษา การใช้ถ้อยคำที่ดีจึงจำเป็นมาก ต้องใช้คำได้ถูกต้อง ตรงความหมายเหมาะสมกับบุคคลและศักดิ์ของคำ ผู้ประโยคได้ถูกต้อง สละสลวย กะทัดรัด และมีท่วงทำนองในการเขียนดี

4. เนื้อหาดี คือเนื้อหาสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อความสัมพันธ์กันและมีเนื้อหาพอที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจตามหัวเรื่องที่กำหนดไว้

5. ความคิดดี ความคิดดีต่างกับเนื้อหาดี เพราะเนื้อหาเป็นสาระที่เกี่ยวกับความรู้ หลักวิชา ข้อเท็จจริง แต่ความคิดเป็นเรื่องของความเข้าใจ ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น การคิดหาเหตุผล ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาของผู้เขียน

นอกจากการแสดงความรู้ ความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยอาศัยการลำดับความและการวางโครงเรื่องดังกล่าวแล้ว ยังต้องรู้จักการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ถูกต้องอีกด้วย ในเรื่องนี้ กุหลาบ มลลิกะมาส (2511 : 84 - 85) ได้กล่าวถึงสำนวนภาษาที่ควรใช้ในการเขียนเรียงความว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. การใช้ภาษาถูกหลักไวยากรณ์
2. การเลือกพื้นถ้อยคำในการเรียงความ ไม่ควรใช้ภาษาพูด คำแสลง หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ยาก
3. การแต่งประโยค อย่าให้ประโยคเยิ่นเย้อ พูดให้กระชับความเข้าใจง่าย
4. การลำดับเนื้อเรื่องและความคิด คำพูดที่แสดงความคิดต้องมีเหตุผล พูดให้น่าเชื่อถือ มีหลักฐานอ้างอิง

จากความคิดเห็นต่าง ๆ ดังกล่าว สรุปเป็นแนวทางได้ว่า เรียงความที่ดีประกอบด้วยการจัดลำดับเนื้อเรื่อง การเลือกพื้นถ้อยคำ และการใช้สำนวนโวหารที่ดีเพื่อแสดงความรู้ความคิดของผู้เขียนนั่นเอง

3.9 การสอนเขียนเรียงความ

3.9.1 ความมุ่งหมายของการสอนเขียนเรียงความ

การสอนเขียนเรียงความ ไม่ควรเป็นการฝึกเขียนความจำ หรือเขียนให้ตรงตามเรื่องที่ครูเล่าหรืออ่านให้ฟังเท่านั้น แต่ควรเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักแสดงออก ดังที่มีผู้ให้ความเห็นว่า วัตถุประสงค์ในการสอนเขียนเรียงความมีดังนี้ (รองรัตน์ อิศรภักดี. 2514 : 113)

1. ช่วยให้เกิดมีโอกาสดำเนินทอดความคิด ความรู้สึกลึกซึ้งของตนเองเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบ

2. ช่วยให้ได้มีโอกาสเกิดความคิดสร้างสรรค์ คือสามารถเรียงความจากความคิดของตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องแต่งเรื่องจากที่ครูกำหนดให้เสมอไป

3. ช่วยให้เกิดรักการเขียน เพราะสามารถเขียนด้วยความสนใจ ไม่ได้ถูกบังคับให้เขียน แต่เรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ

4. การเขียนเรียงความเสมอ ๆ ช่วยให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย เพราะการเขียนเรียงความ ช่วยให้เกิดทักษะในการเขียน รู้จักใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม รู้จักลำดับความสำคัญของเนื้อเรื่อง ตลอดจนสามารถสรุปความคิดเห็นของตนเองได้

จากความมุ่งหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการสอนเขียนนั้น ควรมุ่งที่การใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดความคิด มีความสามารถในการแสดงออก ไม่มุ่งเพียงฝึกความจำ หรือความสามารถในการเขียนถูกเท่านั้น

3.9.2 หลักเกณฑ์ในการสอนเรียงความ

ราชินี ศรีไพรวรรณ (2520 : 20) ได้เสนอหลักในการสอนเขียนเรียงความดังนี้

1. ไม่ควรฝึกให้เด็กจำเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว ควรฝึกทั้งเรื่องที่กำหนดให้ และเรื่องจากความนึกคิดด้วย

2. ไม่ควรฝึกให้เขียนอย่างเดียว ต้องฝึกให้พูดด้วย อาจพูดเป็นรายบุคคล หรือช่วยกันเรียบเรียงทั้งชั้นก็ได้ ครูบันทึกว่าเด็กมีความคิดอย่างไร จำนวนภาษาเป็นอย่างไร เพื่อหาทางแก้ไข

3. ครูไม่ควรจำกัดความคิดของเด็ก ให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

4. ไม่ควรเร่งรัดหรือมีกฎเกณฑ์มากเกินไป การบังคับไม่ให้ผลดีเท่ากับความพอใจของเด็ก

5. ครูต้องรู้จักวิทยาและพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กแต่ละวัยมีความคิดความสนใจไม่เหมือนกัน

6. ครูต้องให้เด็กเข้าใจความมุ่งหมายและประโยชน์ของเรียงความว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในชีวิต

การสอนเรียงความจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการสอน ครูต้องพยายามให้นักเรียนเข้าใจภาษาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน ให้แสดงออกด้วยการพูดและการเขียน การเขียนจะช่วยส่งเสริมการฟัง การพูดและการอ่าน นอกจากนั้นการเขียนยังช่วยเสริมความคิดสติปัญญาและความจำด้วย เพราะผู้ที่รู้ถ้อยคำภาษามาก ย่อมทำให้ความรู้ความคิดสติปัญญากว้างมากขึ้นด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการเขียนเรียงความให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นคือ นักเรียนสามารถแสดงออกด้วยการเขียนเพื่อการสื่อสารได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน โดยยึดหลักการเขียนดังนี้

1. สิ่งที่น่าสนใจให้นักเรียนเขียนต้องตรงตามความสนใจ ความต้องการ ความพร้อมทางอารมณ์ สมอง และระดับบุคลิกภาพของนักเรียนแต่ละคน
2. พื้นฐานในการเขียนเรียงความโดยการฝึกพูดเรื่องต่าง ๆ ฝึกเล่าเรื่องที่ฟังมาเป็นภาษาของตนเองได้ดีเสียก่อนจึงฝึกเขียน
3. จัดกิจกรรมการเขียนให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน
4. ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดตามจินตนาการของตนโดยอิสระเสรี
5. สร้างบรรยากาศให้อยากเขียน เช่น เล่นเกม สมมติสถานการณ์ ฯลฯ
6. ตรวจและแก้ไขงานด้วยความระมัดระวัง บางเรื่องอาจปล่อยไว้จนนักเรียนได้เรียนเสียก่อน เช่น หลักไวยากรณ์
7. ควรฝึกอบรมมาเป็นสิ่งเร้า เช่น ของจริง ของจำลอง รูปภาพ ฯลฯ
8. พยายามให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของการเขียน เพื่อให้เกิดศรัทธาซึ่งจะช่วยให้สนใจและไม่เบื่อ
9. กิจกรรมการเขียนควรมีหลายแบบแตกต่างกันไป ทั้งมีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ
10. ควรฝึกให้นักเรียนเขียนจากง่ายไปหายาก
11. ครูต้องเข้าใจองค์ประกอบของเรียงความเพื่อตรวจแก้ไขนักเรียน
12. ควรให้เขียนเรื่องตามความสามารถและความสนใจ เช่น รูปภาพเดียวกันเด็กอาจเขียนต่างกัน (กรมวิชาการ. 2526 : 71 - 72)

คอว์สัน ได้สรุปพัฒนาการการเรียนรู้ทางด้านการเขียนไว้ดังนี้ (คำนิง วิสัยจร. 2526 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Dawson. 1957 : 250 - 256)

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นสะสมประสบการณ์ ครูควรหาโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นหรือเรื่องที่เขาสงสัย โดยการอภิปรายหรือตั้งปัญหา

ขั้นที่ 2 ประมวลความคิดเห็นของตนเองได้

ขั้นที่ 3 สามารถเขียนได้โดยอิสระ

ขั้นที่ 4 เพิ่มพูนประสบการณ์ในการเขียนให้มากขึ้น ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนให้เด็กได้ฝึกตามความสามารถของแต่ละคน

สรุปได้ว่าการสอนเรียงความนั้น ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ต้องรู้หลักการ มีแนวคิดทางจิตวิทยา เพื่อเร้าและส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

3.9.3 ข้อเสนอแนะในการเขียนเรียงความ

ข้อเสนอแนะในการเขียนเรียงความนั้น สุจริต เพียรชอบ และส่ายใจ อินทรมพรรย (2522 : 124 - 126) กล่าวว่าครูควรอธิบายให้นักเรียนเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการเขียนเรียงความ ให้นักเรียนมีโอกาสดฝึกฝนการเขียนเรียงความอยู่เสมอ โดยครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเพิ่มเติม นอกจากนี้ สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 150 - 152) และ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 150 - 152) เสนอแนะแนวการสอนเรียงความไว้ดังนี้

1. ครูควรวางวัตถุประสงค์ไว้เป็นข้อ ๆ ให้นักเรียนจะทำให้ครูสังเกตและวัดผลได้ง่ายขึ้น นักเรียนควรได้ทราบวัตถุประสงค์ในการสอนด้วย

2. ในการเขียนเรียงความ ครูไม่ควรกำหนดเรื่องไว้ตายตัว นักเรียนควรมีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง ครูอาจชี้แนะเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เรื่องที่จะนำมาใช้สอนเรียงความควรเลือกเรื่องที่อยู่ในความสนใจและเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเขียน ดีกว่าครูจะกำหนดเรื่องให้เขียนทุกครั้งไป

3. บรรยากาศในห้องเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเรียงความได้คล่อง มีความรู้สึกอยากเขียน ฉะนั้น ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้น เช่น ตัวครูต้องมีบุคลิกภาพที่ดีหน้าตา ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจ พร้อมทั้งจะให้คำแนะนำและชื่นชมผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้น มีการคิดผลงานที่ดีของนักเรียนในชั้นมาอ่านหรือติดบอร์ดในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมกำลังใจที่จะเขียนให้ดีขึ้น

4. สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนเรียงความได้ดีอีกประการหนึ่งคือ การใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิดและจินตนาการได้ดียิ่งขึ้น อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนเขียนนั้น ปราณี นพมาศ (ม.ป.ป. : 3 - 9) แนะนำไว้หลายอย่าง ตัวอย่างเช่น หุ่น ไม้ฝึกการพูดแบบเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนเล่าเรื่อง หนังสือพิมพ์ รวมทั้งนิตยสาร วารสารต่าง ๆ ใช้ในการสอนเขียนได้ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ภาพการ์ตูน ภาพชุด ภาพพลิก ครูสามารถนำภาพเหล่านี้มาฝึกการเขียนเรียงความ โดยเป็นสื่อเร้าให้เกิดความคิด แม้จะเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาครูก็สามารถนำนิทานมาใช้ฝึกการเขียนได้ บทเพลงที่กำลังอยู่ในความสนใจทั้งเพลงลูกทุ่ง ลูกกรุง และเพลงไทยเดิม มาประกอบการสอนเรื่องต่าง ๆ ใช้เร้าความสนใจให้เกิดจินตนาการ นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์อื่น ๆ อีกมากที่นำมาใช้สอน ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของครู เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของบทเรียน

5. การสอนเรียงความอาจทำได้หลายวิธี เช่น เริ่มต้นด้วยการใช้คำที่กำหนดให้แต่งประโยค แล้วนำประโยคเหล่านั้นมาเรียบเรียงเป็นข้อความ หรือให้อภิปรายแสดงความคิดเห็น

ในเรื่องที่จะเขียน เมื่อได้แนวความคิดและโครงเรื่องแล้วจึงเขียน หรือให้นักเรียนพลัดกันเล่า ประสบการณ์บางอย่างที่น่าสนใจ แล้วเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์นั้น ๆ หรือครูเล่าเรื่องสนุก ๆ ค้างไว้ แล้วให้นักเรียนแต่งต่อจนจบ การให้นักเรียนเขียนเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์จะทำให้เขียนได้ดียิ่งขึ้น

6. นำตัวอย่างเรียงความที่ดี ๆ มาให้นักเรียนอ่าน ศึกษา วิเคราะห์ให้มาก ๆ เพื่อดูแนวทางและศิลปะในการเขียน

7. การเขียนเรียงความอาจให้ฝึกเขียนเป็นรายบุคคล เขียนเป็นกลุ่มย่อยบ้างสลับกัน ตามโอกาสอันเหมาะสม

8. การแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ อาจแก้ไขเป็นรายบุคคลหรือเป็นส่วนรวมโดยครูรวบรวมสิ่งที่นักเรียนผิดเหมือน ๆ กันมาอธิบายแก้ไขบนกระดานดำ ครูควรให้กำลังใจในการแก้ไขสิ่งบกพร่องนั้น นักเรียนจะได้มีความพยายามต่อไป

3.9.4 เกณฑ์การประเมินผลเรียงความ

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการสอนเรียงความ คือการประเมินผลความสามารถในการเขียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องการความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นได้ เพื่อไม่ให้เกิดการลำเอียง จึงมีผู้กำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนขึ้น เช่น ชาวาล แพร์ตกุล (2506 : 79) ได้แนะนำให้ใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) โดยเปรียบเทียบคุณภาพกันเองภายในกลุ่มแล้วครูพยายามตีราคางานนั้นออกมาเป็นอันดับ (Rank Order)

เปลื้อง ๓ นคร (2512 : 174) ให้คะแนนเรียงความโดยแบ่งเป็นส่วน ๆ ดังนี้คือ เนื้อหา 50 % สำนวน 30 % รูปแบบและอักขรวิธี 20 %

ระปะนีย์ นาคทรัพย์ (2518 : 174) มีหลักเกณฑ์ในการตรวจเรียงความดังนี้

1. ดัชนีเกณฑ์ในการตรวจไว้ก่อนคือ ถ้าพอใจมาก 16 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 20 พอใจพอประมาณ 14 - 15 คะแนน

2. อ่านครั้งแรกดูเป้าหมายของเรื่องที่จะเขียน วิธีเขียนและภาษา

3. ดูความยาวของเนื้อเรื่องที่เหมาะสม

4. สิ่งประกอบอื่น ๆ เช่น วรรคตอน เขียนวนซ้ำซาก

สรุปได้ว่าการตรวจเรียงความนั้น พิจารณาทั้งการแสดงความคิดเห็น เนื้อหา ตลอดจนการใช้ภาษา เพื่อให้มีความแม่นยำตรงและเชื่อถือได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียน

งานวิจัยในประเทศ

สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (2511 : 77) ได้วิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพทางสมองที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2511 ในจังหวัดพระนคร จำนวน 498 คน โดยใช้แบบทดสอบความจำ แบบทดสอบการใช้ภาษา แบบทดสอบเหตุผล และแบบทดสอบความคล่องแคล่วในการใช้คำ พบว่า การเรียงความสัมพันธ์กับการใช้ภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทา เนียมศรีจันทร์ (2514 : 71) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนเรียงความโดยใช้ฟิล์มสตริป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 90 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผลของการเขียนเรียงความของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี (2519 : 144) ศึกษาพฤติกรรมการสอนทักษะการเขียนโดยใช้สัญลักษณ์ และการสร้างแบบจำลองการสอน (teaching model) เรื่อง "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนเรียงความ" ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 90 คน พบว่านักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้สัญลักษณ์ได้และหลังจากการใช้แบบจำลองการสอนนี้แล้ว นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบเพิ่มขึ้น

วรรณภา บัวเกิด (2521 : 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความและทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่าความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความ และทักษะการเขียนเรียงความ มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าความสัมพันธ์ 0.35 ซึ่งแสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

กึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์ (2521 : 44 - 47) ศึกษาความสัมพันธ์ของข้อสอบเลือกตอบที่ใช้วัดความสามารถของภาษากับการวัดความสามารถในการเขียนเรียงความในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย คะแนนจากแบบทดสอบ 6 ฉบับ ปรากฏว่า นักเรียนหญิงได้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายเป็นส่วนใหญ่ นอกจากแบบทดสอบวัด 2 ฉบับคือ แบบทดสอบศัพท์สัมพันธ์ ซึ่งความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบทดสอบวัดความสามารถในการหาสิ่งบกพร่องของข้อความคะแนนของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แบบทดสอบเรียงความอัตนัย นักเรียนหญิงได้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเขียนเรียงความมีเพียงฉบับเดียวคือแบบทดสอบการใช้ภาษา ดังนั้นการเรียนการสอน จึงควรเน้นเรื่องการใช้ภาษาให้มาก จะช่วยให้ความสามารถทางการเขียนดีขึ้น

สุนันท์ สลโกสม (2526 : 83 - 84) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการเขียนและปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สุ่มในแต่ละเขตของกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียนจำนวน 592 คน และอาจารย์สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสุ่มจากรายชื่อในแต่ละโรงเรียนจำนวน 60 คน ผลการวิจัยจากรูปแบบการสอนการเขียน 21 รูปแบบ ให้นักเรียนวิเคราะห์รูปแบบโดยตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนไม่เคยได้รับการสอนการเขียน 9 รูปแบบ ซึ่งครูต้องใช้สื่อการสอนในการก่อกำเนิดนักเรียนสนใจก่อน แล้วครูกับนักเรียนต้องอภิปรายร่วมกัน ส่วนวิธีที่ครูใช้สอนเป็นประจำก็คือ ครูอธิบายหลักเกณฑ์ในการเขียน แล้วกำหนดหัวข้อขอบเขตของเรื่อง แล้วให้นักเรียนลง และวิธีการที่ครูให้นักเรียนไปค้นหาเนื้อเรื่องมาส่งหน้ามาอภิปรายกันในชั้นเรียน แล้วนำหัวข้อนั้นไปเขียนเรียงความ งานวิจัยเรื่องนี้พบว่าได้ข้อคิดในการสอนเขียนเรียงความทั้งยังได้รูปแบบการสอนเขียนที่เป็นแนวทางไปใช้ได้อีกด้วย

วลี สุมิพันธ์ (2530 : 68 - 69) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดโสมนัสราชวิทยาสรรพคุณ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน ผลการทดลอง พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .10

ยุวดี บุญญาวาณิชย์ (2530 : 72) ได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากการสอนโดยใช้บทเรียนไม่คู่กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย ราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 66 คน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้บทเรียนไม่คู่กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีความสามารถด้านการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1962 : 23 : 3363 - A) ได้ศึกษาหาวิธีปรับปรุงสมรรถภาพของการเขียนเรียงความให้ดีขึ้น โดยใช้การพรรณนาเกี่ยวกับภาษาและวิธีการสอนรูปแบบประโยชน์ด้วยการฝึกพูดปากเปล่าในการสอนเสริมวิชาเขียนเรียงความ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อที่จะหาวิธีสอนที่เหมาะสมในการสอนเรียงความในวิทยาลัยแทนวิธีการสอนแบบเก่า ผลการวิจัย พบว่า วิธีสอนแบบเน้นการฝึกพูดปากเปล่าด้วยวิธีทางภาษาศาสตร์นั้น มีประสิทธิภาพต่อนักเรียนมากกว่าวิธีสอนแบบเก่า

รอตส์ไตน์ (Rothstein. 1970 : 2622 - A) วิจัยเปรียบเทียบการสอนเรียงความ โดยวิธีแบบโปรแกรม กับการสอนเรียงความแบบเดิม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย โดยให้นักศึกษาทุกคนเขียนเรียงความสัปดาห์ละ 4 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือน แล้วให้อาจารย์ 3 คนตรวจ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์คำผิดจากเรียงความที่นักศึกษาเขียนของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากแบบสอบถามพบว่า นักศึกษาพอใจการสอนแบบโปรแกรมมากกว่า ผู้วิจัยสรุปว่า นักศึกษาจะเขียนเรียงความได้ดี เมื่อเขาเขียนสิ่งที่เขาารู้และเขียนจากความรู้สึกนึกคิดของเขาเอง

อารีนา (Arena. 1973 : 5138 - A) วิจัยเพื่อที่จะนำวิชาภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการสอนเรียงความภาษาอังกฤษ โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ ใช้เทคนิควิเคราะห์ประโยคยิกระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์และใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคลโดยใช้หลักบางประการในการเขียน เพื่อเพิ่มทักษะในการเขียนเรียงความให้แก่นักศึกษาที่สอบภาษาอังกฤษตก ผลของการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางไวยากรณ์กับทักษะการเขียน และความสามารถในการวิเคราะห์ประโยคเกี่ยวข้องกับการสอนเป็นรายบุคคล หลักการทั่วไปของการเขียนมีอิทธิพลต่อความมั่งคั่งด้านทักษะการเขียนเรียงความ

โจบ (Jobe. 1974 : 7592 - A) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อการเลือกเรื่องในการเขียนแบบสร้างสรรค์ (creative writing) ของเด็ก วิจัยกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งชายและหญิง จำนวน 90 คน ใช้เวลา 10 สัปดาห์ ให้นักเรียนแต่ละคนส่งงาน 1 ชิ้น เพื่อนำไปพิจารณาในวารสารซึ่งจะอัดสำเนาตอนปลายสัปดาห์ แล้วนำผลงานที่ลงพิมพ์ในฉบับแรกกับฉบับหลังสุดของนักเรียนแต่ละคนมาวิเคราะห์หัวข้อ และอิทธิพลที่บันทึกลงมาให้เขียนโดยวิเคราะห์จากการตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับที่มาของความคิดในการเขียนและจากการสัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 90 คน สรุปได้ว่าเมื่อนักเรียนมีอิสระในการเลือกเรื่องที่จะเขียนได้เอง เรื่องที่นักเรียนชอบเขียนมากตามลำดับก็คือ เรื่องเพื่อน เรื่องเกี่ยวกับสัตว์และเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ อิทธิพลที่สำคัญเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อในการเขียนของนักเรียน คือ ความคิดของนักเรียนเอง ประสบการณ์ตรง และหนังสือ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในทุกระดับ

วอล์กเกอร์ (Walker. 1974 : 5069 - A) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ขั้นตอนของการสอนเขียน ซึ่งการศึกษาเน้นที่จะแสดงให้เห็นว่า การเขียนจะเริ่มต้นจากวิธีการต่าง ๆ ซึ่งต่อเนื่องกัน โดยจะเป็นลักษณะด้านวิเคราะห์ไปสู่การฝึกคิดเอง ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนของการสอนเขียนอย่างต่อเนื่องออกเป็น 6 วิธี สำหรับการสอนเขียนแก่นิสิตปีที่ 1 แต่ละวิธีการ ดังนี้คือ อภิปรายกันถึงแต่ละขั้นตอนกับบุคคล 4 ฝ่ายคือ ผู้เชี่ยวชาญการใช้วาทศิลป์ ผู้เขียนหนังสือ

ที่ใช้สอนนิสิตปีที่ 1 ครูสอนเขียนปีที่ 1 และนักเขียนอาชีพ ให้ตัวอย่างของเทคนิคและวิธีการสอนแต่ละวิธี ซึ่งได้แก่ อุปมาน (inductive) อนุมาน (deductive) การเลียนแบบ (imitation) 3 วิธีนี้เป็นขบวนการวิเคราะห์ ส่วนการให้ตัวอย่างเพื่อเป็นสิ่งเร้า (example - stimulus) ใช้สิ่งเร้าที่เป็นสิ่งแวดล้อม (environment - stimulus) และการปฏิบัติด้วยตนเอง (learn - by - doing) 3 วิธีหลังนี้เป็นขบวนการคิด ผลการศึกษา พบว่า ขบวนการวิเคราะห์นั้นเป็นไปตามลำดับขั้น จากการวิเคราะห์ตัวอย่างไปสู่หลักการเขียนแล้วจึงไปสู่การเขียน ส่วนขบวนการคิดเน้นเรื่องการแสดงออกของผู้เขียนเอง เพราะฉะนั้นจะเริ่มต้นด้วยการเขียนและสิ้นสุดลงด้วยการเขียน และผลของการศึกษายังพบอีกว่า มีการใช้อุปมานและอนุมานมากกว่าการเลียนแบบ แต่การใช้ 3 วิธีหลังค่อนข้างใหม่จึงไม่ปรากฏมากนักในหนังสือเรียน หนังสือเรียนส่วนใหญ่จึงใช้วิธีอุปมานและอนุมาน คือ เริ่มด้วยการวิเคราะห์ ตัวอย่าง หลักการเขียนและจบลงด้วยการเขียน แบ่งออกเป็น 4 บทคือ บทที่ 1 เสนอตัวอย่างแบบของกระบวนการในการเขียนเรียงความซึ่งแบ่งขึ้นตอนออกเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนเขียน เขียน และหลังการเขียน บทที่ 2 เสนอกลุโบายในการสอนตามแนวของ บทที่ 1 และบทที่ 3 กล่าวถึงกลุโบาย 6 ประการ ในการสอนเป็นการยกตัวอย่างให้เห็นถึงสภาพการสอนซึ่งต้องอาศัยการรู้จักพัฒนา บทที่ 4 เป็นบรรณานุกรมที่ให้รายการหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทฤษฎีซึ่งสนับสนุนการสอนบทที่ 1 และบทที่ 2 และหนังสือที่เสนอแนะวิธีการสอน

เดรสซี (Dreussi. 1976 : 2806 - A) ศึกษาผลการเขียนอิสระที่มหาวิทยาลัยเทกซัส โดยทดลองกับนิสิตปีที่ 1 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม เนื้อหาที่ใช้สอนเหมือนกัน ปริมาณงานที่กำหนดให้เขียนเท่ากัน แต่สำหรับกลุ่มทดลองให้เพิ่มการเขียนแบบเสรีลงในวารสาร งานเขียนนี้ไม่มีการให้คะแนน แต่ครูจะตรวจและให้แสดงข้อคิดเห็นไว้ การวัดพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้ผู้ตรวจหลาย ๆ ชุดเป็นผู้ประเมิน ในการประเมินผลความสามารถในการเขียนปรากฏแนวโน้มว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในด้านความสามารถทั่ว ๆ ไป และความสามารถเฉพาะด้าน นอกจากนั้นยังพบว่างานเขียนของกลุ่มทดลองดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในด้านการเขียนที่เป็นรูปธรรม และยิ่งไปกว่านั้น ผลซึ่งไม่คาดคิดแต่ันั้นว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาที่เกี่ยวกับการเขียน ก็คือครูสอนเขียนที่มีความชำนาญมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนสูงกว่าครูที่ยังไม่ชำนาญ ส่วนในด้านเจตคติผลปรากฏว่าเจตคติของทั้ง 2 กลุ่มโดยทั่ว ๆ ไปดีขึ้น

โทมัส (Thomas. 1976 : 6320 - A) ศึกษาขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของการอ่านและผลสัมฤทธิ์ของการเขียน นิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย เซาท์ คาโรไลนา จำนวน 405 คน พบว่า ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเขียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ และพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการเขียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญและผลสัมฤทธิ์ของการเขียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ

ออสติน (Austin. 1983 : 771 - A) วิจัยผลการอ่านอย่างวิเคราะห์ต่อทักษะการเขียนเรียงความในระดับวิทยาลัย โดยแบ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 25 คน เป็นนักศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองใช้การฝึกเขียนโดยคำนึงถึงการนำรูปแบบตัวอย่างการเขียนที่ดีจากเรื่องที่อ่าน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกการอ่านอย่างวิเคราะห์ ประกอบการฝึกเขียน ผู้วิจัยใช้ผลการสอบทั้งก่อนและหลังเรียนโดยใช้ผลของการเขียนในสัปดาห์แรกและสัปดาห์สุดท้ายของการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลอง มีคะแนนจากการสอบก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้บทความหรือเนื้อหาการอ่านอย่างมีการวิเคราะห์เรื่องถ้อยคำ สำนวนภาษา ศิลปะการเขียนที่ดี เหล่านี้มีผลต่อการเรียนวิชาการเขียน

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL)

5.1 ความเป็นมาของการสอนตามรูปแบบเอริกา แต่เดิมนั้นการสอนภาษาอังกฤษยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนไปตามรูปแบบต่าง ๆ จากเดิมการเรียนการสอนยึดโครงสร้างทางภาษาเป็นหลักวิเคราะห์โครงสร้างระดับคำ ระดับประโยค ระดับข้อความเป็นส่วนใหญ่ และในปี ค.ศ. 1979 เป็นต้นมา การเรียนการสอนได้มีการเน้นถึงความหมายของเรื่องที่จะอ่านมากกว่าที่จะไปวิเคราะห์โครงสร้างของคำ ประโยคหรือข้อความอีก การสอนอ่านโดยให้ผู้อ่านใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการเดาความหมายของเรื่อง โดยนำเอากระบวนการต่าง ๆ เพื่อสร้างความคิด และใช้หลักการของนักจิตวิทยาเข้าช่วย เช่น ความคิดของ คานท์ (Immanuel Kant) ที่ว่าผู้เรียนจะเรียนได้เร็วขึ้นถ้าได้มีการนำเอาประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับความรู้ใหม่ (Goodman. 1970 , Smith. 1978 , Chapman. 1986 , Kant. 1981)

ค.ศ. 1984 Burt Morris และ Near Stewart Dore ได้พยายามผสมผสานวิธีการสอนภาษาโดยยึดหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการใช้ประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับความรู้ใหม่จากแนวคิดของคานท์ (Kant. 1981) และการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative) ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการสอนในแบบบูรณาการ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนควบคู่กันไปตลอดเวลา ทั้ง Morris และ Stewart ได้กล่าวว่า ERICA MODEL จะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา โดยผ่านทางกระบวนการอ่าน และผู้ใช้ภาษาที่แท้จริงคือผู้เรียนมิใช่ผู้สอน ดังนั้นผู้เรียนจึงจะได้ใช้กระบวนการทางความคิดเสนอสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ค้นหา

มาเพื่อความเข้าใจบทเรียนครูจึงมีหน้าที่บทบาทในการบอคำถามนำเพื่อสร้างปัญหาให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ โดยคำถามจะเน้นจุดประสงค์ของเรื่องเท่านั้น และเขายังได้กล่าวต่อไปอีกว่าการเรียนโดยจัดกลุ่มอภิปรายจะใหญ่ หรือเล็กก็ตาม ผู้เรียนสามารถหาแสงสว่างวิธีการที่จะทำให้ตนเข้าใจความหมาย และสิ่งที่ตนเรียนได้เร็วขึ้น นอกจากนั้นในการอภิปรายยังทำให้ความคิดในเรื่องที่จะเรียนขยายวงกว้างออกไป ซึ่งจะเป็นการเสนอแนวความคิดเบื้องต้นเพื่อนำเสนออย่าง ๗ ทั้งนี้เป็นการตัดปัญหาแนวตอบ แนวคิด ซึ่งผู้เรียนอาจลอกเลียนแบบความคิดของกันและกัน และจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วย

การสอนตามรูปแบบเอริกา จะเน้นการอ่านเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีกระบวนการที่จะนำเสนอ 4 ขั้นตอนด้วยกัน ทั้งนี้จะเป็นวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาก เพราะผู้สอนมีหน้าที่เพียงดำเนินการให้เป็นไปตามวิธีการสอนเท่านั้น จึงต้องพิจารณาว่าผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.2 จิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการสอนตามรูปแบบเอริกา

นักจิตวิทยาที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการสอนตามรูปแบบเอริกามีหลายคน เช่น คานท์ (Kant, 1981) ที่มีความเชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ได้ดีถ้าหากมีความรู้เดิม แนวความคิดพื้นฐาน พื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ ความจำ เขาเชื่อว่ามนุษย์จะเข้าใจสถานการณ์รอบข้างตนเองได้ดีขึ้นหากสถานการณ์นั้นสอดคล้องกับความรู้เดิมที่มนุษย์ได้เรียนรู้ไปแล้ว

ขั้นตอนในการสอน ขั้นตอนแรกนั้นเป็นการสร้างบริบท เพื่อเป็นการนำทางไปสู่เรื่องที่จะสอนโดยเริ่มจากผู้สอนใช้คำถามกว้าง ๆ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนดึงเอาความรู้เดิมที่มีอยู่ถ่ายทอดออกมา ทากาลา (Takala, 1986) เป็นผู้ที่เชื่อว่า การสร้างบริบทจะต้องคำนึงถึงหลักทางจิตวิทยาการเรียนรู้ด้วยจึงจะทำให้การเรียนรู้นั้นสัมฤทธิ์ผล ซึ่งเขามีความคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Immanuel Kant นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย

สุรภี ทองแสงสม (Tongsiansom, 1986 : 30) ได้กล่าวว่าในการให้บริบทแก่ผู้เรียนนั้นต้องดูปริมาณด้วย เพราะถ้าผู้เรียนได้รับมากเกินไปอาจไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดกระบวนการทางความคิดเช่นกัน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย แนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาได้เริ่มขึ้นหลังจากที่ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้ภาษา โดยเน้นกระบวนการทางสมองหรือความสามารถในการเรียนรู้ภาษาซึ่งมีอยู่ในทุกคนตั้งแต่เกิด การเรียนรู้ทางภาษาไม่ใช่เกิดจากการวางเงื่อนไข หรือปฏิบัติตอบสนองต่อสิ่งที่เร้าภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้ทางภาษาเป็นพฤติกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองมากกว่าที่จะเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า จากแนวคิดนี้ ทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อ

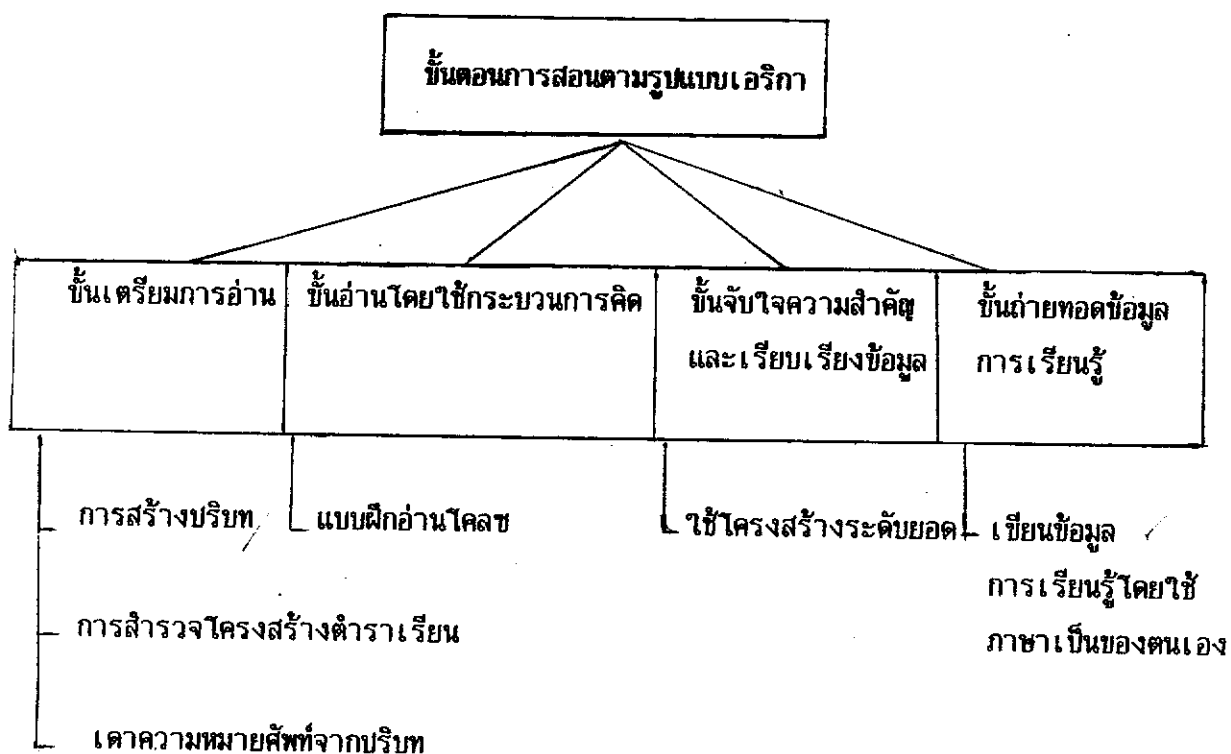
ต่อวิธีสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเดิมจะต้องสอนเรียงตามทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ส่วนปัจจุบันครูผู้สอนอาจจะเริ่มด้วยทักษะใดก็ได้แล้วค่อยโยนไปสู่ทักษะอื่น

แครชเชน (สุภพร สุชีน. 2529 : 180 ; อ้างอิงมาจาก Krashen. 1982 : 325) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการรับสารและทักษะการส่งสารในภาษาอังกฤษว่า การพูดไม่ได้เกิดจากการสอนโดยตรง แต่การพูดจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนสร้างความรู้ในสมองหลังจากได้รับข้อมูลทางภาษาในจำนวนที่มากพอ และภาษาที่ได้นั้นจะเกิดจากทักษะฟัง - อ่านด้วยความเข้าใจ แต่การเขียนนั้นจะเกิดจากการสอนที่เกิดจากการเรียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพูด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดของ แครชเชน เน้นการสอนที่ควรเริ่มต้นจากทักษะฟัง - อ่านหรือที่เรียกว่าทักษะรับสาร ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ ทักษะพูด - เขียนหรือที่เรียกว่าทักษะส่งสาร ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ แครชเชน จึงมีจุดเริ่มต้นจากการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะรับสาร ทักษะหนึ่ง เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านเนื้อหามากพอแล้ว สามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปยังทักษะอื่น ๆ ได้

การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบเอริกา จึงมีจุดเริ่มต้นจากการอ่านแล้วถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่ทักษะอื่น ๆ จนครบทั้ง 4 ทักษะ ที่เรียกว่า ทักษะสัมพันธ์

5.3 หลักการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL)

หลักการสอนตามรูปแบบเอริกา นี้ Burt Morris และ Near Stewart Dore ได้จัดขั้นตอนการสอนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

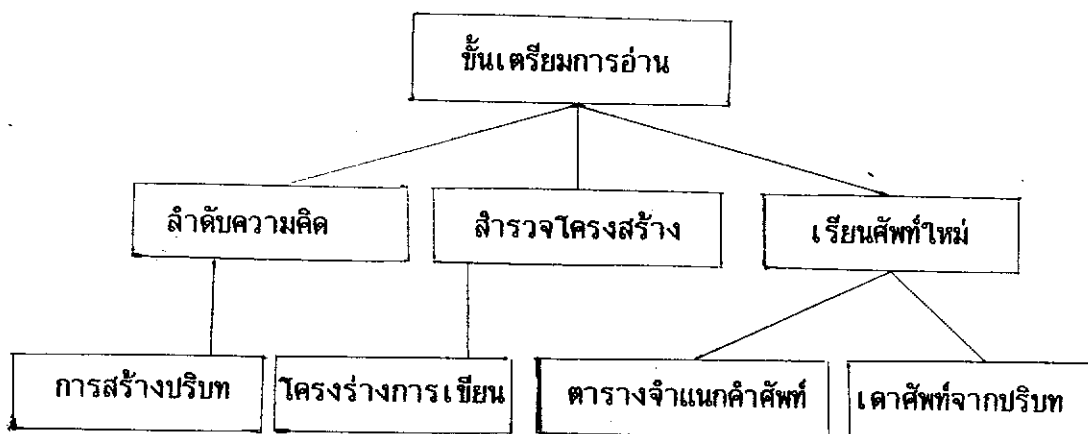
ภาพประกอบ 1 แผนภูมิขั้นตอนการสอนตามรูปแบบเอริกา

ซึ่งขั้นตอนทั้ง 4 จะจัดเรียงตามลำดับ โดยผู้สอนต้องวางแผนล่วงหน้าว่า ต้องการให้ผู้เรียนได้อ่านอะไร และจะต้องรู้อะไร และจะทำให้เกิดการเรียนรู้โดยลักษณะของการอ่านว่าจะอ่านอย่างไร ผู้สอนต้องเรียนรู้รายละเอียดเบื้องต้น ดังรายการสรุปได้ ดังนี้

พัฒนาการของการสอนตามรูปแบบเอริกา

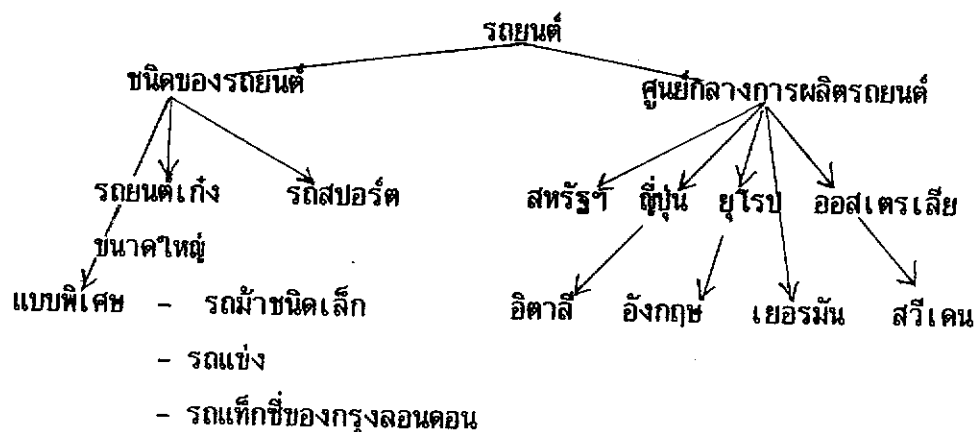
ปัญหาที่ครูพบ	ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบเอริกา
1. นักเรียนประสบปัญหาในการใช้หนังสือเรียนให้คุ้มค่า	ขั้นเตรียมการอ่าน
2. นักเรียนสามารถอ่านได้แต่ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน	การอ่านโดยกระบวนการคิด
3. นักเรียนลอกมากกว่าแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำพูดของตนเอง	ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ
4. นักเรียนไม่สามารถสรุปหรือเขียนได้อย่างชัดเจน	ขั้นการถ่ายทอดข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการอ่าน (Preparing For Reading) ในขั้นนี้เป็นการเตรียมตัวทั้งผู้เรียน และผู้สอนว่าสิ่งใดบ้างที่จะต้องอ่าน โดยเฉพาะครูถือว่าเป็นการเตรียมการสอนในขั้นนี้เป็นการสร้างบริบท โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการสอนขั้นที่ 1

1.1 ขั้นการสร้างบริบท ครูผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น จะเป็นผู้สร้างบริบทขึ้นโดยครูจะพยายามดึงเอาความรู้ของผู้เรียนออกมาว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนมากน้อยแค่ไหน โดยให้ผู้เรียนทดลองทำแผนภูมิ ไคอะแกรม เชื่อมโยงความคิดของตนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เช่น

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างการเขียนแผนภูมิในขั้นการสร้างบริบท

ในขั้นนี้ผู้สอนต้องศึกษาอย่างละเอียดและเตรียมกิจกรรม โดยการสร้างบริบทอย่างดี เพราะในขั้นตอนนี้ผู้สอนสามารถที่จะนำเสนอบริบทที่ไม่มีในตำราเรียน แต่บริบทนี้จะเป็นส่วนนำเข้าสู่หัวข้อเรื่อง และเรื่องที่จะเสนอในขั้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนใช้วิธีระดมพลังสมองของเพื่อน ๆ เข้าช่วย ซึ่งเรียกว่า Structure Overview วิธีการสอนในขั้นตอนนี้มีแนวความคิดมาจาก เอียลลี (Earle, 1969) จากวิธีการนี้ผู้เรียนสามารถที่จะทราบหัวเรื่องได้

สรุปแล้วจุดประสงค์ของการมี Structured Overview ที่จะทำให้ทราบหัวเรื่อง ที่จัดในรูปของแผนภูมิ โคอะแกรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง และสามารถที่จะจำกัด ความโดยอาศัยคำต่าง ๆ ที่ช่วยคิดออกมาได้

1.2 สำรวจโครงสร้างตำราเรียน

การเตรียมในขั้นตอนนี้ต้องการให้ผู้อ่านสามารถที่จะสร้าง Graphic Outline เพื่อที่จะพยายามดึงเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุด อันจะนำไปใช้เรียนรู้ใน เนื้อเรื่อง ในขั้นนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 Recognizing the Organization เป็นการสำรวจที่ ต้องการให้ผู้อ่านทราบโดยหลักการกว้าง ๆ ว่า เขากำลังอ่านเรื่องอะไร ซึ่งเป็นความรู้กว้าง ๆ ที่บรรยายอยู่ในเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 Recognizing the Organization and Predicting the Likely Content)

ขั้นตอนที่ 2 นี้เป็นการอ่านลักษณะคล้าย ๆ ขั้นตอนที่ 1 แต่ในขั้นนี้ ต้องการให้ผู้ รายละเอียดลึกซึ้งกว่านั้น และสามารถนำไปขยายได้อีกด้วย และนอกจากนั้นยังสามารถที่จะ ทำนายเรื่องต่อไป ดังนั้นในเบื้องต้นผู้อ่านต้องจำส่วนที่เป็น หัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อย ของแต่ละ เนื้อหาได้ และสะท้อนกลับมาในรูปของความหมายในการทำโครงสร้างการเขียนนั้นสามารถที่จะ ทำออกมาได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการอธิบายโดยใช้ภาพประกอบ ใช้รูปภาพ ใช้ตารางต่าง ๆ แต่ไม่มีรายละเอียดให้อ่านในการทำเป็นโครงสร้างการเขียนดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง

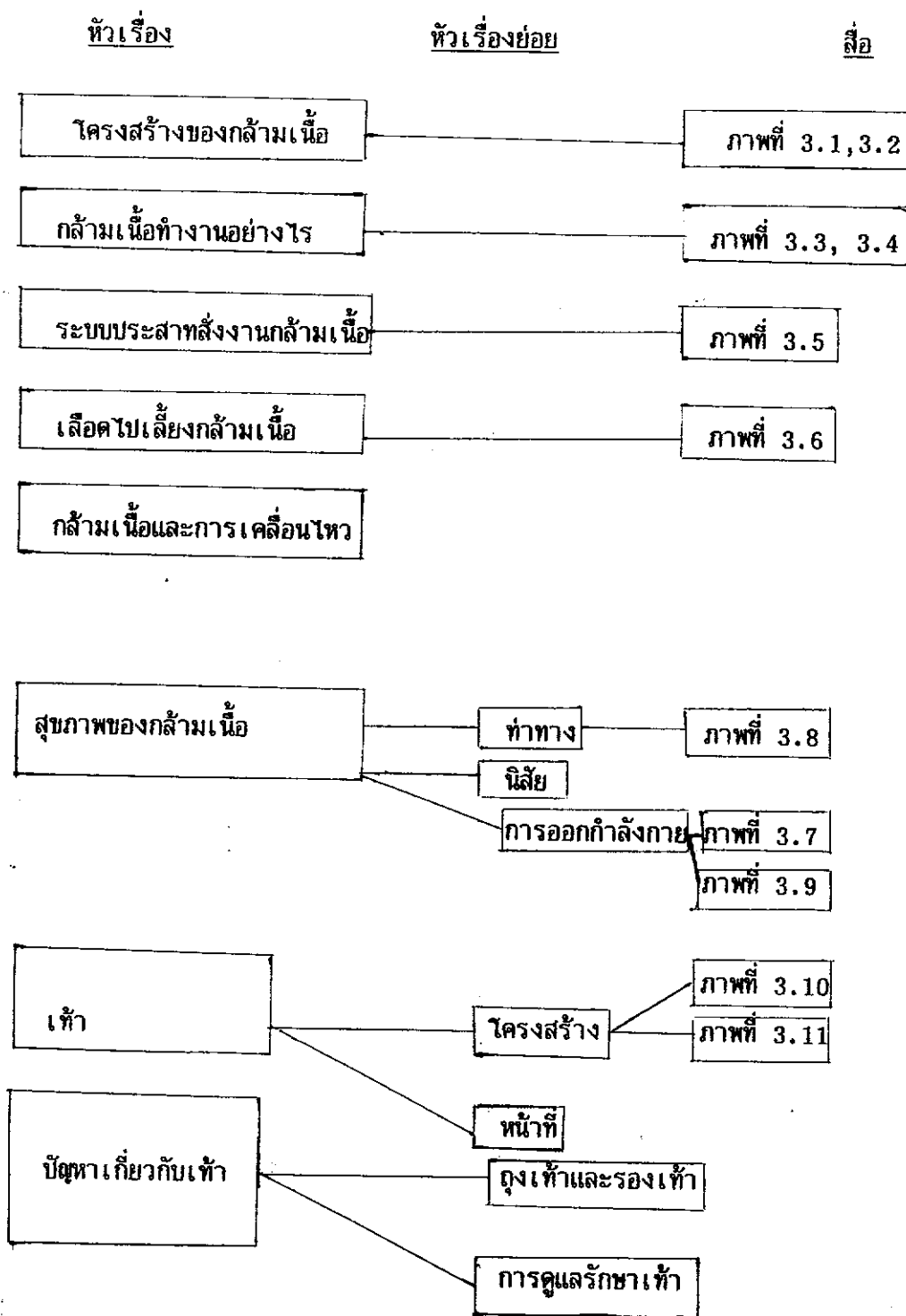
ตัวอย่าง โครงสร้างการเขียน : ขั้นที่ 1

วิชาชีววิทยา : ชั้นปีที่ 10

กล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหว

ที่มา : วิชาชีววิทยา : บทที่ 3

Longman 1978.

ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างโครงสร้างการเขียน

ที่มา : Morris & Stewart - Dore . 1984 : 61

ตัวอย่าง โครงสร้างการเขียน
วิชาประวัติศาสตร์ : ชั้นปีที่ 8

หัวเรื่องที่ 1

หัวเรื่องที่ 2

หัวเรื่องที่ 3

หัวเรื่องย่อย

หัวเรื่องย่อย

หัวเรื่องย่อย

1. _____

1. _____

1. _____

2. _____

2. _____

2. _____

3. _____

3. _____

4. _____

5. _____

ชื่อแผนที่

ตาราง

ตาราง

1. _____

2. _____

3. _____

ภาพประกอบ

4. _____

1. _____

5. _____

2. _____

นักเรียนคิดว่านักเรียน
 จะได้เรียนอะไรในบทนี้

หัวเรื่องที่ 1

หัวเรื่องที่ 2

หัวเรื่องที่ 3

ภาพประกอบ

นักเรียนคิดว่าจะได้อ่านอะไรในบทนี้

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

นักเรียนคิดว่าบทนี้จะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ _____

อะไร _____

ที่มา : Morris & Stewart - Dore. 1984 : 62

1.3 เรียนรู้ศัพท์ใหม่

ในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนมักมีปัญหาค้นหาในการสอนศัพท์มาก ซึ่งอาจจะเป็นศัพท์เฉพาะหรือศัพท์ที่มีความหมายตรงตามบริบทใดบริบทหนึ่งโดยเฉพาะ หรืออาจเป็นศัพท์เชิงเทคนิคหรือศัพท์ทั่วไป ดังนั้นในการสอนแต่ละครั้งผู้สอนจึงต้องสำรวจเนื้อหาของบทเรียนที่จะสอนแล้วทำบัญชีที่สำคัญ ๆ เพื่อค้นหาศัพท์ใดจะต้องสอนควรจะสอนโดยทำเป็นตาราง ดังนี้

1.3.1 ศัพท์อย่างไรที่ควรสอน

ตารางจำแนกศัพท์

คำศัพท์	หน้า	บริบทที่ปรากฏ	ต้องสอน	ความสำคัญ ควรจะสอน	สอนหรือไม่ สอนก็ได้	แบบฝึกคำศัพท์ ของนักเรียน	หมายเหตุ
ภูมิประเทศ	150				✓		
แก่น	150				✓		
หินทราย	156				✓		
เมล็ด	151	✓	✓			✓	
ภาพประกอบ	151				✓		
หินแกรนิต	151					✓	
หินกรวด	151	✓	✓			✓	
รัตนชาติ	151						
เมล็ด	151	✓	✓			✓	
หลอมเหลว	151		✓				
ผลึก	151		✓				
ความหนืด	151	✓	✓				

ที่มาจากหนังสือ : ความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ 1 บทที่ 14 หน้า 150 - 156

1.3.2 ความสำคัญของบริบท

ในการสอนศัพท์นั้น การใช้บริบทจะช่วยให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ใหม่ ๆ เป็น ซึ่งจำเป็นต่อการทักษะการอ่านมาก ดังนั้นผู้อ่านที่มีความรู้พื้นฐานเดิมมาก จะช่วยให้ผู้อ่านนั้นถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นหากครูผู้สอนอธิบายความหมายให้เด็กฟัง จะช่วยทำให้ได้ประสบการณ์ทางภาษามากขึ้น และครูผู้สอนจะต้องสอนการใช้บริบทให้แก่ผู้เรียนด้วย

ตัวอย่าง กิจกรรมอิสระ

ชนิด : (หน้า 8 , ย่อหน้า 1 , บรรทัด 2)

1. ชนิด หรือ ชนิดของสิ่งมีชีวิต
2. สิ่งมีชีวิตทุกชนิดจะอยู่ใน ชนิดต่างกัน , ตัวอย่างเช่น , สุนัข แมว
 - สุนัขพันธุ์ : (หน้า 8 , ย่อหน้า 2 , บรรทัด 4)
 - การปรับตัว: (หน้า 10 , ย่อหน้า 3 , บรรทัด 2)
 - ไม่ล้มลุก : (หน้า 10 , ย่อหน้า 1 , บรรทัด 2)
 - ไม่ยืนต้น : (หน้า 13 , ย่อหน้า 1 , บรรทัด 3)

ชื่อเฉพาะ	หน้า	บริบทที่ให้	คำอธิบาย
ชนิด	8 : 1 : 2	หรือ ชนิดของสิ่งมีชีวิต	สิ่งมีชีวิตทุกชนิดอยู่ในชนิดต่างกัน เช่น สุนัขกับแมว
สุนัขพันธุ์	8 : 2 : 4		
ไม่ล้มลุก	13 : 1 : 2		
ไม่ยืนต้น	13 : 1 : 3		

และหลังจากนั้นก็จะเข้ากลุ่มกันเพื่ออภิปรายให้ทำความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ฝึกการอ่านโดยใช้กระบวนการทางความคิด

ในบางครั้งคงเป็นที่ยอมรับกันว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษสามารถที่จะอ่านได้ แต่เขาเหล่านั้นไม่เข้าใจว่าเขาทำอะไร จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น ดังนั้นการสอนตามรูปแบบเฮอร์ริกจะถูกนำมาใช้สอนเพื่อสะท้อนความคิดของเขาหลังจากที่ได้อ่านไปแล้ว กระบวนการใช้ความคิดจากการฝึกอ่านนี้จะเป็นวิธีที่พัฒนาความเข้าใจของผู้อ่านได้มากที่สุด ผู้สอนจึงต้องพยายามที่จะตั้งคำถามในแต่ละกิจกรรมผู้สอนจึงต้องพยายามให้ผู้เรียนได้คิดและพูดออกมา ในการเรียนนั้นจะต้องได้เรียน

หลาย ๆ ครั้งในแต่ละกิจกรรม สิ่งที่สำคัญที่ผู้สอนจะสร้างบริบทด้านคำศัพท์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น ก็คือการใช้วิธีการโคลซ ซึ่ง เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ ไวยากรณ์ บริบททางภาษา บริบททางสังคม ตลอดจนความเข้าใจในเรื่องที่อ่านจนสามารถที่จะเขียนได้อย่างถูกต้อง

วิธีฝึกการอ่านโดยใช้กระบวนการทางความคิดนั้นมักจะใช้วิธีการโคลซที่ยังมีวิธีการอีกมากมาย เช่น ในงานวิจัยของ กรรณิการ์ ทองทา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2528)

ขั้นตอนที่ 3 ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ

ขั้นการฝึกอ่านจับใจความสำคัญนั้น นับว่าเป็นขั้นที่ยากสำหรับผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการของวิธีการสอนตามรูปแบบเอริกามาแล้ว ผู้สอนก็ต้องเตรียมตอบคำถามที่ว่า

1. เราสามารถที่จะเตรียมผู้อ่านอย่างไรที่จะให้เขาสามารถใช้ความรู้จากตำราได้ดีขึ้นกว่าเดิม

2. เราจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างไรว่าพวกเขาได้อ่านอะไรบ้าง

วิธีที่จะช่วยการอ่านของผู้เรียนให้จับใจความสำคัญได้อย่างรวดเร็ว ได้แก่ โครงสร้างระดับยอด (Bartlett. 1980 : 1) ที่ใช้เรียบเรียงใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเข้าเป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไมเยอร์ และคนอื่น ๆ (Meyer and others. 1980 : 74) ได้แบ่งโครงสร้างระดับยอดออกเป็น 5 ชนิด

1. การเปรียบเทียบ
2. ปัญหาและการแก้ไข
3. เหตุ - ผล
4. การพรรณนา
5. กลุ่มรายการ

ในการที่จะสอนให้ผู้เรียนอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างรวดเร็ว นั้น อาจเริ่มด้วยการเขียนง่าย ๆ ดังนี้

ย่อหน้า ที่ 1 เป็นการแนะนำจุดสำคัญที่จะถูกนำมาอภิปรายกัน

ย่อหน้า ที่ 2 เขียน ประโยคหลัก (ใจความสำคัญ)

1

ประโยคสนับสนุน (รายละเอียด)

1

2

3

4

ย่อหน้า ที่ 3 เขียน ประโยคหลัก

2

ประโยคสนับสนุน

1

2

ย่อหน้า ที่ 4 เขียน ประโยคหลัก

3

ประโยคสนับสนุน

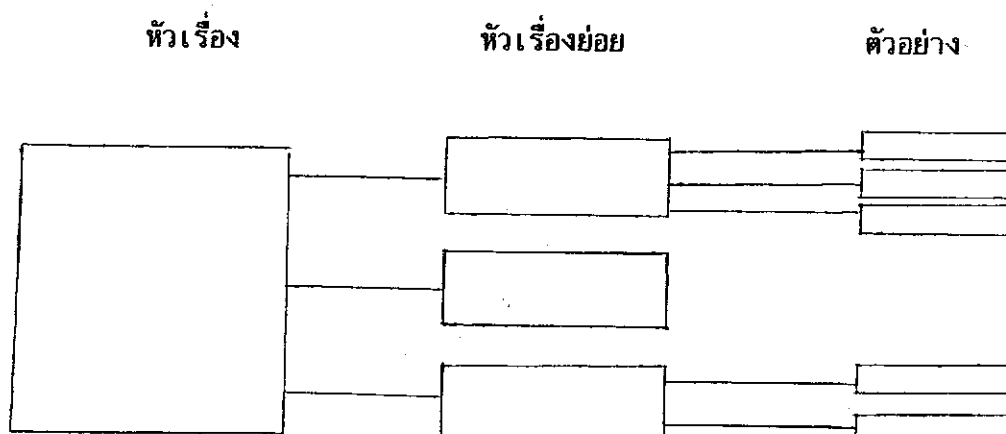
1

2

ย่อหน้าสรุป เป็นการสรุป หรืออาจจะทำเป็นแผนภูมิ ดังตัวอย่างข้างล่าง ซึ่งผู้เรียนจะต้องอ่านจนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้วจึงเลือกได้ถูก

อาหาร	วิตามิน เอ	วิตามิน บี	วิตามิน ซี	วิตามิน ดี	วิตามิน อี
นม					
เนย					
น้ำมันตับปลา					
แครอท					
มะเขือเทศ					
ผักใบเขียว					
ผัก					
เนยแข็ง					
ไข่					
ผักสด					
ผลไม้สด					
ผงฟู					

เมื่อผู้เรียนเลือกแล้วต้องจัดกลุ่มอภิปรายขึ้นเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน เพื่อช่วยให้เกิดความกล้าแสดงออก กล้าพูดออกมา แล้วจึงให้จัดเป็นกลุ่มอภิปรายกลุ่มใหญ่ หรืออาจจะทำเป็นโครงร่างการเขียน

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดข้อมูล (Translating Information)

จากปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

1. นักเรียนส่วนมากไม่สามารถที่จะเขียนเรียงความได้
2. นักเรียนไม่สามารถเขียนข้อความอย่างต่อเนื่องได้ และไม่สามารถที่จะ

เรียงลำดับก่อนหลังได้

ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นที่ผู้เรียนถ่ายทอดข้อมูลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไปสู่ทักษะอื่นคือ เขียน ฟัง พูด แต่ในการใช้วิธีสอนตามรูปแบบเอริกานี้จะถ่ายโยงจากทักษะอ่านไปสู่ทักษะเขียนก่อน ดังนั้นในการถ่ายโยงจึงต้องใช้รูปแบบที่ผู้สอนเตรียมมาอย่างดี เช่น ให้ตอบคำถามโดยใช้การเขียนซึ่งอาจจะมีหลายลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น

1. ร้อยแก้ว
2. การตอบคำถามทั้งแบบสั้น และยาว
3. ทำรายงาน
4. เขียนจดหมาย
5. การบรรยายเป็นกระบวนการ และวิธีการ
6. เรียงความ

นอกจากนั้นอาจจะใช้แผนที่ตั้งของสถานที่ก็ได้ โดยเริ่มจากทักษะอ่านตามแผนที่ก่อนแล้ว ถ้ายิงไปสู่การเขียนได้ โดยให้เขียนในลักษณะบรรยายตามความเป็นจริงก่อนหลัง

ในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการในการฝึกทักษะทั้ง 4 ทางภาษา กล่าวคือ หลังจากที่ผ่านมาการอ่านการเขียนแล้วในแต่ละขั้นตอนนี้ก็อาจจัดกลุ่มอภิปราย หรือจัดอภิปรายขึ้นหลังจากจบการอภิปรายเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แล้ว ซึ่งจะได้ทั้งอ่าน เขียน ฟัง พูด ในการเรียนนั้นผู้เรียนสามารถจะใช้ถ้อยคำง่าย ๆ ของตนเองอธิบายความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ซึ่งอาจจะเขียนตามลักษณะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ทัศนภรณ์ สอดศรี (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษา และความสนใจที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาช่างอุตสาหกรรม ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับวิธีสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างไฟฟ้าและช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่เรียนในชั้น ปวช. 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน โดยสุ่มอย่างง่ายจากนักศึกษา 160 คน และได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้คือ

1. นักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิคไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่ากลุ่มควบคุมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิคเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลอง

2. นักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีพัฒนาการของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิค ด้านทักษะการฟัง การพูด และการอ่านไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะการเขียนนั้นกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา มีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคไม่แตกต่างกัน

วิโรจน์ คล้ายสี (2533 : 116) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิคและศึกษาความสนใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ในการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA) ที่จัดเป็นชุดมินิคอร์สกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองมีความสนใจคิดเป็น 58.14 เปอร์เซนต์และมีความสนใจมากกว่ากลุ่มควบคุม

เนาวรัตน์ นุ่มอุรา (2534 : 84) ได้เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) และการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2533 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ส่วนมนุษยสัมพันธ์ของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความสนใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้ (เชียรศรี วิวิธสิริ, 2527 : 21) เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าการที่คนเรามีแรงจูงใจในการทำงาน สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จย่อมมีความสนใจเป็นพื้นฐาน นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาใดมักจะเรียนวิชานั้นได้ดีกว่าวิชาที่ปราศจากความสนใจ และการที่มีเจตคติที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้น นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาใดจะมีความสนใจค้นคว้าติดตามเรื่องราวเกี่ยวกับวิชานั้นจากผลการวิจัย พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานั้น (Shepps and others, 1971 : 71 - 73) ความสนใจจึงน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย โดยทั่วไปจะพบว่านักเรียนที่มีความสนใจต่อวิชาใดสูงมักจะเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนที่มีความสนใจต่ำ

ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายของความสนใจไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

คิวอี้ (Dewey, 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจคือความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973 : 311) ได้ให้ความหมายความสนใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกชอบของคนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่งหรืออาจจะมีการต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้นโดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

เพดจ์ และมาร์แชล (Page and Marshall. 1977 : 181) กล่าวว่าความสนใจหมายถึง ความประสงค์ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมที่เหมาะสมบางอย่าง และนักการศึกษาถือว่าความสนใจของนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร ความสนใจเป็นอาการที่จิตใจเพ่งเล็งกับการเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรืออาการสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความสนใจ (Interest Inventory)

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2515 : 32) ได้กล่าวว่า ความสนใจคือความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะความรู้สึกอันนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงจุดหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

วัชร ทรัพย์มี (2520 : 58) ได้อธิบายว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกที่จดจ่อ อยากรู้อยากเห็น อยากระทำในสิ่งที่ตนสนใจนั้น ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

ประสาธ อิศรปริดา (2521 : 135 - 136) ได้กล่าวถึง ความสนใจตามแนวคิดของกาเย่ ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้ามาเร้าให้เกิดความสนใจและตอบสนองอย่างต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ตราบที่ยังมีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือ ความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใคร่จะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใดแน่มิอุปสรรคบ้างก็มักไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่าย ๆ

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) ได้กล่าวไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันก็เนื่องมาจากองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ความสนใจหมายถึงความรู้สึกชอบ เอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้ประสบพบเห็นในการทำงาน มีความรู้สึกใฝ่เยี่ยงในการที่จะเลือกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง และพร้อมที่จะเสาะหาและเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจ เป็นสิ่งที่ช่วยทำงานของบุคคล

ลักษณะของความสนใจ

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ หรือคนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่าง ๆ ไป
 2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจจะมี ความสนใจต่อสิ่งหนึ่งแต่คนอื่นอาจจะไม่สนใจสิ่งนั้นเลยก็ได้
 3. ความสนใจทำให้เราเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ
 4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว คนย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้น ต้องการให้เป็น เป็นต้น
 5. คนย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้าคนนั้นมีความสนใจต่อสิ่งนั้น
- ในทัศนะของ โพลเวลล์ (Powell, 1963 : 330) เห็นว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียนด้วย และการเรียนด้วยความตั้งใจนี้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้โดยตลอด และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น สิวาเริง บุญเรืองรัตน์ (2524 : 7) กล่าวว่า นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ก็ยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะความสนใจมีความสำคัญเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน หมกมุ่นในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีความสนใจต่อครูผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย

การสร้าง ความสนใจในบทเรียน

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 234) ได้กล่าวถึงวิธีสร้าง ความสนใจให้กับผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา
2. สืบหาพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับ ความถนัดนั้น ๆ

3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามที่ยั่วและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด อาทิ การแสดงออกในความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ ตลอดจนการพยายามให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจแปลก ๆ ใหม่ ๆ และนำสิ่งที่ทันสมัยในยุคนั้นมากล่าวถึงด้วย

4. ให้การเสริมแรงโดยพยายามให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานนั้น ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของเขา จะทำให้เขามีความสนใจที่จะสร้างและทำงานนั้น ๆ ต่อไป

การวัดความสนใจ

ในการวัดความสนใจ เราสามารถวัดได้หลายวิธี เช่น ใช้การสังเกต สังเกต และใช้แบบสอบถามความสนใจ (Hurlock. 1955 : 160 - 161, Powell. 1963 : 238)

นอกจากนี้ เดวิส (Davis. 1964 : 105) ได้เสนอแนะเทคนิคสำหรับวัดความสนใจ เอาไว้โดยให้ค้นหาสิ่งทีแต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขาชอบสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะก็แสดงว่าเขาสนใจสิ่งนั้นและถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่าเขาสนใจในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่าคนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่สนใจ หรืออาจจะให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดให้

วิธีการวัดความสนใจที่กล่าวมา สามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใครในสถานการณ์แบบใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบุคคลนำไปใช้เอง และจากการวัดความสนใจโดยวิธีต่าง ๆ ได้มีการพิสูจน์แล้วว่า การวัดความสนใจโดยวิธีใช้แบบสำรวจความสนใจ เป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด เราความสนใจและเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (Mehrens and Lehmann. 1969 : 218)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

งานวิจัยในประเทศ

รัชนี้ ตฤณมรณย์ (2520 : 45 - 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียน วิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง โดยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในวิชาภาษาไทย และความรับผิดชอบในวิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2520 ผลการวิจัย พบว่า ความสนใจในวรรณคดีไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ช่อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ (2525 : 55) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเองระหว่างก่อนและหลังการเรียนมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 65 - 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู ปีการศึกษา 2527 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภา ธรรมรงวุทย์ (2528 : 70 - 71) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ ผลการทดลอง พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน สำหรับความสนใจในวิชาภาษาไทย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี ปัญจาละ (2528 : 78) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2527 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะศักดิ์ สันททรัพย์ (2530 : 59) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห้วยตะพานวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2530 ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พินิตา พ่วงชูศักดิ์ (2531 : 77) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนไมคูลกับเรียนจากการสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 ผลการทดลอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสนใจในวิชาภาษาไทยของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญปลูก สิทธิชัย (2534 : 142) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ต้นกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาผลการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในต่างประเทศได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

ข่าน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Khan. 1967 :

2393 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านอารมณ์ จิตใจ ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ทักษะคิดที่มีต่อครู มีความสนใจในวิชาการ นิสัยการเรียน ความวิตกกังวล แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจทางวิชาการ และเมื่อรวมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่กำหนดไม่ได้ (Unidentified Factors) ได้หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกับเกณฑ์ต่าง ๆ อันได้แก่การอ่านภาษา การคำนวณการแก้ปัญหาลังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์อยู่ระหว่าง .48 ถึง .69

แมคเคลแลนด์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2534 : 39 ; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1969 : 2339 - A) ได้ศึกษาตัวแปรที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญาที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในระดับวิทยาลัย พบว่า ความสนใจเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อหาวิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นไปตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 หน่วยศึกษานิเทศก์ จึงจัดทำคู่มือการสอนให้โรงเรียนได้ยึดเป็นแนวทางการสอนที่เรียกว่า คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งยึดรูปแบบการเรียนรู้ของ โรเบิร์ต เอ็ม กาเย่ (Robert M. Gagne) และลิสเชิลส์ เจ บริกส์ (Lisles J . Briggs) เป็นหลัก (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2527 : บทนำ)

3.1 การเรียนรู้ตามแนวของกาเย่

การเรียนรู้ของกาเย่ (Gagne. 1965 : 62 - 170) ได้แบ่งการเรียนรู้แบบพื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อน ดังนี้

3.3.1 การเรียนรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่ให้เกิดออกมาได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ได้แก่ การเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขไปตามแบบของพาฟลอฟ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก

3.1.2 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง เป็นการเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและรู้ตัวในการที่จะเชื่อมโยงการตอบสนองที่เหมาะสมกับสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้องและเหมาะสมจะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง

3.1.3 การเรียนรู้แบบลูกโซ่เป็นการเรียนรู้การประกอบกิจกรรมที่ต่อเนื่องตามระดับซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไปเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและทักษะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหว

3.1.4 การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงด้วยถ้อยคำภาษา เป็นเรื่องของการใช้ภาษานั้นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบแรก

3.1.5 การเรียนรู้แบบจำแนกความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นและแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้า เพื่อที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง

3.1.6 การเรียนรู้แบบนิรนัย เป็นการเรียนการตอบสนองร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือน และแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าได้

3.1.7 การเรียนรู้กฎหรือหลักการเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือหรือเชื่อมโยงมโนคติตั้งแต่ 2 มโนคติขึ้นไปเข้าด้วยกัน และจากการที่สามารถตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นได้แล้วจะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกัน

3.1.8 การเรียนรู้การแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิดโดยการรวมกฎเกณฑ์ของการเรียนรู้ประเภทที่ 7 เข้าด้วยกัน และนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

การจัดรูปแบบการเรียนของ กาเย่ เป็นรูปแบบที่จัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบ โดยเริ่มจากการวางรูปแบบของจุดประสงค์ วิธีการและการวัดผล ซึ่งสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูจะเป็นผู้ออกแบบจัดการและวิธีการวัดผลการเรียนรู้การสอน ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนในทางเชาว์ปัญญา ข้อเท็จจริง เจตคติ และการเคลื่อนไหว รวมทั้งการคิดในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี (สารณี รัตนบุรี. 2523 : 153 - 154)

จากการเรียนรู้ตามแนวของกาเย่ สามารถจัดรูปแบบการสอนซึ่งอาศัยสมมติฐาน 5 ประการดังนี้ (อาคม จันทรสุนทร. 2527 : 2 - 3)

1. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล การจัดรูปแบบการเรียนการสอนนี้ จึงไม่ได้มุ่งที่คนกลุ่มใหญ่ คือมีใช้ระบบกระจายเสียงที่มุ่งให้ความรู้และทัศนคติแก่คนในสังคมรวม ๆ แต่จะมุ่งให้กับแต่ละคนที่รวมกันอยู่ในสังคม
2. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนทำได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวคือ เป็นทั้งการจัดรูปแบบหรือการวางแผนการสอนในแต่ละชั่วโมง และการวางแผนจัดการเรียนการสอนโดยตลอดในบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยครูแต่ละคน หรือครูช่วยกันทำเป็นหมู่คณะก็ได้
3. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนถือว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน กล่าวคือ ถ้ามีการจัดแบบการเรียนการสอนที่ดีแล้ว ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีกว่าปล่อยให้เรียนเองตามธรรมชาติ
4. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรจัดทำเชิงระบบ กล่าวคือ มีขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณาความต้องการ ความจำเป็น เป้าหมายและการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกันไปจนถึงขั้นที่นักเรียนทราบผลการปฏิบัติ หรือประเมินวิธีการทำงานว่าได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่
5. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนต้องอยู่บนรากฐานความรู้ที่ว่า มนุษย์เรามีการเรียนรู้อย่างไร คือต้องการรู้กระบวนการเรียนรู้ และสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ

เพราะฉะนั้นการจัดรูปแบบการเรียนการสอนก็คือ การวางแผนการเรียนการสอนให้ออกมาในรูปของระบบกล่าวคือ เป็นการกำหนดภาพรวมของการเรียนการสอนที่จะจัดดำเนินการให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นระบบใหญ่ เช่น ในระดับการสอนแต่ละชั่วโมง

3.2 หลักการและเหตุผลในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน

อาคม จันทรสุนทร (2527 : 6 - 7) กล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวของ กาเย่ ไว้ดังนี้

3.2.1 เริ่มต้นด้วยการหาความต้องการที่จำเป็นของการเรียนการสอนนั้นโดยกลุ่มผู้รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายใหญ่ ๆ ของการเรียนการสอน พร้อมกับศึกษาความรู้ที่มีทรัพยากรสนับสนุนที่จะใช้ในการเรียนการสอนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อจำกัดอย่างไร

3.2.2 นำเป้าหมายใหญ่ ๆ ในการเรียนการสอนมากำหนดโครงสร้างของหลักสูตร โดยยึดเป้าหมายใหญ่ในข้อ 1 มาจัดทำเป็นเป้าหมายของแต่ละรายวิชาอย่างไร

3.2.3 จุดประสงค์แต่ละรายวิชา จะระบุสมรรถภาพในการเรียนรู้ กล่าวคือ จะสามารถบอกผลการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้

3.2.4 ระบุสมรรถภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ให้ชัดเจนทั้งสภาพภายนอกและสภาพภายในได้อย่างถูกต้อง โดยใช้หลักการเรียนรู้ทั่ว ๆ ไป การรู้และใช้หลักการเรียนรู้เฉพาะแต่ละสมรรถภาพจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.2.5 เมื่อรู้สภาพหรือเงื่อนไขของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพจะช่วยให้มีการวางแผนกำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนได้ดีขึ้น กล่าวคือจะทำให้สามารถจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องไว้ว่า ถ้าจะเรียนรู้เรื่องใดต้องมีความสามารถพื้นฐานที่ต้องการอะไรมาก่อน และสามารถที่จะทำเป็นภาพของขั้นตอน หรือการจัดลำดับสิ่งที่จะเรียนของเรื่องนั้น ๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน

3.2.6 ขั้นตอนต่อมาของการวางแผนการเรียนการสอนก็ต้องทำเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่มีขอบเขตแคบลง แต่มีรายละเอียดมากขึ้นแล้วจัดทำรายละเอียดของจุดประสงค์จากจุดประสงค์รายวิชาที่เป็นเป้าหมายที่เห็นได้ในเชิงการกระทำ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.2.7 เมื่อแต่ละรายวิชาทำเป็นหน่วยย่อยหรือทำเป็นบทเรียน ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนแล้ว เราก็ต้องจัดสภาพภายนอกคือ จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้น ๆ ทั้งนี้รวมทั้งการปฏิบัติของครูและการจัดสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งจะต้องหาทางเลือกที่ดีที่จะทำให้ได้ผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ควรจะให้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หรือการทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลัก

3.2.8 ขั้นตอนที่จะทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ก็คือ การประเมินผลซึ่งจะต้องประเมินตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การประเมินผลในแต่ละบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ควรจะใช้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลัก

3.2.9 เพื่อให้เห็นภาพการวางแผนการเรียนการสอนทั้งระบบก็จะต้องพิจารณาถึงระบบการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนนี้ สำหรับการถ่ายทอดน่าจะพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้ดีก็คือการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถของแต่ละคน โดยผู้เรียนเรียนเป็นรายบุคคล และเพื่อให้ระบบการเรียนการสอนสมบูรณ์ก็จะต้องพิจารณาถึงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน เพื่อดูประสิทธิภาพการจัดรูปแบบการเรียนการสอนด้วย

3.3 การจัดเหตุการณ์เพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์

การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งในการสอนจะต้องยึดตามจุดประสงค์และคำนึงถึงสมรรถภาพของผู้เรียน ซึ่งจัดเหตุการณ์สอนตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 เร้าความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน ครูอาจใช้การพูดคุยซักถามหรือใช้วัสดุอุปกรณ์ เชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

3.3.2 แจ้งจุดประสงค์คือ การบอกให้ผู้เรียนทราบว่าเรื่องที่จะเรียนต่อไปนี้ เมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางใด และเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ ผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรมเป็นไปตามหลักสูตร

3.3.3 ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ครูจะตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี วิธีการทบทวนและซักข้อมาให้ครูเกิดความมั่นใจอาจทำได้โดยการซักถาม บอกเล่าหรือทดสอบก่อนสอน

3.3.4 เสนอบทเรียนใหม่โดยใช้อุปกรณ์มาช่วย เพื่อให้บทเรียนใหม่น่าสนใจและน่าติดตาม เป็นขั้นที่ครูจัดประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียน

3.3.5 ครูให้แนวความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติต่อไป ครูจะหาแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสมรรถภาพของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์ปลายทาง

3.3.6 ผู้เรียนปฏิบัติขั้นตอนนี้ ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ให้แสดงความคิดเห็น แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้

3.3.7 ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติ การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมใด ๆ ไปแล้ว และสามารถทราบผลทันที ย่อมเป็นผลดีต่อตัวผู้เรียนเอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันที ในขั้นตอนนี้ครูอาจจะติชมด้วยตนเอง หรือให้กลุ่มหรือตัวผู้เรียนเองเป็นผู้ประเมินผลก็ได้

3.3.8 ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ ขั้นตอนนี้จะสามารถทราบได้ทันทีว่าผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการในแต่ละคาบหรือไม่ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการสอนของครูก็ได้ หรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง วิธีการปฏิบัติก็คือ ครูอาจจะประเมินดูจากการทดสอบย่อยหรือสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ของผู้เรียน

3.3.9 เน้นให้เกิดความแม่นยำและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ คือการที่ครูสรุปเน้น และย้ำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนในคาบนั้นอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น วิธีการที่กระทำได้ก็คือ การให้ทำการบ้าน ให้ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้เรียนในชั้นเรียน

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์เมื่อนำมาจัดแผนการสอน สามารถจัดลำดับขั้นตอนได้ดังนี้ (สารภี รัตนบุรี. 2523 : 208 - 209)

- ขั้นที่ 1 ขั้นเร้าความสนใจ
- ขั้นที่ 2 บอกให้นักเรียนทราบจุดประสงค์
- ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมก่อนที่จะใช้สอน เรื่องใหม่ต่อไป
- ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์เข้าช่วย
- ขั้นที่ 5 ให้แนวทางในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 6 ขั้นปฏิบัติ
- ขั้นที่ 7 การทราบผลการปฏิบัติ
- ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินผลการสอนตามจุดประสงค์
- ขั้นที่ 9 ช่วยให้นักเรียนจำและถ่ายทอดการเรียนรู้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริก้ากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริก้ากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสนใจในวิธีสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริก้ากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขุณณ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขุณณ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 2 ห้องเรียนจากทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 80 คน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- 2.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลองโดยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา
- 2.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุมโดยวิธีสอนตามคู่มือครู
- 2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- 2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนภาษาไทย
- 2.5 แบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง

3.1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาที่ใช้และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชา การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม (ท 021) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

3.1.2 ศึกษารายละเอียดและคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาด้านประกาศ ข่าวสาร โฆษณา บทความ เรื่องเล่า โดยให้ตรงกับความสนใจของเด็กอายุ 16 - 18 ปี

3.1.3 นำเนื้อหาซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

3.1.4 ศึกษาวิธีสร้างแผนการสอนและการกำหนดการสอนจากเอกสารตำราและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.5 ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนตามรูปแบบเอริกา

3.1.6 จัดทำแผนการสอน โดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบเอริกา

3.1.7 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข

3.1.8 นำแผนการสอนที่ผู้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขแล้ว ไปทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุพบัณท์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง และเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้สอน แล้วนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปสอนจริงต่อไป

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

3.2.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชา การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม (ท 021) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 3.1.1 3.1.2 3.1.3 และ 3.1.4 ในการ สร้างแผนการสอนของกลุ่มทดลอง

3.2.2 สร้างแผนการสอนโดยยึดวิธีสอนตามคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3.2.3 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข

3.2.4 นำแผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คนเพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้สอน แล้วนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปสอนจริงต่อไป

3.3 แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาลพรดีกุล (2520 : 118 - 210) และศึกษาหนังสือเกี่ยวกับการสร้างข้อทดสอบภาษาไทย จากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2526)

3.3.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจแก้ไขและดูความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

คะแนน 1 สำหรับข้อทดสอบที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อทดสอบที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน - 1 สำหรับข้อทดสอบที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน แล้วนำไปหาค่าตรงและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าตรงกับความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยผู้วิจัยจะเลือกข้อทดสอบที่มีค่าตรงกับความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .05 ซึ่งแสดงว่าข้อทดสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนข้อที่มีตรงกับความสอดคล้องน้อยกว่า .05 ผู้วิจัยจะตัดออกหรือไม่ก็จะนำไปปรับปรุงแก้ไขแต่งข้อสอบใหม่ (บุญเชิด ภิฑูโชนันตพงษ์ . 2527 : 69 - 70)

3.3.3 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2533 จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ มาวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค $27 \times$ ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำหาค่า p และค่า r โดยเปิดตารางสำเร็จของ จุง เตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) แล้วจึงคัดเลือกข้อทดสอบที่มีระดับความยาก (p) ในช่วง .35 - .69 และค่าอำนาจจำแนก .27 - .76 ไว้เป็นข้อทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจำนวน 40 ข้อ จากข้อทดสอบ 80 ข้อ

3.3.5 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้ตามเกณฑ์ในข้อ 3.3.4 จำนวน 40 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ จำนวน 100 คน แล้วนำมาคำนวณโดยใช้สูตร $KR - 20$ ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น .80

3.4 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนภาษาไทย เป็นการเขียนเรียงความ โดยจะวัดความสามารถทางการเขียนด้านความรู้ในเนื้อเรื่อง ความคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ เอกภาพของเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้มีความยาวประมาณ 20 บรรทัด

3.4.1 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง

3.4.2 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.4.3 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนเรียงความ ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความของ สุนันท์ ศลโกสุม (2527 : 31 - 32)

3.4.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ จังหวัดยโสธร จำนวน 40 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนการเขียนเรียงความของ สุนันท์ ศลโกสุม (2527 : 31 - 32) เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยให้ผู้ตรวจจำนวน 2 ท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในการเขียนเรียงความ

เกณฑ์ที่พิจารณา	คะแนนเต็ม
ความรู้ในเนื้อเรื่อง	4
ความคิด	4
การใช้ถ้อยคำสำนวน	4
การขยายความ	3
การลำดับความ	3
เอกภาพของเรื่อง	2

ความหมายของเกณฑ์และการพิจารณาให้คะแนน

ความรู้ในเนื้อเรื่อง หมายถึง การเขียนเนื้อเรื่องมีขอบข่ายที่ครอบคลุมและตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์ได้จากหัวเรื่องที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม 4 ถ้าเขียนได้ครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตที่กำหนดจะให้คะแนน 4 คะแนน แต่ถ้าขาดขอบเขตที่สำคัญจะให้ 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ความคิด หมายถึง แนวความคิดที่เขียนมีแนวความคิดที่ให้แง่คิดเกี่ยวกับเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องที่เขียน ให้คิดสอนใจ หรือมีความคิดเห็นที่แปลกใหม่

การตรวจให้คะแนน ถ้ามีแนวคิดที่แปลกใหม่ให้ 4 คะแนน ถ้าแนวคิดนั้นเกี่ยวกับแง่มุมที่เขียนขึ้นให้ 3 คะแนน และถ้าแนวคิดที่ถูกต้องตามเนื้อหาให้ 2 คะแนน ถ้าเป็นแนวคิดที่ไม่ถูกต้องตามเนื้อหาหรือไม่มีแนวคิดที่เป็นเหตุผลกันให้ 1 คะแนน

การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักของการเขียนภาษาไทย คำนึงถึงการใช้ถ้อยคำ การใช้ประโยค การให้ความหมายของคำ ความหมายของประโยคได้ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล

การตรวจให้คะแนน ใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องเกิน 80 % ของข้อความที่กำหนดให้ได้ 4 คะแนน ถ้าใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องประมาณ 71 - 79 % ให้ 3 คะแนน ถ้าใช้ได้ถูกต้องในช่วง 61 - 70 % ให้ 2 คะแนน ถ้าใช้ถูกต้องในช่วง 50 - 60 % ให้ 1 คะแนน ถ้าผิดประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความที่ให้ไว้ 1 คะแนน

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความเพื่ออธิบายความหมายที่บอกถึงเหตุและผล หรือคำอธิบายบริบทต่าง ๆ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่างอุปมาอุปไมยให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่อง

การตรวจให้คะแนน ถ้ามีการขยายความอุปมา อุปไมย หรือการชี้แนะให้เห็นเหตุผลอย่างถูกต้องให้ 3 คะแนน ถ้ามีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ให้ 2 คะแนน ถ้ามีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ผิดความหมายให้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีการขยายความให้ 0 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนให้ต่อเนื่องกันไม่สับสนรวมไปถึงการเขียนเรื่องในเค้าโครงที่ถูกต้อง มีบทนำ เนื้อหา และคำสรุป

การตรวจให้คะแนน ถ้าการลำดับเนื้อหาถูกต้องทุกประการให้ 3 คะแนน ถ้าการลำดับความมีการสับสนในบางตอนให้ 2 คะแนน ถ้าการลำดับความสับสนและทำให้เข้าใจผิดในเนื้อหา ให้ 1 คะแนน ถ้ามีความสับสนในเนื้อหาให้ 0 คะแนน

เอกภาพของเรื่อง หมายถึง การเขียนเป็นเรื่องราวเดียวกัน ไม่เขียนนอกเหนือไปจากขอบเขตของเนื้อเรื่องที่กำหนด

การตรวจให้คะแนน ถ้าทั้งเรื่องอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้ 2 คะแนน ถ้ามีบางส่วนอยู่นอกเหนือจากเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้ 1 คะแนน

3.4.5 กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจข้อทดสอบการเขียนเรียงความของนักเรียน ดังนี้

3.4.5.1 มีวุฒิต่างต่ำปริญญาตรีสาขาการสอนภาษาไทย

3.4.5.2 มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทยอย่างน้อย 3 ปี

3.4.6 หาความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 70) ได้ค่าความเชื่อมั่น .81

3.5 แบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

3.5.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 129 - 137) การวัดผลทางจิตวิทยาของ บุตุส่ง นิลแก้ว (2519 : 240) การร่างแบบสอบถาม ABC ในการวิจัยของจุมพล สวัสดิ์ยากร (ม.ป.ป. : 21 - 81)

3.5.2 สร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบ 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ต (Likert) จำนวน 30 ข้อ

3.5.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการผู้ควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อความเพื่อความเหมาะสม ดังตัวอย่างแบบสอบถามต่อไปนี้

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	จากการเรียนวิชาภาษาไทย					
00	ด้วยวิธีสอนที่ผ่านมา นักเรียนรู้สึกว่					
000	วิธีสอนของครู					
	มีกิจกรรมที่น่าสนใจ					
	ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน					
	ทำให้รู้สึกเบื่อ ไม่อยากเรียนวิชาภาษาไทย					

3.5.4 นำแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยไปหาคุณภาพโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุบถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 100 คน

3.5.5 ตรวจสอบแบบสอบถามที่นักเรียนทำแล้ว โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อดังนี้คือ

ข้อความที่มีความหมายในเชิงนิมิต (Positive)

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในเชิงนิเสธ (Negative)

มากที่สุด	ให้ 1	คะแนน
มาก	ให้ 2	คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3	คะแนน
น้อย	ให้ 4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 5	คะแนน

3.5.6 นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบสอบถาม มาหาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t - test คัดเลือกแบบสอบถามข้อที่มีค่าตั้งแต่ 4.46 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

3.5.7 หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171 - 172) ได้ค่าความเชื่อมั่น .88

4. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized Group Pretest - Posttest Design (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 216) ดังแสดงไว้ในแผนการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E(R)	T ₁	X	T ₂
C(R)	T ₁	-	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
ER	แทน	กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา
CR	แทน	กลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
T ₁	แทน	การสอบที่จัดกระทำก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบที่จัดกระทำหลังการทดลอง

4.2 การดำเนินการทดลอง

4.2.1 การสุ่มตัวอย่าง มีวิธีดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มมา 2 ห้องเรียนจาก 4 ห้องเรียน จำนวน 80 คน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน ซึ่งนักเรียนจาก 4 ห้องเรียนจัดแบบคละกัน

4.2.2 จัดปฐมนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ในการเรียนครั้งนี้ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

4.2.3 ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามความสนใจ

4.2.4 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยดำเนินการสอนทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน โดยใช้เวลาสอนกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาทีแต่ละกลุ่มสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ ใช้เวลาทดลองรวม 8 สัปดาห์ แตกต่างกันเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มทดลองใช้การสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

4.2.5 ทำการทดสอบหลังการสอน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถทางการเขียน และแบบสอบถามความสนใจชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวนของ ค่าเฉลี่ย (Variance) ของแต่ละกลุ่ม

5.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจ ในวิธีสอน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t - test ชนิด Difference score.

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

6.1.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

คือ

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 หาค่าความแปรปรวนโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 61)

$$S^2 = \frac{N \sum f X^2 - (\sum f X)^2}{N (N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวน
	f	แทน	ความถี่ของคะแนน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	X^2	แทน	คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	N - 1	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ (Degrees of freedom)

6.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ใช้สูตร (บุญเชิด วิทยุโณนันทพงษ์. 2526 : 88 - 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ
กับจุดประสงค์การเรียนรู้
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้ประเมิน

6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ
= $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ คือ $1 - p$
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

6.2.3 หาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 5 - 32)

6.2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนและแบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีแจกแจงบองที (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
 n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

6.2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอน โดยใช้สูตร
 Alpha - coefficient (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

6.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนโดยคำนวณค่าจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 70)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2) (N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$\sum x$		แทน	ผลรวมของคะแนน x ผู้ตรวจคนที่ 1
$\sum Y$		แทน	ผลรวมของคะแนน Y ผู้ตรวจคนที่ 2
$\sum x^2$		แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลัง 2
$\sum Y^2$		แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$		แทน	ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y ทุกคู่
N		แทน	จำนวนคน (case)

6.3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test ชนิด Difference Score (Scott. 1966 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD1 - MD2}}$$

$$S_{MD1 - MD2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา
MD_1 แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนน สอบก่อนและหลังการทดลองของทุกคน ในกลุ่มทดลอง
MD_2 แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนน สอบก่อนและหลังการทดลองของ ทุกคนในกลุ่มควบคุม
$S_{MD1 - MD2}$ แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1 และ MD_2

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
x	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MD	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
S _{MD1- MD2}	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
P	แทน	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง (N = 80)	N	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	40	22.95	3.40	28.43	4.67
กลุ่มควบคุม	40	20.83	2.89	24.13	3.35

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงขึ้น

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test ในรูป Difference Score ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	$S_{MD1-MD2}$	t
กลุ่มทดลอง	40	5.48	0.72	3.02 **
กลุ่มควบคุม	40	3.30		

** $P < .01 = 2.647$

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง (N = 80)	N	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	40	14.28	2.16	16.65	1.84
กลุ่มควบคุม	40	14.25	1.44	15.33	1.07

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทยสูงขึ้น

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test ในรูป Difference Score ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	S _{MD1- MD2}	t
กลุ่มทดลอง	40	2.38	0.28	4.57 **
กลุ่มควบคุม	40	1.08		

** P < .01 = 2.647

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง (N = 80)	N	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	40	64.10	11.88	74.18	9.48
กลุ่มควบคุม	40	63.45	12.45	66.90	11.38

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยสูงขึ้น

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test ในรูป Difference Score ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	$S_{MD1-MD2}$	t
กลุ่มทดลอง	40	10.08	2.24	2.95 **
กลุ่มควบคุม	40	3.45		

** $P < .01 = 2.647$

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกกาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา กับการสอนตามคู่มือครู

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสนใจในวิธีสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

เครื่องมือใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนอ่านโดยการสอนตามรูปแบบเอริกา จำนวน 8 แผน ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว
2. แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนอ่านโดยการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว
3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมพฤติกรรมการอ่าน 4 พฤติกรรม คือ การแปลความ การตีความ การขยายความและการจับใจความสำคัญ โดยแบบทดสอบดังกล่าวนี้เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ และมีความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ .80

4. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนภาษาไทย เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความจากภาพโดยวัดความสามารถของนักเรียนในด้านความรู้ในเรื่อง ความคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ และเอกภาพของเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้มีความยาวประมาณ 20 บรรทัด ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวได้ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

5. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ การวัดผลทางจิตวิทยาของ บุญส่ง นิลแก้วและการร่างแบบสอบถาม A B C ของ จุมพล สวัสดิ์ยากร โดยสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แต่ละข้อมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.46 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .88

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเวลาสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งสิ้น 32 คาบ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียนเป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ในการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้

2. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถทางการเขียนภาษาไทยและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

3. ดำเนินการสอน กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการสอนที่ได้สร้างไว้จำนวนกลุ่มตัวอย่างละ 16 คาบ

4. หลังดำเนินการทดลอง ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยฉบับเดียวกันกับที่ทดสอบก่อนการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variance) ของแต่ละกลุ่ม
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ $t - test$ ชนิด Difference Score

สรุปการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียน และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและการสอนตามคู่มือครู ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบความเข้าใจการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

สิ่งที่ส่งผลให้ ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

- 1.1 การสอนตามรูปแบบเอริกา เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาซึ่งจะเน้นการอ่านเป็นสำคัญ แล้วพัฒนาจากทักษะการอ่านไปสู่ทักษะอื่น ๆ อย่างบูรณาการ ได้แก่ ทักษะการฟังจากการสนทนา ทักษะการพูดจากการอภิปราย ทักษะการเขียนจากการใช้

ถ้อยคำสำนวนจากการอธิบายและสรุปจากข้อมูลที่ได้อ่าน โดยในขั้นตอนที่ 1 ของการสอนจะเป็น การสร้างบริบท เพื่อเป็นการนำทางไปสู่เรื่องที่จะอ่าน โดยเริ่มจากผู้สอนใช้คำถามกว้าง ๆ เพื่อ ต้องการให้ผู้เรียนดึงเอาความรู้เดิมที่มีอยู่ถ่ายทอดออกมา ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะเรียนได้เร็วขึ้นถ้า ได้มีการนำเอาความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมผสมผสานกับความรู้ใหม่ (Kant. 1981 : 180) จากนั้นนักเรียนจะมีโอกาสฝึกอ่านโดยวิธีการโคลซ อันเป็นกระบวนการทางความคิดประกอบการ อภิปรายแก้ปัญหา ซึ่งจะให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายระหว่างกลุ่มหรือรายบุคคล Morris และ Stewart ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนโดยการจัดกลุ่มอภิปราย (Discussion) จะใหญ่หรือเล็กก็ตาม ผู้เรียนจะสามารถเสาะแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นึกเข้าใจความหมายและสิ่งที่ตนเรียนเร็วขึ้น นอกจากนั้นการอภิปรายยังทำให้ความคิดในเรื่องที่จะเรียนกว้างออกไป กระบวนการใช้ความคิด จากการฝึกอ่านโดยใช้วิธีการโคลซ ในขั้นตอนที่ 2 ของการสอนนี้จะเป็นวิธีที่พัฒนาความเข้าใจ ของผู้อ่านได้มากที่สุดเป็นวิธีการที่ผู้อ่านต้องศึกษาตีความคำตอบมาเติมแทนที่คำที่ถูกตัดออกไปและ การเติมคำที่ตัดออกไปนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านทั้งหมดต้องสามารถ เชื่อมโยงความคิดความหมายของสิ่งที่อ่านทั้งหมดเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล ต้องมีความเข้าใจตัว ชี้นะในบริบทจึงสามารถเติมคำ ๆ นั้นได้ (Culhane. 1970 : 43) ซึ่งวิธีโคลซนี้เป็นวิธี การที่สอดคล้องกับผลงานของฟรอสต์ (Frost. 1967 : 43) ที่ได้สรุปถึงองค์ประกอบพื้นฐาน ของกระบวนการอ่านกับความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันโดยที่ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นนั้นจำเป็นต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา คำ ความหมายของคำ การเรียบเรียง ถ้อยคำและการใช้กระบวนการทางความคิด (Thinking Process) ในการตีความหมายของ สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายออกมา สามารถตีความ แปลความ ขยายความ หรือสรุปใจความรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ รวมถึงการตีความจากความรู้สึกหรือ อารมณ์ของผู้เขียน ตลอดจนมีความสามารถในการทำนาย การเห็นความสัมพันธ์ของใจความสำคัญ และรายละเอียด การสังเคราะห์ใจความโดยการผสมผสานความคิดเข้าด้วยกัน ดังนั้นย่อมแสดง ให้เห็นว่าวิธีการโคลซ เป็นวิธีการอ่านที่เหมาะสมและสอดคล้ององค์ประกอบพื้นฐานของความเข้าใจ ในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านการอ่าน เกิดความชำนาญ สามารถสร้างความหมาย จากสิ่งที่อ่านและประสบความสำเร็จในการอ่านได้ตามต้องการ

1.2 ในขั้นตอนที่ 3 ของการสอนตามรูปแบบเอริกาเป็นการฝึกนักเรียนให้อ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอคเข้าช่วยในการจับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล ทำให้นักเรียน เข้าใจแผนการเขียนของผู้เขียนที่ใช้ในการเรียบเรียงใจความของเรื่องที่อ่าน จึงส่งผลให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่องได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งบาร์ทเลทท์ (Bartlett. 1980 : 1) กล่าวว่า วิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญได้รวดเร็ว ได้แก่

โครงสร้างระดับยอด ที่ใช้เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องเข้าเป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.3 ในขั้นตอนที่ 4 ของการสอนตามรูปแบบเอริกา เป็นขั้นถ่ายทอดข้อมูล นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและบอกรายละเอียดจากการอ่านเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน โดยใช้คำพูดและสำนวนของตนเองได้ และในขั้นตอนนี้ผู้เรียนยังสามารถถ่ายทอดข้อมูลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไปสู่ทักษะอื่น ๆ คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด แต่จะถ่ายโยงจากทักษะการอ่านไปสู่ทักษะการเขียนก่อน ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาจึงมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

1.4 เนื่องจากการสอนตามรูปแบบเอริกาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ภาษาเชิงบูรณาการ ซึ่งจะมีกระบวนการที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาโดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนด้วยกลวิธีต่าง ๆ ประกอบกันถึง 4 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะประกอบด้วยการบูรณาการสอนหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น การสอนโดยการใช้นิทาน การสอนแบบโคลง และการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด ซึ่งกระบวนการแต่ละรูปแบบจะต้องอาศัยเวลาในการสอนและการปฏิบัติมาก ดังนั้นเมื่อขั้นตอนในการสอนตามรูปแบบเอริกาแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยเวลาในการสอนและกิจกรรมเพิ่มขึ้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงใช้คาบในการเรียนการสอนติดต่อกัน 2 คาบ เพื่อจะได้สามารถนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ช่วยในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกประการหนึ่ง การสอนตามรูปแบบเอริกา อาศัยทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรู้แจ้ง (Mastery Learning) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของแคโรล (Carroll, 1977 : 723) ที่กล่าวว่าไว้ว่าการให้เวลานักเรียนต้องการอย่างเพียงพอ และได้ใช้เวลาที่พอนั้นแล้ว นักเรียนจะบรรลุถึงระดับรู้แจ้งและถ้านักเรียนไม่มีเวลาในการเรียนอย่างเพียงพอแล้ว ปริมาณการเรียนรู้ของเด็กจะแปรผันตามสัดส่วนของเวลาที่ใช้ในการเรียนต่อเวลาที่จำเป็นสำหรับการเรียน สรุปได้ว่าการให้เวลาในการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นมาก

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮัลเลทท์ (Hullette, 1985 : 847 - A) ซึ่งได้วิจัยพบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการเขียนดีจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านดีมาก่อน นอกจากนี้เครชเชนและเทอเรล (Krashen and Terrell, 1984) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความ

สำคัญมากในการพัฒนาภาษา และเป็นทักษะที่จะทำให้การเขียนเกิดขึ้นตามมาได้ในภายหลัง และจากผลการวิจัยของเฮย์ส (Heys, 1962 : 321 - 322) วิตเวิร์ตและฟิลลิปส์ (Woodward and Phillips, 1967 : 41 - 53) ต่างก็พบว่าทักษะการอ่านจะส่งผลต่อทักษะการเขียนและมีความสัมพันธ์กันสูงมากโดยเฉพาะการอ่านเป็นพื้นฐานที่ดีของการเขียน ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ที่ผู้อ่านได้รับจากสิ่งที่อ่านได้แก่ คำศัพท์ ลำนวน โครงสร้าง การจัดวางประโยคหรือรูปแบบของการเขียน ผู้อ่านได้ใช้ทักษะการอ่านมากทำให้ประสบการณ์ในการอ่านสูง ได้ใช้กระบวนการทางความคิดเข้าช่วยในการตีความจากสัญลักษณ์ และสามารถนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการพัฒนาการอ่านตามสมมติฐานข้อที่ 1 แล้วย่อมจะทำให้การเขียนพัฒนาได้ดีด้วย ทั้งนี้เพราะการสอนตามรูปแบบเอริกาเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การเขียนโดยจะฝึกนักเรียนให้ใช้กระบวนการทางความคิด รู้จักวิเคราะห์ เรื่องที่ตนอ่านแล้วโยงเข้าสู่เรื่องราวที่อ่าน มีการอภิปรายให้เกิดความคิดรวบยอด แล้วนำไปสู่การเขียน ซึ่งการเขียนในขั้นตอนที่ 4 นั้นนักเรียนจะได้ฝึกทักษะการเขียนที่เป็นรูปแบบของตนเอง นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการใช้โครงสร้างระดับยอคเข้าช่วยในการเขียนซึ่งบาร์ทเลตต์ (Berttlett . 1980 : 1 - 2) พบว่า โครงสร้างระดับยอคช่วยให้รำลึกและเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดี ผู้อ่านจำเรื่องที่อ่านได้ดีกว่าและยังช่วยให้การเขียนเรียงความดีและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1987 : 113) ที่กล่าวไว้ว่าวิธีสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอค ทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนเพิ่มขึ้น

3. การเปรียบเทียบความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา และการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกาและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบคู่มือครู มีความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยรูปแบบเอริกา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เนื่องจากการสอนตามรูปแบบเอริกา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นส่วนใหญ่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษาในลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้สอนอย่างเป็นไปตามธรรมชาติโดยผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น การอภิปรายเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะได้ใช้ทักษะทางภาษาต่าง ๆ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนผสมผสานกันตลอดเวลา กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 243) กล่าวว่า การที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดจะเป็นแรงจูงใจทำให้นักเรียนอยากเรียน และมีความสนใจมากขึ้น จากการทดลองผู้วิจัยได้เห็นว่านักเรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและพยายาม

ติดตามการเรียนการสอน ให้ความเอาใจใส่กับนักเรียน ให้การเสริมแรงด้วยการชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนอยู่เสมอ ซึ่งวิธีการนี้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ สกินเนอร์ (Skinner) ในเรื่องการเสริมแรงคือ การเสริมแรงในการปรับพฤติกรรมเน้นที่การเสริมแรงทางบวกด้วยการให้รางวัลหรือให้สิ่งที่มีค่าที่ผู้รับพอใจซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และจากการสังเกตปฏิกริยาของนักเรียนในขณะที่เรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นกลุ่ม การฝึกอ่านจากแบบฝึกแบบโคลซ การฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด และการฝึกเขียนสรุปและเรียบเรียงข้อมูล นอกจากนี้นักเรียนยังได้มีโอกาสได้ซักถามปัญหาและข้อข้องใจได้ทันที ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้รับรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป การได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากครู การแก้ไขข้อบกพร่องทันที จึงทำให้นักเรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้นและสนุกสนานมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยแตกต่างจากกลุ่มควบคุม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 การนำวิธีสอนตามรูปแบบเอริกาไปใช้ ผู้ที่จะนำไปใช้ควรศึกษารายละเอียด แนวการสอน กระบวนการเรียนการสอน การเลือกเนื้อหา การจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการเตรียมการสอน ผู้สอนต้องเข้าใจขั้นตอนเป็นอย่างดีเสียก่อน โดยศึกษาทำความเข้าใจกับขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นให้เข้าใจชัดเจน เพื่อจะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนด้วยความถูกต้อง

1.2 เนื่องจากการสอนตามรูปแบบเอริกา เป็นการสอนรูปแบบใหม่และมีขั้นตอนในการสอนมาก ก่อนสอนจะต้องปฐมนิเทศชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และยังคงดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเวลาที่กำหนดเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าอันจะเกิดผลเสียต่อรายวิชาในคาบต่อไป

1.3 การเลือกเนื้อหาที่ใช้เป็นบทอ่านไม่ควรสั้นหรือยาวจนเกินไป และควรเป็นเรื่องใกล้ตัวเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนในระดับ ม.4 - ม.6 ซึ่งจะทำให้นักเรียนวัยนี้ที่เป็นวัยรุ่นกำลังมีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองการสอนตามรูปแบบเอริกานี้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการปลูกฝังและพัฒนาการอ่าน และการเขียนของนักเรียนอันจะเป็นพื้นฐานไปสู่การเรียนรู้ในระดับสูงต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าทดลองกับตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษา เจตคติต่อวิธีสอน เป็นต้น

2.3 ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลอง เวลาในการสอนและการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้มากพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจและฝึกให้เกิดความชำนาญ ในขั้นตอนการเรียนแบบใหม่นี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- กึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์. ความสัมพันธ์ของข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้วัดความสามารถทางภาษาการวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- กุหลาบ มัลลิกมาส และคนอื่น ๆ . การใช้ภาษา. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2511.
- คำนึ่ง วิสัยจร. ความสนใจต่อวิธีเขียนความเรียงแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- จรรยา เรืองมัลย์. ผลการใช้แบบฝึกโคลงต่อผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จันทอร บรูณบรรพต. การใช้วิธีการโคลงประเมินความสามารถในการอ่าน. ครุศาสตร์ 2 (5 - 6) : 12 - 19 สิงหาคม - ตุลาคม 2515.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- จินตนา พวงจันทร์แดง. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเร็ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- จุมพล สวัสดิ์ยากร. การร่างแบบสอบถามและ ABC ในการวิจัย. โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ. ม.ป.ป.
- เจือ สตะเวทิน. "ลีลา และทำนองเขียนเฉพาะบุคคล" คำบรรยายภาษาไทยชั้นสูงของชุมนุมภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.

- ช่อแก้ว ไชยสิทธิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อุดลำนเา.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
..... เทคนิคการวัดผล. อักษรเจริญทัศน์, 2506.
- ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี. การสอนทักษะการใช้คำสังเกตในการเขียนเรียงความแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อุดลำนเา.
- ชุดิมา ลัจจานนท์. "การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก" ประชาศึกษา. 34(2) : 8 - 15;
พฤศจิกายน, 2525.
- เชาวนี เกิดเพทางค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์โดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อุดลำนเา.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. บันทึกค้นคว้าภาษาไทย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2518.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. "อ่านเพื่อเรียนต้องเรียนการอ่าน" คู่มือแนะวิธีการเรียน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ทัศนารณ สอดศรี. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความสนใจที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 สาขาช่างอุตสาหกรรมที่ได้รับการสอนโดยวิธี Erica Model และวิธีสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์กับกรมอาชีวศึกษา.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
อุดลำนเา.
- ธนะรัชต์ ศิริสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านความเข้าใจและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อุดลำนเา.
- นพดล จันทรเพ็ญ. การใช้ภาษาไทย. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2531.
- นันทา นิยมศรีจันทร์. การสอนเรียงความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ฟิล์มสตริป. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อุดลำนเา.

- เนาวรัตน์ นุ่มอุรา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและมนุษยสัมพันธ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL)
และการสอนตามคู่มือครู ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. ปริชญานีพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บุญเชิด ภูโยนันทพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ :
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- บุญปลูก สิทธิชัย. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณ
กับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเรือน ศิริมงคล. การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
 ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.
- ประเทิน มหาวรรณ. การสอนอ่านเบื้องต้น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 บางแสน, 2523.
- _____. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2530.
- ประกาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ประสาธ อิศรปริศา. จิตวิทยาการศึกษา. สำนักพิมพ์กราฟิคอาร์ต, 2521.
- _____. จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กราฟิคอาร์ต, 2523.
- ปราณี นนทมาศ. สื่อการสอนซ่อมเสริมภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์.
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ม.ป.ม. อัดสำเนา.
- ปราณี ปัญจาละ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับนักเรียนโดยครูเป็น
ศูนย์กลาง. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสานมิตร. 2528. อัดสำเนา.
- ปรีชา จันทโรจน์. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและ
ไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกช่างก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคธนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

- เปลื้อง ๓ นคร. "ภาษาภิรมย์" ชัยพฤกษ์. 12 : 19 ; ตุลาคม, 2511.
- _____. เรียงความชั้นสูง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2512.
- ผกาศรี เป็นบุตร. ทักษะและความรู้ทางภาษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย
และภาคตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2526.
- /พินดา พ่วงชูศักดิ์. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนด้วยบทเรียนโมดูล. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ทวา พันธุ์เมฆา. " ทำอย่างไรจึงจะอ่านหนังสือได้ดี ". วิทยาสาร. 26 (21) :
39 - 39 ; 22 มิถุนายน 2518.
- พิศวาท ลัดดกุล. การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนการสอน
ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- เพ็ญศิริ ภักดีอุทธรณ์. เปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยใช้สิ่งเร้ากับการสอนเรียงความตามปกติ
ในระดับชั้น ป.กศ. ปรินทิเนียนท์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
2521, อัดสำเนา.
- มัลลิกา ภักดีณรงค์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2531, อัดสำเนา.
- /มานิตย์ บุญประเสริฐ. " ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน ". จันทร์เกษม. 174 : 9 กันยายน - ตุลาคม
2526.
- มารศรี ขวลิตร. การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการอ่านภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- มาลินี นิยมเสมอ " การส่งเสริมการอ่านของเด็ก ". ครู. 4 : 26 - 28 มกราคม 2523.
- ยุพา ส่งศิริ. สุ.จิ.ป.ลิ ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2525.
- ยุวดี บุญยาวาณิชย์. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล กับการสอนตามปกติ. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- รองรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อยุธยา. "ตำราวิชาชุดครูประกาศนียบัตรครูมัธยมของ
ครูสภา ภาษาไทยตอน 1 " วิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา,
2514.
- รัตน์ ตฤณารมย์. การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- รัตน์ ศรีไพรวรรณ. "การสอนเรียงความ" ประถมศึกษา. 6 : 22 - 23 มกราคม, 2520.
- รัตน์ บุญฤทธิ์. การสร้างหนังสือสำหรับเด็กเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จ. ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร,
2531.
- วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ . จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร, 2516.
- วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจในวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สกับ
เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2528, อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- วรรณ แก้วแพรง. คู่มือการสอนเขียนชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,
2526
- วรรณ บัวเกิด. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความ
และทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- วรรณ โสมประยูร. เอกสารการสอนชุดวิชา การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บริษัทประชาชน จำกัด, 2526.
- วันเพ็ญ สุกิติกย์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีเขียนแล้วจัดอันดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัดสำเนา.

- วาสนา เกตุภาค. การสอน. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2521.
- วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์, ธวัช บุญโสมทก, ไพฑูรย์ แสงธรรม และชำนานู รอดเหตุร้าย.
การใช้ภาษาไทย(ไทยเอง). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2523).
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2532.
- _____. การประเมินผลมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ. แสงวงการพิมพ์, 2525.
- วิโรจน์ คล้ายลี. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเทคนิคและศึกษาความสนใจ
 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้การสอน
 ตามรูปแบบเอริกา (ERICA) ที่จัดเป็นชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามแผน
 การสอนของหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมอาชีวศึกษา. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สนม ครุฑเมือง. การสอนภาษาไทย. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 2523.
- สนิท ตั้งทวี. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยการใช้และไม่ใช้บทเสริม
 ทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- _____. ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.
- สุดศัพนธ์ หวังสุริยะ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถ
 ในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนที่มีบทสรุปก่อน สรุปหลัง
 และไม่มีบทสรุป. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 อักษรบัณฑิต, 2525.
- สมบุรณ์ ชิตพงษ์. สมรรถภาพสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ ปริชญานีพนธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2525.
- สมศรี บำบัด. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านในใจกับอัตราเร็วการเรียนรู้สรุปความ
 จากวรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์
 ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. ถ่ายเอกสาร.

สามัญศึกษา,กรม. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการสอนภาษาไทยให้มีคุณภาพและอํารงคุณค่าภาษาไทย. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

_____. สารศึกษานิเทศน์, 80 - 81 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2529.

สายใจ เกตุชาอุทัย. การนำเสนอผลงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
อัครลีนนา.

สำเร็จวรรณกิจ,หลวง. แนะแนวเรียงความ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่งเสริมการพิมพ์, 2501.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "แนวการสร้างเครื่องมือความสนใจ". วารสารวัฒนการศึกษา, 15 กันยายน 2524, หน้า 7 - 13.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง. การเขียน 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

สุนันท์ ศลโกสุ่ม. รูปแบบการสอนและปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัครลีนนา.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมัธยม,หน่วยที่ 3 เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย การอ่านหน่วยที่ 11- 15. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. บริษัทประชาชนจำกัด, 2527.

สุปรียา มาลีกาสุจน์. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
อัครลีนนา.

สุภาพ บุตรสีห์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่านด้วยการใช้ TLS,SQ3R และวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัครลีนนา.

- สุวดี ภูประดิษฐ์. การศึกษาความสามารถในการอ่าน และวิเคราะห์การอ่านบทร้อยกรองไทย โดยใช้แบบทดสอบแนวโคลง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- โสภา ธรรมรงวูทย์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชา ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอน ตามปกติ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2528, อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์,หน่วย. กรมการฝึกหัดครู. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 7 คู่มือครูภาษาไทย. หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา, 2520.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์ 2520.
- ศุภพร สุขชื่น. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษในด้านทักษะสี่สาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. เอกสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : 2528.
- อรุณศรี แสงแก้ว. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกอ่านที่มีคำถามระดับต่าง ๆ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- อุบทิศศิลปสาร,พระยา. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. ศึกษา 231 วิธีสอนกลุ่มทักษะ "ภาษาไทย". กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2526.
- อัมพร สุขเกษม. การอ่านหนังสือ. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.

- Albanese , Dorothy M. 1973 " A study of Complexity of Sentence Structure in Readding Comprehension," Dissertation Abstracts International. 33 : 3248 A.
- Arrowsmith , G. "Reading vs Thinking". Bulletin of the English Language Center, 1972.
- Arapoff , Nancy. "Writing : A Thinking Process" TESOL Quarterly , 1 : 33 - 39 June , 1967.
- Arena , Louis Anthony. "Linguistics and the Teaching of Composition : The Use of a Clause Analysis Techniques and Limited Individual Instruction to Improve Composition Skills," Dissertation Abstracts International. 34(8) : 5138 - A, February, 1974.
- Austin , Doris Edna. "Read To Write : The Effect of The Analysis of Eassys on Writing Skill in College Composition Classes," Dissertation Abstracts International. 45(3) : 771 - A, September, 1984.
- Bartlett , Brendan John. "Top-Level Structure as an Organizational Strategy For Recall Of Classroom," Dissertation Abstracts International. 39(11) : 6641 - A ; May , 1979.
- Bartlett , Frederic G. and others. Remembering : A Study in Experimental and Social , Psychology , Cambridge University Press , 1932.
- Bastidas , Jesus A. "The Cloze Procedure as a Teaching Technique to Improve Reading Comprehension," English Teaching Forum. 22 : 20 - 24 , April , 1984.
- Braun , L . " Developing and measuring flexibility in reading. Reading Teacher. 16 : 247 - 254 ; 1963.
- Bloom , Benjamin S. Taxonomy of Educational Objective. 2nd.ed., London , Longman Inc., 1979.
- Bond , Guy L. and Miles A. Tinker. Reading Difficulties : Their Diagnosis and Correction. New York , Appleton Century Crofts , 1975.

- Boyd , ertrude A. Teaching Communication Skills in the Elementary School. New York , 1970. 361 p.
- Boyd , William Mckendree. "Repeating Questions in prose Learning," Journal of educational Psychology . 64 (1) : 31 - 38 ; 1973.
- Brooks , Grace M . 1975 " An Investigaation of the Relationship of Syntoetic Complexity to Reading Comprehenssion," Desertation Abstracks Internationa 35 : 7163 A.
- Brumfit , C . J " Teaching The General Student in Johnson K and Morrow K, (eds), " Communicaaation in the classroom. London, Longmaan, 1981.
- Burmister , Loe E. Reading Strategies for Secondary School Teachers. Massachusetts : Addison-Wesley publishing Co., Inc., 1974.
- Burton , William H. Reading in Child Development. New York : The Bobbsmerrill Co.,Cl 1956.
- Bush , C.L. and M.H. Huebner. Strategies for Reading in the Elementary School. London : Macmillian Company , 1970.
- Carlsen , Robert. Books and the teen - age reader. New York. 1967. 218 p.
- Carroll , John B. " A Model of chook learning," Teacher College. Record. 64 : 723 - 733, May 1977.
- Clark , M.A. and Sandra Silberstein. "Toward a Realization of Psycholinguistics Principles in ESL reading class," Language Learning. 27 : p. 145 - 146 , June , 1977.
- Culhane , Josseph W. "Cloze Proceder and Comprehension," The Reading Teacher. 23(8) : 410 - 413, February' 1970.
- Davidson , Jane L. The Relationship between Teachers' Question and pupils' Responses during a Directed Reading Activity and Directed Reading Thinking Activity , Dissertation Abstracts International. 31(11) ; 6273 - 6274 - A , 1971.

- Davis , F . B. Educational measurement and their inter-pretation.
Wadworth pubilishing company : 1964.
- Deborè , John J. The New Building Better English. p. 308 - 309 , vor
Illinois : Harper & Pow Publishers , 1961.
- Deighton , Lie C. Vocabulary Development : Level : 6. New York :
The Macmillan Company , 1964 , p 308 - 309.
- Dewey , J. Dictionary of Education. New York , Philosophical library :
1959.
- Dillner , Martha H. and Joanne P. Olson. Personalized Reading
Instruction in Middle Junior and Senoir High Schools.
Macmillan Publishing Co, Inc, New York , 1977.
- Dowson , Mildred Agnes. Fundamental of Basic Reading Instruction.
New York , Language , Green and Co., Inc., 1959.
- Dreussi , Rose Mary Edwards. "A Study of the Effects of Expressive
Writing on Student Attitudes and Exposition," Dissertation
Abstract International. 37(5) : 2806 - A, November , 1976.
- Emans , Robert. "Context clues," in Elementary Reading Instruction :
Selected Material,eds. p.198 - 199 , Atlhea Bery ,Thomas C.
Barrett, and William R. Powell Boston : Allyn and Bacon,1969.
- Fan , Chung Teh. Item Analysis Table. New Jersey :Educational Testing
Service , Princeton , 1952.
- Finocchiaro , Mary. English as Second Language : From Theory
to Practice. New York Regents Publishing Company Inc., 1974.
- Harris , L.A. and C.B. Smith. Reading Instrution. New York : Holt ,
Rinehart and Winston , 1976.
- Heys , Frank. "The Them - a - week assumption : A report of an
experiment," English Journal. 51 (5) : 320 - 322 , 1962.
- Hullett , Joycelin Brown. " Third Grade Writing : Thier Relationship
With Reading ," Dessertation Abstracks International. 47 (3) :
847 - A , September, 1986.

- Jobe , Ronald Albert. "Factors that Influence Children's Free Choices of Topics For Creative Writing," Dissertation Abstracts International. 35(12) : 7592 - A , June , 1975.
- Jacobson , Bent. Transformational Generative Grammar. New York : Noth - Holland Publishing Company. 1977.
- Kant , L. Critique of Pure Reason. (I.M.D. Meikljohn,Trans) London : McGraw Hill Book Company , 1964.
- Krashen , Stephen D. Writing : Research , Theory and Applications. 1st.ed., California : Pergamon Press , 1984.
- Lado , Robert. Language Testing. London : McGraw Hill Book Company , 1964.
- Likert , Edward A . Techniques of attitude scale construction. New York Appletion-century, 1975.
- Meyer Bonni J. F. and Roy O. Freedle." " Effect of Discourse Type on Recall, WAmerican Eddducational Research Journal. 21(1) : 121 - 143, Spring, 1984.
- McClelland, David C . and David G . Winler. Motivating Economic Achievment. New York : The Free Press, 1969.
- McCrimon , P.M. James M. Writing with a purpose Shorted. Boston : Hongton Mifflin Company, 1978
- Mey , Bonnie J.F. and Roy O. Freedle. "Effects of Discourse Type on Recall," American Educational Research Journal. 2(1) : 121 - 143 , Spring , 1984.
- Milnik , Amelia and Jhon merriitt . Reading : Today and Tomorrow. London : university of London press Ltd, 1972.
- Miller , Lyle L. Developing Efficiency. 2rd.ed., Minnesota , Burgess Publishing Company , 1972.
- Miller , Wilma H. Diagnosis and Correction of Reading Difficulties in Secondary School Studnets. New York , Center For Applies Research in Education , Inc., 1973.

- Morris , A. and Stewart-Dore , N. Learning to Learn from Text: Effective Reading in the Content Area , Addison - Wesley , North Ryde , 1984.
- Mosley , Miared Yongue. "Differences between Disadvantaged and Nonadvantaged Six Grade Students in the Ability to Detect Certain Types of Reading Fallacies," Dissertation Abstracts International , 3427 - A December , 1972.
- Oliva , Peter F. and Oleva Rebecca F. The teaching of Foreigners languages. New Jersey : Prentice-Hall, Inc. , 1969.
- Oller , J.W. "Cloze Tests of Second Language Proficiency and What They Mean," Languaglernig. 23 : 105 - 118 , 1979.
- Patty , Wallter T. Dorothy C. Petty., and Majorie F. Beching . Experienc in Language : Tools and Tecniques for Language Art Methods. 4th . ed., New York : Allyn and Bacon Inc., 1985.
- Pitzpatrick , E line Marie. "Development and evaluation of skinning techniques of Teaching Flexibility in teaching of high school students," Dessertation abstracts International, 31 : 2789 - A , December 1970.
- Powell , Mo . The Psychology or Adolescence. New York , The bobles-merrill company , 1963.
- Rothstein , Robert Noah. "A comparison of the teaching composition using literature as a model with a program for the writing of an informal essay ," Dissertation abstracts International. 31 (6) : 2622 - A ; December 1970.
- Shepps . F . P . and Others. "Relationship of study abits and school attitude to achievement in Mathamatics and Reading," The Journal of Education Research. 65 (2) : 71 - 73 ; October 1971.
- Smith , F . Understanding Reading. New York : Holt , Rinehart and Wilson , Inc., 1971.

- Taylor , Babara M. "Children's Memory for Expository Text after Reading," Reading Research Quarterly. 15 : 399 - 411.
- Tinker , Miles A. Teaching Elementary Reading. Appleton century Crofts. New York, 1952. 351p.
- Tooze , Ruth. Your children want to Read. New Jersey , Prentice-Hall, 1957. 300p.
- Thomas, Freddy Level. "The Extent of the relationship between reading achievment and writing achievement among Collage freshmen," Dissertation abstracts International. 37(10) : 6320 - A , April , 1977.
- Valette , Rebecca M. Modren Language Testing. 2 nd ., ed., New York : Harcourt , Brace & World Inc., 1977.
- Walker, Brena Bain. "An Analysis of six basic approaches to teaching freshman composition," Dissertation abstracts International. 35(8) : 5069 - A , Febuary, 1975.

ກາດພວກ

ภาคผนวก ก

**แผนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
เนื้อหาที่ใช้ประกอบการสอน**

แผนการสอนที่ 1

คาบที่ 1 - 2 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 นำวีดิทัศน์เรื่องสิ่งแวดล้อมมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสภาพของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร
- 1.2 ครูนำขวดน้ำพลาสติกมาให้ให้นักเรียนดูแล้วซักถามว่ามีโทษและประโยชน์อย่างไร
- 1.3 ให้นักเรียนดูภาพของสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการใช้ขวดน้ำพลาสติก
- 1.4 ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที

- 2.2 ให้นำแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเดิม เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกัน ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้นำแต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้วครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง โดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้ช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้นำทุกกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง ขวดน้ำพลาสติกภัยใหม่ของสิ่งแวดล้อม
2. รูปภาพสิ่งแวดล้อม
3. ขวดน้ำพลาสติก
4. วีซีดีทัศน์

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
เรื่องขวดน้ำพลาสติกภัยใหม่ของสิ่งแวดล้อม

ปัญหาขยะจากพลาสติกนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของหลายประเทศในโลก ที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ และในขณะเดียวกันก็ 1 มีการคิดค้นเพื่อ 2 พลาสติกออกมาในรูปแบบ 3 อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะขวดพลาสติกบรรจุ 4 ซึ่งได้กลายมาเป็น 5 สำคัญของสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่ง 6 ปัจจุบัน ที่ไม่เพียงแต่จะ 7 ในสังคมเมืองเท่านั้น 8 ได้กระจายไปสู่ชนบท 9 โดยความมั่งคั่งของ 10 ที่ถึงเคลื่อนกลาได้ 11 สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แม้ว่า 12 จะสามารถนำกลับ 13 กระบวนการผลิตใหม่ได้ 14 ก็น้อยมากไม่ถึง 15 ของการผลิต ดังนั้น 16 แก้ไขปัญหานี้จึง 17 อยู่ในการหา 18 กำจัดขยะ แต่อยู่ 19 จะต้องลดปริมาณ 20 ผลิตลงให้ได้ พหุทางที่สามารถจะช่วยให้กันทำได้ก็คือหันไปใช้ขวดแก้วแทนเพราะราคาถูกกว่าและมีวิธีเปลี่ยนกลับคืนสู่โรงงานโดยไม่ต้องทิ้งให้เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

เฉลย

1. ยัง	11. ตาม
2. ผลิต	12. พลาสติก
3. ต่าง ๆ	13. เข้าสู่
4. น้ำดื่ม	14. แต่
5. ภัย	15. ครึ่งหนึ่ง
6. ใน	16. การ
7. เกิดขึ้น	17. ไม่ได้
8. แต่	18. ทาง
9. ทุกหนทุกแห่ง	19. ที่ว่า
10. ผู้ใช้	20. การ

แผนการสอนที่ 2

คาบที่ 3 - 4 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 ครูนำวีดิทัศน์เกี่ยวกับสภาพและความเป็นอยู่ของชุมชนแออัดมาให้นักเรียนดู แล้วสนทนากลุ่มถามความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ดู
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที
- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้ว
ครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้่นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง
โดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง การย้ายถิ่นก่อให้เกิดชุมชนแออัด
2. วีดิทัศน์เกี่ยวกับสภาพและความเป็นอยู่เกี่ยวกับชุมชนแออัด

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. การตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
เรื่องการย้ายถิ่นก่อให้เกิดชุมชนแออัด

ในปัจจุบันชาวชนบทเป็นจำนวนมากได้อพยพลงหลั่งเข้าสู่เมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานคร เพื่อหางานทำ 1 ความอยู่รอด เนื่องจากความ 2 ของดินฟ้าอากาศ 3 ทำมาหากินไม่ได้ 4 และมีภาระหนี้สิน 5 ทำให้ประชากรในกรุงเทพมหานคร 6 อย่างรวดเร็ว เป็นผล 7 เกิดปัญหาการ 8 ที่อยู่อาศัยและ 9 แหล่งสลัมหรือที่ 10 ชุมชนแออัด นอกจากนี้ยัง 11 ปัญหาอื่น ๆ ตามมา 12 มากมาย เช่น ปัญหาใจ 13 ปัญหาการว่างงาน ปัญหา 14 เสพติด แม้ว่ารัฐบาลพยายามที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

เฉลย

1. และ	8. ขาดแคลน
2. แห้งแล้ง	9. เกิด
3. การ	10. เรียกว่า
4. ผล	11. มี
5. จึง	12. อีก
6. เพิ่มขึ้น	13. ผู้ร้าย
7. ให้	14. ยา

แผนการสอนที่ 3

คาบที่ 5 - 6 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อคได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความ เรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 ครูนำภาพเหยี่ยวมาให้นักเรียนดูแล้วสนทนากลุ่มถึงความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันเดาว่า เรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที
- 2.2 ให้นำแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกัน ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้วครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเองโดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง เพี้ยยวคำ - เพี้ยยวแดง
2. ภาพเพี้ยยว

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
เรื่องเหยี่ยวดำ - เหยี่ยวดำ

เหยี่ยวแบ่งออกเป็น 3 เหล่าด้วยกันคือ เหล่านกอินทรีย์ เหล่าเหยี่ยวไคท์ และ
เหล่านกเขา สำหรับเหล่าเหยี่ยวไคท์ที่พบในประเทศไทยมี 4 ชนิดเท่านั้นคือเหยี่ยวขาว เหยี่ยว
ดำ เหยี่ยวแดง และเหยี่ยวค้างคาว

เหยี่ยวดำและเหยี่ยวแดง 1 ลักษณะแตกต่างกันที่ 2 คือเหยี่ยวแดงขนตาม 3
ทั่วไปจะเป็นสีแดง 4 บนหัว หลัง คอ 5 หน้าอกสีขาว 6 ลายเล็ก ๆ ประตาม 7
เหยี่ยวแดงชอบอาศัย 8 ตามป่าต่ำกว่า 9 ชอบหากินตาม 10 ส่วนเหยี่ยวดำชอบ
11 อยู่ตามป่าสูง 12 หากินรวมกัน 13 ผุง ฤดูผสมพันธุ์จะ 14 กันเล็กน้อย การ
วางไข่จำนวนใกล้เคียงกันและทั้งสองชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1

เฉลย

1. มี	8. อยู่
2. สี	9. เหยี่ยวดำ
3. ลำตัว	10. ลำพัง
4. ขน	11. อาศัย
5. และ	12. ชอบ
6. มี	13. เป็น
7. ตัว	14. แตกต่าง

แผนการสอนที่ 4

คาบที่ 7 - 8 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 นำวีดิทัศน์เรื่องประวัติและความเป็นมาของคอมพิวเตอร์มาให้แก่นักเรียนดูแล้ว
สนทนาซักถามถึงความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- 1.2 ให้นักเรียนดูเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับเครื่อง
คอมพิวเตอร์
- 1.3 ให้นักเรียนช่วยกันเดาว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ
และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที
- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมหลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหา
คำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน

- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกัน
ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้าง
ระดับย่อ
- 3.2 ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอครูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้ว
ครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขึ้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง
โดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอช่วย
- 4.2 ให้ช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้ทุกกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง คอมพิวเตอร์คืออะไร
2. วิดีทัศน์ประวัติและความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
3. เครื่องคอมพิวเตอร์
4. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
เรื่องคอมพิวเตอร์คืออะไร

ปัจจุบันนี้วิวัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว
เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ จึงได้รับ 1 ให้มีความทันสมัย 2 สะดวกสบายไปด้วย 3
อย่างยิ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็น 4 ไฟฟ้าที่มีลักษณะ 5 แตกต่างไปจากเครื่อง 6
ชนิดอื่นที่ผู้ออกแบบ 7 เขียนโปรแกรมควบคุมการ 8 ของมันตามความต้องการ 9 ไม่
จำกัดว่าจะต้องเป็น 10 ชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ หรือ 11 ทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง 12
สามารถเป็นเครื่องช่วย 13 การตัดสินใจ ช่วย 14 ปัญหาให้กับผู้บริหาร 15 ช่วยการ
คำนวณของวิศวกร เป็น 16 ทางแพทย์ อีกไม่นาน 17 คงเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก
สะดากในการให้บริการแก่ประชาชน และอาจจะเป็นผู้ช่วยภายในบ้านโดยเจ้าของบ้านเพียงแต่
กดปุ่มเท่านั้น

เฉลย

1. การพัฒนา	9. โดย
2. และ	10. อุปกรณ์
3. โดยเฉพาะ	11. เพื่อ
4. อุปกรณ์	12. คอมพิวเตอร์
5. พิเศษ	13. ใน
6. ไฟฟ้า	14. แก่
7. สามารถ	15. ช่วย
8. ทำงาน	16. เครื่องมือ
9. ทำงาน	18. คอมพิวเตอร์

แผนการสอนที่ 5

คาบที่ 9 - 10 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อคได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับทรัพยากรแหล่งน้ำ แล้วสนทนากลุ่มนักเรียนถึงสภาพของแหล่งน้ำในปัจจุบันว่ามีสภาพเป็นอย่างไร
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าทรัพยากรแหล่งน้ำมีประโยชน์อย่างไร
- 1.3 ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที

- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกัน
ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้วครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเองโดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้ช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้ทุกกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง มลพิษในแหล่งน้ำ
2. รูปภาพทรัพยากรแหล่งน้ำ

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
เรื่องมลพิษในแหล่งน้ำ

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเรามาก แต่ในทุกวันนี้ 1 ในแม่น้ำลำคลองได้ถูก 2 จนเกิดการเน่าเสียด้วย 3 ขยะ การระบายน้ำเสีย 4 บ้านเรือน จากโรงงาน หรือ 5 จากยาส้วมที่ 6 การเกษตรถูกชะล้าง 7 ดินสู่แม่น้ำลำคลองและ 8 ใกล้เคียงโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 9 อย่างยิ่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง 10 ทำจีน แม่น้ำบางปะกงและ 11 แม่งลอง น้ำเน่าจะมีลักษณะ 12 สีดำ มีกลิ่นเหม็น 13 น้ำจะตายขาดเพราะ 14 ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณ 15 ก็จะได้รับความสะดวก 16 ขาดน้ำดื่มมาใช้และยัง 17 สุขภาพเสียอีกด้วย

จะเห็นว่าการเน่าเสียของ 18 ส่งผลต่อการดำรงชีวิต 19 คน สัตว์ พืช เป็น 20 ดังนั้นควรร่วมมือกันช่วยกันป้องกันน้ำในแม่น้ำลำคลองไม่ให้เกิดการเน่าเสียต่อไป

เฉลย

1. น้ำ	11. แม่น้ำ
2. ทำลาย	12. เป็น
3. การทิ้ง	13. สัตว์
4. จาก	14. ออกซิเจน
5. สารพิษ	15. ใกล้เคียง
6. ใช้ใน	16. เนื่องจาก
7. จาก	17. ทำให้
8. บริเวณ	18. น้ำ
9. โดยเฉพาะ	19. ของ
10. แม่น้ำ	20. อย่างมาก

แผนการสอนที่ 6

คาบที่ 11 - 12 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 นำภาพพยางค์มาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาค้นถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพว่าเป็นอะไร
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่ามีโทษต่อร่างกายอย่างไร
- 1.3 ให้นักเรียนช่วยกันเดาว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที

- 2.2 ให้นำแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกันครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้นำแต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้วครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขึ้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเองโดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้ช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้ทุกกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง พยาธิเข็มหมุดและเส้นด้ายต่างกันอย่างไร
2. ภาพพยาธิ

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง
พยาธิเข็มหมุดและเส้นด้ายต่างกันอย่างไร

ชาวบ้านทั่วไปมักมีความเข้าใจสับสนอยู่เสมอระหว่างการเรียกพยาธิเข็มหมุดและพยาธิเส้นด้าย และมักจะเรียก 1 เข็มหมุดว่าเป็น 2 เส้นด้าย ทั้งนี้เนื่องจาก 3 ลักษณะของพยาธิเข็มหมุด 4 พยาธิเส้นด้ายคล้ายกัน 5 ลักษณะอาการ วงจรชีวิต 6 สาเหตุการเกิดโรค 7 กัน ส่วนที่เหมือนกันก็คือ 8 ที่ใช้รักษาจะใช้ตัวยาเช่นเดียวกัน แต่ขนาดรับประทานแตกต่างกัน

เฉลย

1. พยาธิ
2. พยาธิ
3. จาก
4. และ
5. แต่
6. และ
7. แตกต่าง
8. ยา

แผนการสอนที่ 7

คาบที่ 13 - 14 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อคได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 นำภาพเกี่ยวกับคนที่เป็นโรคต่าง ๆ และเป็นโรคมะเร็งมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพว่ามีความรู้สึกและมีความคิดเห็นอย่างไร
- 1.2 ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงโทษของการดื่มสุรา
- 1.3 ให้นักเรียนช่วยกันเดาว่าเรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกโคลงประมาณ 15 นาที

- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน
- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกันครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานว่า เรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้วครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขึ้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเองโดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอดช่วย
- 4.2 ให้ช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้ทุกกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง คิมสุราระวังมะเร็งรุ่ม
2. รูปภาพคนเป็นโรคต่าง ๆ และโรคมะเร็ง

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

คีมสุราระวังมะเร็งรุม

การคีมสุราหรือเครื่องคีมที่มีแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องนั้น จะทำให้เกิดโรคต่าง ๆ มากมาย และยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งได้ในหลายอวัยวะ สาเหตุสำคัญก็เนื่องมาจาก
 1 คีมสุราได้รับ 2 เคมีอื่น ๆ ที่มีฤทธิ์ 3 มะเร็งอยู่ในแอลกอฮอล์ 4 แอลกอฮอล์ ทำให้สารก่อ 5 ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม 6 และผ่านเข้าไปใน 7 ได้ง่ายขึ้น การคีมสุรา 8 ทำให้เกิดโรคขาดธาตุ 9 เพราะแอลกอฮอล์สามารถทำให้ 10 ทางเดินอาหาร เสียไป ทำให้เกิด 11 ของทางเดินอาหาร 12 บนได้ นอกจากนี้ 13 อาจทำหน้าที่เป็น สาร 14 ฤทธิ์หรือสารก่อมะเร็งตัวอื่นได้ การลดหรืองดคีมสุราจึงเป็นผลดีต่อร่างกายและลด โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งได้

เฉลย

1. ผู้ที่
2. สาร
3. ก่อ
4. และ
5. มะเร็ง
6. ดูดซึม
7. เซลล์
8. จะ
9. อาหาร
10. ระบบ
11. มะเร็ง
12. ส่วน
13. แอลกอฮอล์
14. เสริม

แผนการสอนที่ 8

คาบที่ 15 - 16 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายรูปแบบโครงสร้างระดับย่อได้
3. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

การอ่าน - การเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 เตรียมการอ่าน

- 1.1 นำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีซี่ผึ้งเป็นส่วนผสม เช่น ยาสีฟัน สบู่ กระดาษไข มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามนักเรียนว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำมาจากอะไร มีอะไรเป็นส่วนผสมที่สำคัญ
- 1.2 ให้นักเรียนช่วยกันเดาว่า เรื่องที่จะได้เรียนต่อไปนี้เป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 การอ่านโดยใช้กระบวนการคิด

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกเรื่องให้อ่านคร่าว ๆ และทำแบบฝึกอ่านโคลงประมาณ 15 นาที
- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มระดมพลังสมองและอภิปรายเกี่ยวกับคำที่เลือกมาเติมเพื่อหาคำตอบที่ต้องแล้วส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน

- 2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในข้อที่คำตอบไม่ตรงกัน
ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูล

- 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วฝึกเขียนแผนภูมิโครงสร้าง
ระดับย่อ
- 3.2 ให้นักเรียนกลุ่มเสนอผลงานว่าเรื่องที่อ่านเป็นโครงสร้างระดับยอครูปแบบใด
- 3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันแล้ว
ครูสรุปเพิ่มเติม

• ขั้นที่ 4 ขึ้นถ่ายทอดข้อมูล

- 4.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง
โดยใช้แผนภูมิจากโครงสร้างระดับยอช่วย
- 4.2 ให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นผลงานกลุ่ม
- 4.3 ให้นักเรียนกลุ่มส่งผลงานการเขียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง ชี๊ฉั่ง
2. สบู่ ยาสีฟัน กระดาษไฮ

การประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงานการเขียน

แบบฝึกอ่านโคลง

เรื่องขี้ผึ้ง

ขี้ผึ้งเป็นสารเคมีที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และได้จากการสังเคราะห์ขึ้นตามกรรมวิธีทางเคมี โดยทั่วไปขี้ผึ้งเป็น 1 ลักษณะอ่อนนุ่มเป็น 2 เมื่อได้รับความร้อนเพียง 3 จะอ่อนตัวและหลอมเหลว 4 ง่าย ขี้ผึ้งที่หลอมเหลว 5 กลับคุณสมบัติเดิมได้ 6 เย็นตัวลงแต่เดิมมาเมื่อ 7 ขี้ผึ้งจะหมายถึงของเหนียว ๆ 8 ได้จากตัวผึ้ง 9 ปัจจุบันมีความหมายกว้าง 10 กว่านั้นมาก ขี้ผึ้ง 11 ได้เป็น 5 ชนิด 12 คือ ขี้ผึ้งปิโตรเลียม ขี้ผึ้ง 13 พืช ขี้ผึ้งจากสัตว์ 14 จากแร่ และขี้ผึ้ง 15 ขี้ผึ้งสามารถนำมา 16 ในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้นว่า ขอสค์เขียนผ้า น้ำยาขัดเงาโลหะและหมากฝรั่ง เหตุผลสำคัญที่นำขี้ผึ้งมาเป็นส่วนผสมก็เพื่อความเป็นเงามัน ช่วยป้องกันการซึมของน้ำเป็นอย่างดีและไม่มีพิษต่อร่างกาย

เฉลย

1. ของแข็ง	9. ที่
2. มัน	10. ไป
3. เล็กน้อย	11. แบ่งออก
4. ได้	12. ด้วยกัน
5. จะ	13. จาก
6. เมื่อ	14. ขี้ผึ้ง
7. พูดึง	15. สังเคราะห์
8. ที่	16. ผสม

แผนการสอนที่ 1

คาบที่ 1 - 2 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

1.1 ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องสิ่งแวดล้อมแล้วซักถามเกี่ยวกับสภาพของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร

1.2 ครูให้นักเรียนบอกถึงประโยชน์และโทษของขวดน้ำพลาสติก

ขั้นที่ 2 แจ้างจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูซักถามถึงสภาพของสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนอาศัยอยู่ว่ามีสภาพเช่นไร และสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนต้องการเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง ขวดน้ำพลาสติกภัยใหม่ของสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนรู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง ขวดน้ำพลาสติกภัยใหม่ของสิ่งแวดล้อม
2. ขวดน้ำพลาสติก
3. วีซีดีทัศน์

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 2

คาบที่ 3 - 4 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

- 1.1 ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนแออัด
- 1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนได้ดูว่าเป็นเรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 แจ้างจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

1.1 ครูซักถามถึงสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนของนักเรียนว่าเป็นเช่นไร ใครเคยเห็นหรือเคยอยู่ในชุมชนแออัดมาบ้าง

- 1.2 สาเหตุใดที่ทำให้เกิดชุมชนแออัด

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง การย้ายถิ่นก่อให้เกิดชุมชนแออัด

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรู๋

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่องการย้ายถิ่นก่อให้เกิดชุมชนแออัด
2. วิทัศน์เกี่ยวกับสภาพและความเป็นอยู่ของชุมชนแออัด

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 3

คาบที่ 5 - 6 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำภาพเหี่ยวมาให้นักเรียนดู แล้วซักถามความรู้และประสบการณ์เดิม
ของนักเรียน ว่าเคยเห็นหรือรู้จักมาก่อนหรือไม่

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้อง
สามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูซักถามความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหี่ยวที่นักเรียนเคยรู้จักว่ามีกี่ชนิด อะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง เหี่ยวดำ - เหี่ยวแดง

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรูู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้ลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่องเหยี่ยวดำ - เหยี่ยวแดง
2. ภาพเหยี่ยว

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 4

คาบที่ 7 - 8 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

- 1.1 ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องประวัติและความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
- 1.2 ครูให้นักเรียนดูเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 1.3 ครูซักถามว่าใครเคยมีความรู้เรื่องนี้มาบ้าง

ขั้นที่ 2 แจ้างจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

- 1.1 ครูซักถามนักเรียนว่าคอมพิวเตอร์มีส่วนประกอบอะไรบ้างและมีคุณสมบัติ

พิเศษอย่างไร

- 1.2 ใครเคยรู้จักและเคยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาบ้าง
- 1.3 ครูอธิบายและสาธิตการใช้

ขั้นที่ 4 ขั้นเสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง คอมพิวเตอร์คืออะไร

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง คอมพิวเตอร์คืออะไร
2. วิดีทัศน์ประวัติและความเป็นมาของคอมพิวเตอร์
3. เครื่องคอมพิวเตอร์
4. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 5

คาบที่ 9 - 10 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูให้นักเรียนดูภาพทรัพยากรแหล่งน้ำ แล้วซักถามถึงสภาพแหล่งน้ำที่สำคัญ ๆ

ในปัจจุบันว่ามีสภาพเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

- 1.1 ครูซักถามนักเรียนว่าทรัพยากรแหล่งน้ำมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
- 1.2 ครูซักถามว่าแหล่งน้ำที่สำคัญในปัจจุบันมีสภาพอย่างไร

ขั้นที่ 4 ชื่นเสนอทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง มลพิษในแหล่งน้ำ

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรูู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขึ้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขึ้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง มลพิษในแหล่งน้ำ
2. ภาพทรัพยากรแหล่งน้ำ

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 6

คาบที่ 11 - 12 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำภาพพยาธิมาให้นักเรียนดูแล้วซักถามความรู้และประสบการณ์เดิม

ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 แจ้างจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

- 1.1 ครูซักถามว่าพยาธิมีโทษต่อร่างกายอย่างไร
- 1.2 พยาธิเข้าสู่ร่างกายได้ทางใดบ้าง

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง พยาธิเข็มหมุดและเส้นด้ายต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง พยาธิ เข็มหมุดและเส้นด้ายต่างกันอย่างไร
2. ภาพพยาธิ

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 7

คาบที่ 13 -14 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำภาพคนที่ เป็นโรคต่าง ๆ และที่เป็นโรคมะเร็งมาให้ให้นักเรียนดู แล้วซักถามถึงสาเหตุที่ทำให้มีสภาพร่างกายเช่นนั้น นักเรียนมีความคิดเห็น

และมีความรู้สึกละอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 แจ้างจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้องสามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

- 1.1 ครูซักถามสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งว่ามีสาเหตุมาจากอะไร
- 1.2 มีวิธีการรักษาอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง ต้มสุราระวังมะเร็งรุม

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความคนละ 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความ เรื่อง ต้มสุราระวังมะเร็งรุม
2. ภาพคนเป็นโรคต่าง ๆ และโรคมะเร็ง

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 8

คาบที่ 15 - 16 เวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปความเรื่องที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีขี้ผึ้งเป็นส่วนผสม เช่น ยาสีฟัน สบู่ กระดาษ
ไขมาให้นักเรียนดู แล้วถามว่าสิ่งของเหล่านี้ทำมาจากอะไร มีอะไรเป็นส่วนผสมสำคัญ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะต้อง
สามารถทำในสิ่งต่อไปนี้

1. สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

1. ครูซักถามว่าขี้ผึ้งมีกี่ชนิด อะไรบ้าง
2. ครูซักถามว่าขี้ผึ้งมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 4 ขึ้นเสนอทบทวนใหม่

ครูแจกบทความเรื่อง ขี้ผึ้ง

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

ครูแนะนำวิธีอ่าน

ขั้นที่ 6 ขึ้นลงมือปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจประมาณ 20 นาที แล้วเขียนสรุป

เรื่องย่อส่ง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานนักเรียน แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานของใคร

เขียนได้ดี มีความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9 ขึ้นส่งเสริมความแม่นยำและถ้อยโอน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านบทความความละเอียด 1 เรื่องแล้วเขียนสรุป

ใจความสำคัญส่งครู

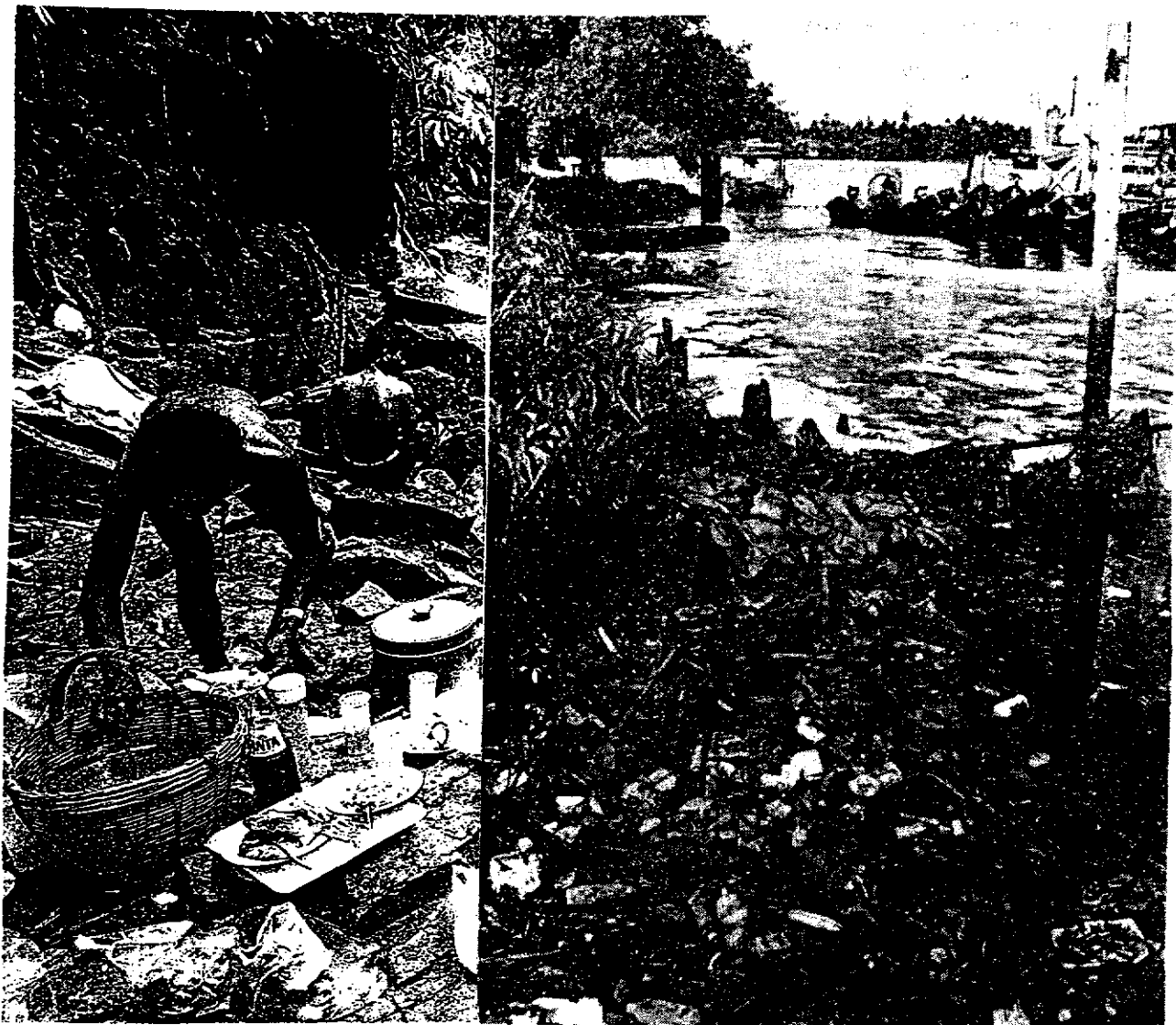
สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง ชี๊ฉิ่ง
2. สบู่ ยาสีฟัน กระดาษใบ

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

ขวดน้ำพลาสติก ภัยใหม่ของสิ่งแวดล้อม

ขวดน้ำพลาสติกใหม่ของสิ่งแวดล้อม

ขณะที่การแก้ไขปัญหามลพิษจากพลาสติกยังเป็นปัญหาใหญ่ของหลายประเทศในโลก แต่ขบวนการคิดค้นเพื่อผลิตพลาสติกรูปแบบต่าง ๆ ก็ยังทยอยออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงวันนี้ ขวดพลาสติกบรรจุน้ำอ้วนแพร่หลายนั้น ได้กลายเป็นภัยสำคัญของสิ่งแวดล้อม

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ปัญหาพลาสติกเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเมือง แต่ในปัจจุบัน ขวดพลาสติก ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ได้แพร่กระจายจากชุมชนเมืองไปสู่ชนบททุกหนทุกแห่ง โดยเฉพาะบนเส้นทางการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นภูเขา ป่า น้ำตก ชายทะเล ขวดสีขาวพลาสติกใบเล็ก ๆ กองพะเนินหรือไม่กี่กระจัดกระจายเป็นขยะเกลื่อนตาในทุกที่ที่การเดินทางเข้าไปถึง

ปัญหาของพลาสติกไม่ได้อยู่ที่การหาหนทางกำจัดขยะ แต่อยู่ที่ว่าจะต้องลดปริมาณการผลิตลงให้ได้ เพราะถึงแม้ว่าพลาสติกจะเป็นวัตถุที่นำเข้าไปสู่กระบวนการผลิตใหม่ได้ แต่ก็ยังไม่มียุติการใดที่จะทำให้ขวดพลาสติกกลับเข้าสู่โรงงานได้มากถึงครึ่งหนึ่งของการผลิต

ทุกวันนี้ ขวดพลาสติกที่ใช้บรรจุน้ำถูกทิ้งเข้าสู่ระบบของธรรมชาติอย่างน่าท่วงใย โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปพักผ่อน มักเป็นแหล่งที่มีขวดน้ำพลาสติกทิ้งอยู่มากที่สุด ถึงแม้ในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเขตอุทยานจะมีถังขยะมากเท่าใดก็ไม่เพียงพอที่จะรับขยะที่เป็นขวดน้ำพลาสติกได้เท่ากับปริมาณที่นำมาใช้ ทั้ง ๆ ที่ขวดน้ำพลาสติกเป็นวัสดุที่มีราคาแพงมากที่สุด ถ้าเทียบกับราคาที่ขาย นั่นคือเป็นราคาค่าขวดถึง 95 % อีกเพียง 5 % เท่านั้นที่เป็นราคาค่าน้ำ ด้วยวิธีการที่ไม่คุ้มกันเลย เรากำลังใช้พลาสติกที่ฟุ่มเฟือยมากเกินไป ขณะเดียวกันเรากำลังทำลายแหล่งธรรมชาติลงด้วยขยะพลาสติก ด้วยปริมาณที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

หนทางที่เราจะช่วยกันลดปริมาณการใช้ขวดน้ำพลาสติก ก็คือ การหันไปใช้น้ำที่บรรจุขวดแก้วให้มากที่สุด และราคาถูกกว่า และมีวิธีการเปลี่ยนคืนเข้าสู่โรงงานโดยไม่ต้องทิ้ง

ที่สำคัญ ขวดพลาสติกเป็นวัสดุที่ควรใช้ในบ้าน หรือในแหล่งชุมชนที่มีที่ทิ้งที่สามารถนำมันกลับเข้าสู่โรงงานได้ แต่ไม่เหมาะสำหรับที่จะพกพาไปสู่ถิ่นธรรมชาติแล้วทิ้งไว้เกลื่อนกลาดเป็นภัยต่อการรักษาสภาพแวดล้อมให้ดูสะอาดตา

การย้ายถิ่นก่อให้เกิดชุมชนแออัด

ในปัจจุบันเมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานครมีชาวชนบทจำนวนมากอพยพหลั่งไหลเข้าสู่เมือง ทำให้จำนวนประชากรในเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนเกิดปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยและเกิดแหล่งสลัมหรือที่เรียกว่าชุมชนแออัดเป็นจำนวนมากมาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหาการว่างงาน ปัญหายาเสพติด ฯลฯ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวชนบทต้องอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในเขตเมือง ได้แก่ ความแห้งแล้งของดินฟ้าอากาศ การทำมาหากินไม่ได้ผล ทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสินขึ้น ชาวชนบทจึงต้องดิ้นรนมาหางานทำในเมืองมากขึ้นทุกปี แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามลดจำนวนผู้ย้ายถิ่นโดยการสร้างความเจริญในท้องถิ่นชนบท (กสช.) เพื่อให้ชาวบ้านมีงานทำในฤดูแล้ง นอกจากนี้ก็มีนโยบายสร้างเมืองหลักการขยายเขตอุตสาหกรรมการผลิตนอกเขตเมืองหลวง เพื่อลดจำนวนผู้ที่ต้องอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ความพยายามของรัฐบาลดังกล่าวก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้คนจากชนบทยังคงหลั่งไหลอพยพย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อในเมืองอย่างไม่ขาดระยะ จนทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสถิติของกรมการปกครอง เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2523 กรุงเทพมหานครมีประชากร 5,153,902 คน เพียงชั่วระยะเวลา 6 ปี คือวันที่ 31 ธันวาคม 2529 จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครมีจำนวนถึง 5,468,915 คน เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่กรุงเทพมหานครมี 1,565.2 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นความหนาแน่น 3,491 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร จำนวนคนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น กรุงเทพมหานคร ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การบุกรุกที่สาธารณะเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยโดยใช้วัสดุก่อสร้างที่มีราคาถูก และทำการก่อสร้างโดยไม่ถูกสุขลักษณะ เมื่อมีผู้นุกรุกมาก ๆ เข้าก็จะมีลักษณะเป็นแหล่งเสื่อมโทรมเป็นชุมชนแออัดซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ หลายอย่าง เช่น ความสกปรกรกรุงรัง ความไม่เป็นระเบียบ ปัญหาเรื่องน้ำเน่าเสียเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหายาเสพติด

นอกจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและปัญหาสังคมดังกล่าวข้างต้นที่มักเกิดขึ้นในชุมชนแออัดแล้วชาวชนบทที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในชุมชนแออัด มักพบปัญหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ได้แก่

ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ประชาชนที่บุกรุกที่ดินเข้าไปตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ไม่มีสิทธิได้รับบริการแจ้งย้ายเข้าไปในสำเนาทะเบียนบ้าน จึงไม่มีหลักฐานตามกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถไปใช้บริการสาธารณสุขจากทางราชการได้

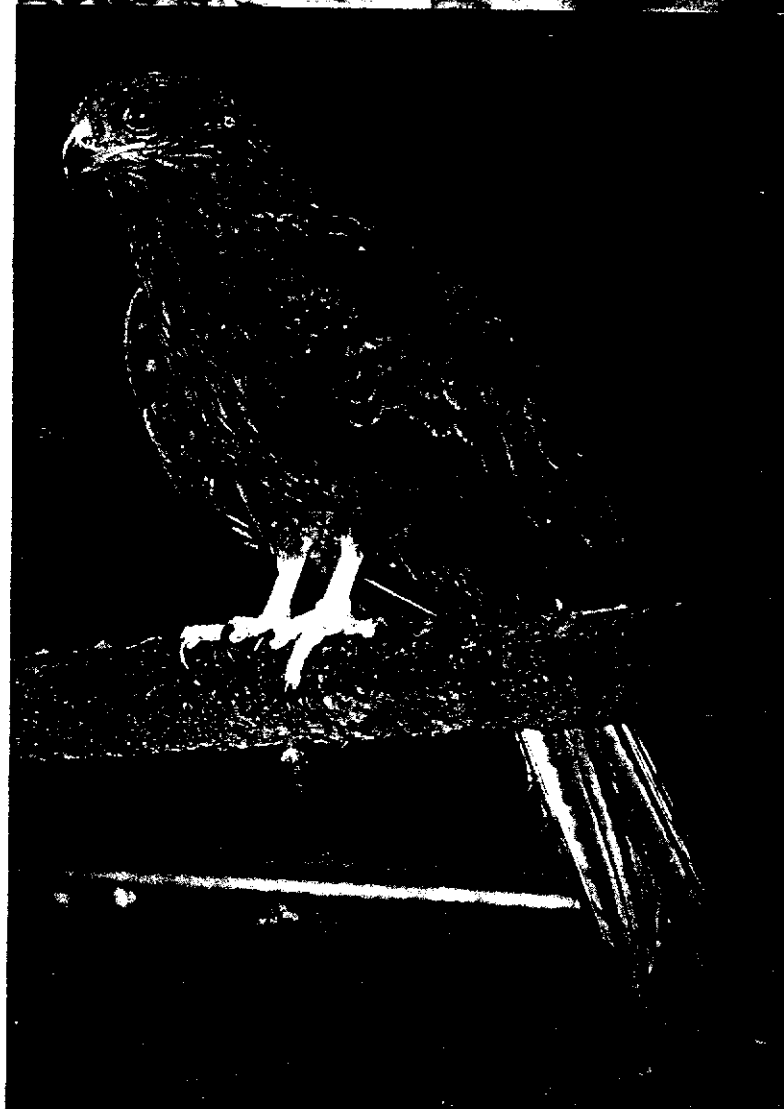
ปัญหาการศึกษา เมื่อไม่มีหลักฐานทางกฎหมายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ก็ไม่สามารถจะแจ้งเกิดได้ เด็กอายุครบเกณฑ์การศึกษาจึงไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้

ปัญหาการว่างงาน อาชีพส่วนใหญ่ของชาวชุมชนแออัด คือรับจ้างทั่วไป กรรมกรก่อสร้าง ช่างไม้ ช่างสี ทหารเรือ (ซึ่งมักถูกตำรวจจับเสมอ ๆ) อาชีพดังกล่าวจะมีงานทำเป็นช่วง ๆ และมีลักษณะการว่างงานการตกงานอยู่เสมอ ๆ ทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจตามมา

ท่านที่อยู่ในชนบทและคิดจะอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร พร้อมหรือไม่ที่จะเผชิญกับปัญหาเหล่านี้

(ศิริพรรณ สายหงษ์. สารการศึกษานอกโรงเรียน , ฉบับที่ 471 ปี 2533)

เหยี่ยวดำ-เหยี่ยวแดง

เหยี่ยวดำ - เหยี่ยวแดง

ตามท้องทุ่งเมื่อสิบกว่าปีก่อน ยามสายไปจนถึงบ่ายคล้อย หากใครสังเกตจะเห็นนกบินกลาร่อนอยู่กลางอากาศ บางครั้งหยุดนิ่งใช้สายตาดูที่แหลมคมสอดส่ายดูเหยื่อที่จะมาเป็นอาหาร แต่บางครั้งจะถลาร่อนลงสู่ลำน้ำหรือพื้นดินเมื่อพบเหยื่อ... ด้วยลักษณะท่าทางเช่นนี้ จะเป็นนกอื่นไปไม่ได้ นอกเสียจาก... เหยี่ยว

เหยี่ยวที่เรารู้จักกันมีตั้งหลายชนิด ตามวิชาการแบ่งเหล้าออกเป็น 3 เหล้าด้วยกันคือ ขนาดใหญ่อันได้แก่นกอินทรี รองลงมาขนาดกลางเรียกว่า " เหล้าเหยี่ยวไคท์ " และขนาดเล็กเรียกว่า " เหล้าเหยี่ยวนกเขา " สำหรับเหล้าเหยี่ยวไคท์ที่พบเห็นในประเทศไทยมีเพียง 4 ชนิดเท่านั้นคือ 1 เหยี่ยวขาว 2 เหยี่ยวดำ 3 เหยี่ยวแดง 4 เหยี่ยวค้างคาว

ถิ่นกำเนิดของเหยี่ยวดำมีในอินเดีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ไทลื้อ ใต้หวัน บอร์เนียว รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งพบเห็นตามทุ่งนาทุกภาค ยกเว้นทางตะวันตก เนื่องจากสภาพเป็นป่าเขา ซึ่งไม่เหมาะแก่การดำรงชีพ และการหาอาหาร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นอาหารเป็น ๆ ประเภทปลาน้ำจืด ลูกไก่ ลูกนกเล็ก ๆ กิ้งก่า งู หรือแม้มันแมลง...

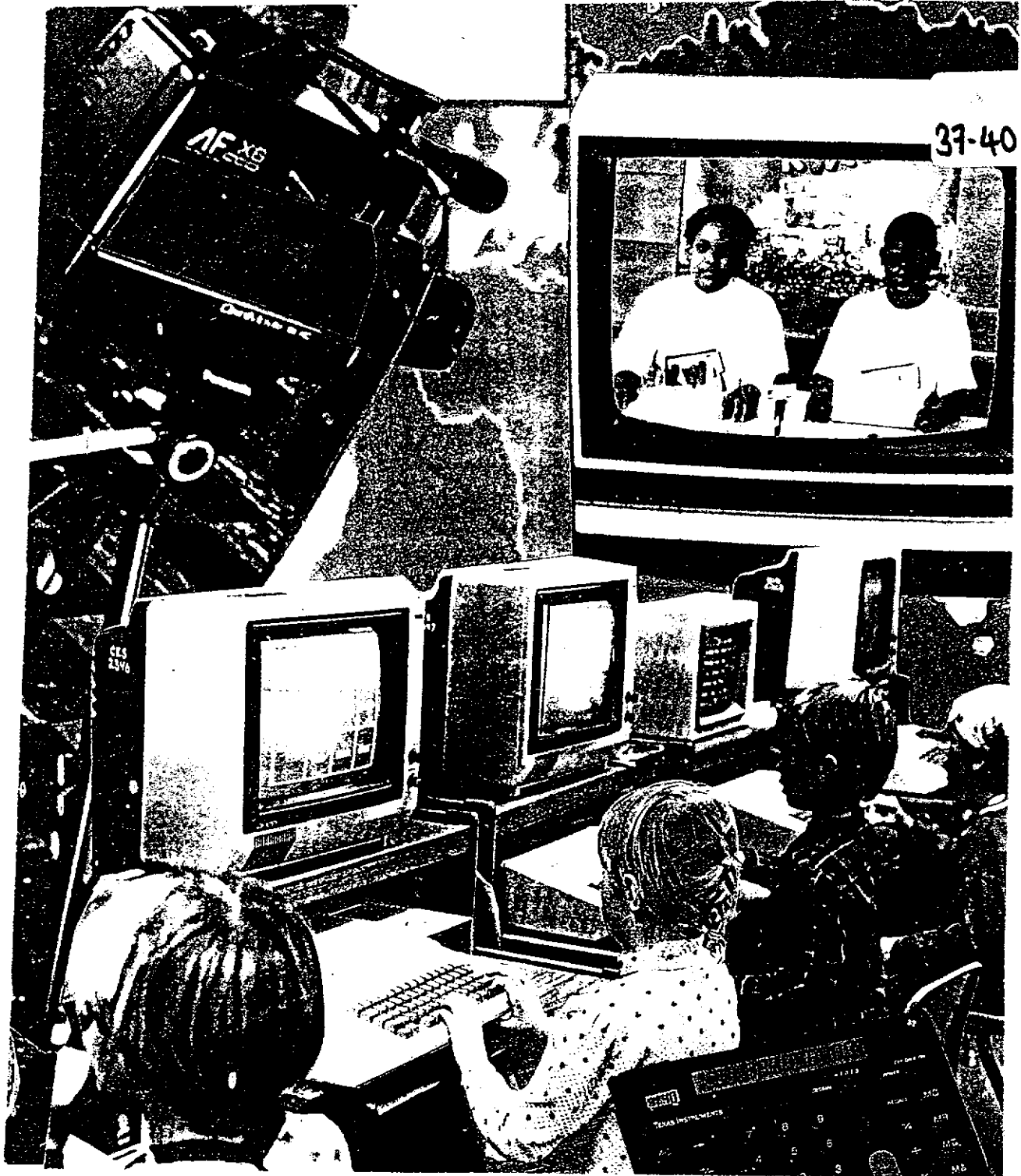
เวลาออกหาอาหารจะออกกันตอนสาย ๆ ส่วนมากจะรวมตัวบินบนอากาศด้วยปีกที่แข็งแรง ระยะสูง ๆ ไม่น้อยกว่า 20-50 ฟุต เป็นวงกลม บางครั้งอาจจะบินเดี่ยวอยู่เพียง 2-3 ตัวเท่านั้น ขณะที่บินจะส่งเสียงร้องเล็กแหลม "วี๊ด" ไปด้วย ลักษณะที่ไม่ค่อยเหมือนนกอื่น ๆ คือไม่ค่อยจะขยับปีกมากนัก แต่ใช้ปีกและหางทั้งสองข้างช่วยการทรงตัว โดยเฉพาะหางที่เป็นแฉกเหมือนหางปลาจะบิดไป - มา เหมือนหางเครื่องบิน

ชาวบ้านกลัวเหยี่ยวดำ-เหยี่ยวแดง ๆ พอ ๆ กับกลัวอีกา เพราะบ้านไหนมีไข่ไก่หรือลูกไก่ที่แม่พาลูกหากินตามพื้นจะบินเข้าโฉบโดยใช้ปากแหลมคมงอแง หรือบางที่ใช้กรงเล็บที่คมจับลูกไก่เอาไปกินเป็นอาหารเป็น ๆ บางครั้งลูกไก่ไม่มี กบ เขียด หรือ กิ้งก่า ก็สามารถเป็นอาหารได้ แต่พออิ่มแล้วจะไปเกาะยอดไม้สูง ๆ เจย ๆ จนกว่าจะหิวจึงออกมาเหยี่ยวใหม่

พอเริ่มเข้าฤดูหนาวในราวเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ เหยี่ยวดำจะเริ่มจับคู่ผสมพันธุ์ ระยะนี้เราจะเห็นเหยี่ยวเกาะกิ่งไม้เป็นคู่ ๆ หลังผสมพันธุ์ตัวเมียจะหากิ่งไม้แห้งมาสานกันอย่างหยาบ แล้วใช้ใบไม้รองพื้นอีกครั้งหนึ่งตามยอดยาว ต้นจ้าวสูงกว่าพื้นดินไม่น้อยกว่า 30 เมตรขึ้นไป เป็นการป้องกันสัตว์หรือนกอย่างอื่นมาขโมยไข่หรือลูกนกกิน แต่ละคราวจะวางไข่ครั้งละ 2 - 3 ฟอง ขนาดของไข่เล็กกว่าไข่ไก่เล็กน้อย

ชนบทหัว หลัง คอ และหน้าอกสีขาว ลายเล็กดำ ๆ ประตามตัว ปากแข็งแหลมและคมงอจุ่มเหมือน
เหยี่ยวดำ แต่จะอาศัยอยู่ป่าต่ำกว่าเหยี่ยวดำ แต่หากินตามท้องทุ่งที่ราบเหมือนกันแต่จะไม่หากินรวม
กันเป็นฝูง แต่จะหากินลำพังตัวเดียว ยิ่งใกล้บ้านเรือนคนยิ่งชอบ หรืออย่างน้อยจะหากินตามใกล้
แม่น้ำอาหารได้แก่ ลูกไก่ ลูกเป็ด นกเล็ก ๆ บางครั้งสัตว์เลื้อยคลานประเภทกิ้งก่า งู พอถึงเดือน
ธันวาคม - เมษายน จะเริ่มผสมพันธุ์โดยทำรังตามยอดไม้เดี่ยว ๆ ไม่ชอบทำรังตามป่าสูง เนื่อง
จากใกล้แหล่งอาหาร วางไข่ครั้งละ 2 - 4 ฟอง

ปัจจุบันในสภาพธรรมชาติหาดูได้ยาก ที่สวนสัตว์ดุสิตนำมาเลี้ยงเพื่อศึกษาหลายตัว ถึงยังไ
กรมป่าไม้ประกาศให้ เหยี่ยวดำ - เหยี่ยวแดง เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1

คอมพิวเตอร์ คืออะไร

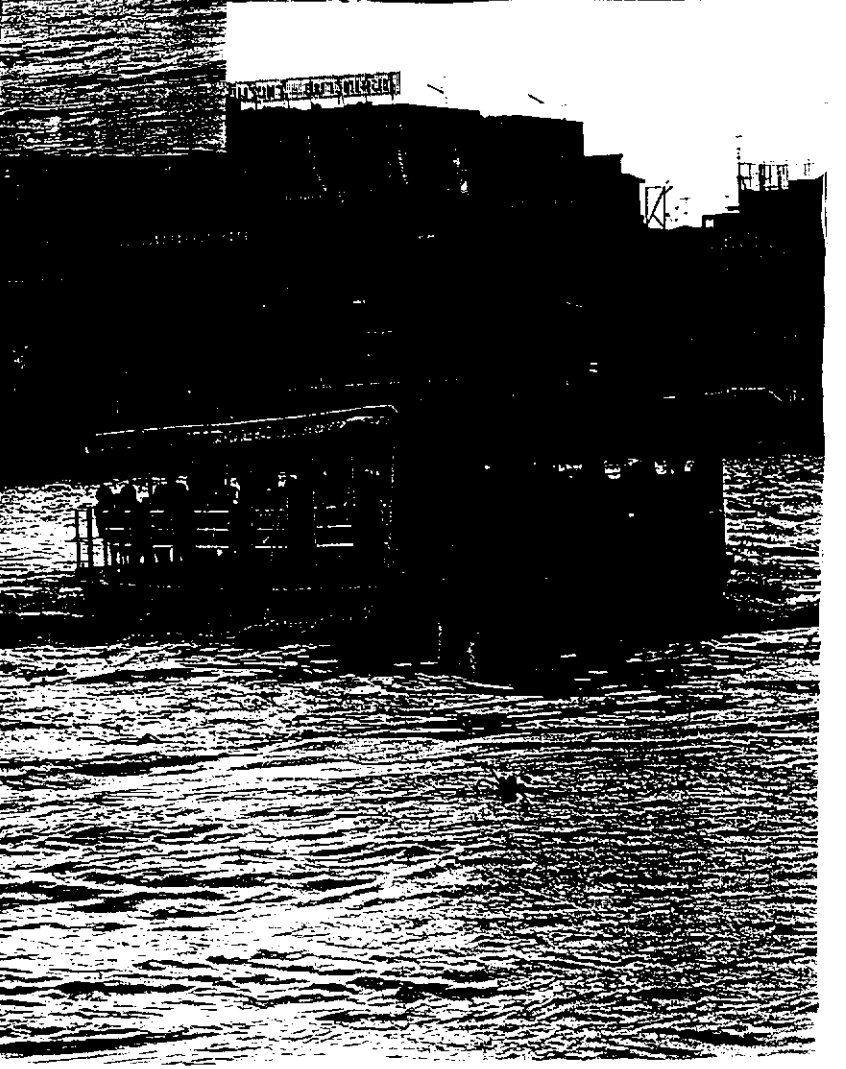
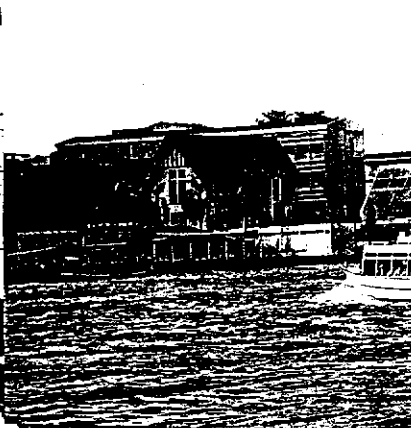
ในปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคคอมพิวเตอร์ก็คงไม่ผิด เนื่องจากวิวัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปมาก และมักจะถูกเรียกให้เกี่ยวข้องกับคำว่า " คอมพิวเตอร์อยู่เสมอ " เช่น โทรศัพท์ระบบคอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศระบบคอมพิวเตอร์ รถยนต์ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

คอมพิวเตอร์ เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากอุปกรณ์อื่น ๆ ดังนี้

1. มีส่วนรับข้อมูลและส่วนแสดงผล ถ้าใช้เครื่องเอทีเอ็ม เป็นตัวอย่าง สำหรับข้อมูลก็คือ บัตรเอทีเอ็มและแป้นกด ส่วนแสดงผลก็คือจอแสดงผลและกระดาษบันทึกการรายนางเอง
2. มีการประมวลผลทางคณิตศาสตร์ ซึ่งได้แก่การคำนวณ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ สำหรับเครื่องเอทีเอ็ม กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้คือเมื่ออ่านรหัสจากบัตรแล้วเครื่องจะตรวจสอบกับรหัสที่ผู้ใช้กด ถ้าถูกต้องก็จะตัดสินใจจากการเลือกรายการว่าเป็นการฝากหรือถอนหรืออื่น ๆ หลังจากนั้นก็จะมีการคำนวณยอดเงินคงเหลือ เป็นต้น
3. มีหน่วยความจำ สำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้ประกอบการคำนวณ หรือการตัดสินใจ
4. มีการติดต่อและควบคุมอุปกรณ์อื่น ๆ ให้ทำงานตามต้องการได้ สำหรับเครื่องเอทีเอ็ม อุปกรณ์อื่น ๆ ก็คือ เครื่องนับจำนวนเงิน กลไกการเปิดเปิดประตู เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้จะถูกควบคุมจากส่วนควบคุม
5. มีส่วนควบคุม ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับระบบประสาทของมนุษย์ ส่วนควบคุมนี้จะทำงานตามโปรแกรมที่เขียน โดยผู้ออกแบบเพื่อให้สามารถควบคุมการทำงานทั้งหมดของส่วนต่าง ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์

จะเห็นว่า คอมพิวเตอร์ก็คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ออกแบบสามารถเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของมันตามต้องการได้โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นอุปกรณ์ชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะหรือเพื่อทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งแต่อุปกรณ์นั้นจะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นคอมพิวเตอร์จึงมิใช่เพียงอุปกรณ์ที่ตั้งอยู่บนโต๊ะทำงานซึ่งประกอบด้วยจอภาพและแป้นพิมพ์ แต่ยังรวมถึงระบบควบคุมในโรงเรียนอุตสาหกรรม ระบบสื่อสารข้อมูล ระบบการบัญชีของธนาคาร และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านบางชนิดอีกด้วย

ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้บริหาร เป็นเครื่องช่วยการคำนวณของวิศวกร เป็นเครื่องมือทางแพทย์ เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน และในอนาคตอันใกล้นี้ คอมพิวเตอร์อาจจะกลายเป็นผู้ช่วยภายในบ้านที่สามารถทำหน้าที่แทนคนใช้ในบ้าน 2-3 คน โดยเจ้าของบ้านเพียงแต่กดปุ่มเท่านั้น

มลพิษในแหล่งน้ำ

ป่าไม้จากขุนเขาเป็นแหล่งที่ให้กำเนิดต้นน้ำลำธารและไหลมาเป็นลำน้ำสายใหญ่ ๆ หลายสายของประเทศ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำตาปี แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน แม่น้ำป่าสัก เป็นต้น แม่น้ำเหล่านี้ได้เลี้ยงชีวิตทุกชีวิต และชีวิตต่อชีวิตมาเป็นเวลาช้านาน

เมื่อพูดถึงน้ำทุกคนจะรู้ดี เพราะในชีวิตประจำวันของเราได้นำน้ำมาใช้ประโยชน์อย่างมากมาย

เราใช้น้ำสะอาดเพื่อดื่ม

เราใช้น้ำเพื่อปรุงอาหาร

เราใช้น้ำชำระล้างร่างกายของเราให้สะอาด

เราใช้น้ำล้างทำความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

เราใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกเรือกสวนไร่นา

เราใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์

เราใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม

เราใช้น้ำเพื่อการคมนาคม

เราใช้น้ำการพักผ่อนหย่อนใจ

หากเราขาดน้ำดื่ม ขาดน้ำใช้ ก็จะได้รับความสะดวกเป็นอันมาก เพราะขาดน้ำดื่มไม่นานวันเราก็จะตาย ดันไม้ขาดน้ำก็จะเหี่ยวเฉาและตายในที่สุด สัตว์ก็เช่นกัน ขาดน้ำก็จะอยู่ไม่ได้

ในทุกวันนี้ น้ำที่สะอาดในแม่น้ำลำคลองถูกทำลายจนเกิดการเน่าเสีย หรือที่เรียกกันว่า "มลพิษในแหล่งน้ำ" ด้วยการทิ้งขยะ การระบายน้ำเสียจากบ้านเรือน จากโรงงาน หรือสารพิษจากยาฆ่าแมลงที่ใช้ในการเกษตรถูกชะล้างจากดินสู่แม่น้ำลำคลองที่อยู่ใกล้ เคียงด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าจะเกิดผลเสียในภายหลัง ตัวอย่างแม่น้ำลำคลองที่กำลังเผชิญปัญหาน้ำเน่าเสียอย่างรุนแรงคือ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างและบางส่วนของลำคลองที่เชื่อมต่อแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำแม่กลอง น้ำในแม่น้ำลำคลองที่เน่าเสียดังกล่าวนี้ จะมีจำนวนออกซิเจนน้อยลงจนเกือบจะไม่มีเลย น้ำที่ขาดออกซิเจนก็จะเน่าเป็นสีดำ มีกลิ่นเหม็น สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวก็จะตายเพราะขาดออกซิเจนสำหรับหายใจ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงก็จะขาดน้ำใช้ และจะได้รับกลิ่นเน่าเหม็น ซึ่งเป็นการทำลายสุขภาพอีกทางหนึ่ง การที่น้ำเสียนอกจากจะขาดออกซิเจนแล้วยังมี

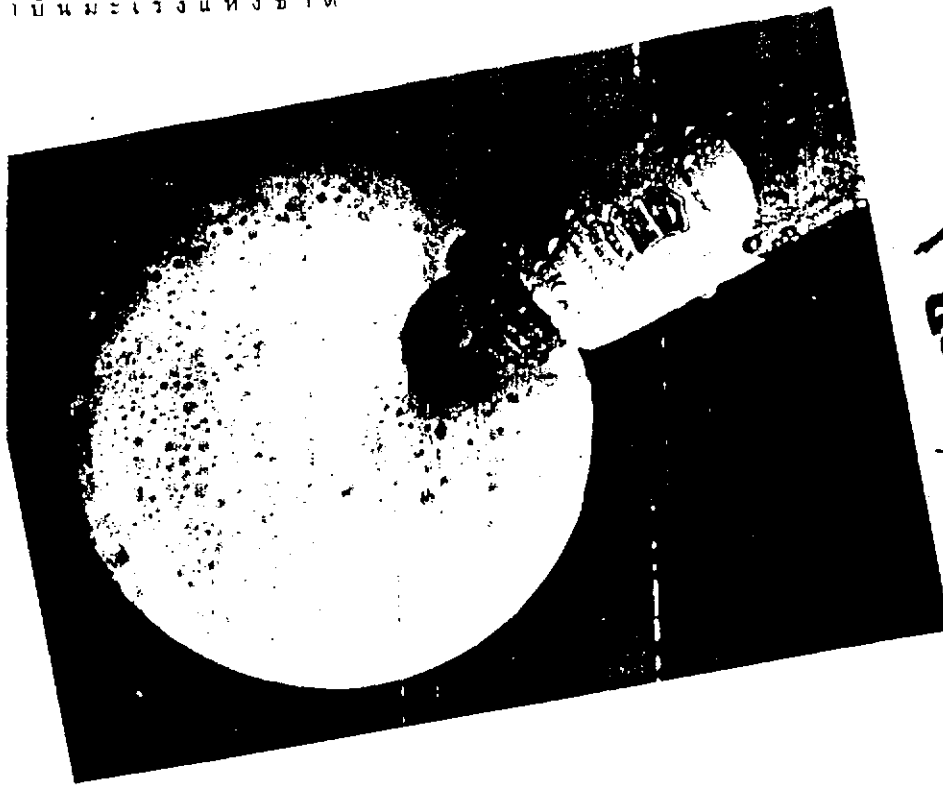
เชื้อจุลินทรีย์ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งเชื้อโรค

การเน่าเสียของน้ำดังกล่าว จะส่งผลเสียต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์และพืชเป็นอย่างมาก ซึ่งควรได้รับการป้องกันมิให้เกิดการเน่าเสียในแม่น้ำลำคลองแห่งอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกต่อไป

ดังนั้นเราควรได้ร่วมมือช่วยกันป้องกันน้ำในแม่น้ำลำคลองที่อยู่ใกล้มิให้เกิดการเน่าเสียขึ้นได้โดยให้ความร่วมมือปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ทิ้งสิ่งของ ขยะ ของเน่าเสีย หรือระบายน้ำเสียจากบ้านเรือนลงสู่แม่น้ำลำคลอง
2. ควรหลีกเลี่ยงการใช้น้ำฆ่าแมลงเพื่อการเกษตรในบริเวณที่จะเกิดการชะล้างลงสู่แม่น้ำลำคลอง
3. โรงงานควรหลีกเลี่ยงการระบายน้ำเสีย ซึ่งอาจจะมีสารที่เป็นอันตรายต่อประชาชนลงสู่แม่น้ำลำคลอง
4. ช่วยกันดูแลป้องกัน และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
5. ช่วยกันดูแลรักษาแหล่งน้ำให้สะอาดอยู่เสมอ

(บุลี อินัน. สารการศึกษานอกโรงเรียน. ฉบับที่ 40 ปี 2533)

ดิมสธา 182
ระวัมะเรปธ

ดื่มสุราระวังมะเร็งรุม

การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายหลายประการ เช่น ทำให้เกิดโรคตับแข็ง โรคทางระบบประสาท แผลในหลอดอาหาร โรคกระดูกขากรรไกรอักเสบ และอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งของหลายอวัยวะ เช่น ช่องปาก หลอดอาหาร กล่องเสียง คอหอย ปอดและตับ

สำหรับโรคมะเร็งของช่องปาก คอหอย ตับ กล่องเสียงและหลอดอาหารนั้น ได้มีผู้ศึกษาทางด้านระบาดวิทยาในหลายประเทศ เช่น ฝรั่งเศส เดนมาร์ก อิตาลี สเปน ซึ่งเป็นประเทศที่มีการดื่มแอลกอฮอล์กันมาก และพบหลักฐานยืนยันว่า การดื่มสุราเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งดังกล่าวอย่างแน่นอน และพบว่าถ้าสูบบุหรี่ร่วมกับการดื่มสุราอีกด้วยก็จะทำให้การเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งสูงมากยิ่งขึ้น สำหรับโรคมะเร็งตับนั้น เชื่อกันว่า การดื่มสุรามีผลกระทบทางอ้อมคือ ถ้าดื่มมากอาจจะทำให้เกิดโรคตับแข็ง ซึ่งโรคตับแข็งนี้อาจทำให้ตับเป็นมะเร็งได้ง่ายขึ้น ดังที่ในปัจจุบันพบว่า ประมาณ 70-80 % ของโรคมะเร็งตับ มักจะเกิดร่วมกับโรคตับแข็ง

สุราก็ทำให้เกิดมะเร็งได้อย่างไร

แม้ว่าจะมีหลักฐานยืนยันว่า การดื่มสุราอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งได้ในหลายอวัยวะของคน แต่เมื่อทำการทดลองในสัตว์ทดลองก็พบว่า แอลกอฮอล์บริสุทธิ์ไม่ทำให้สัตว์ทดลองเป็นมะเร็งในอวัยวะใด ๆ เลย

จะเห็นการเกิดโรคมะเร็งในคนที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อาจเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

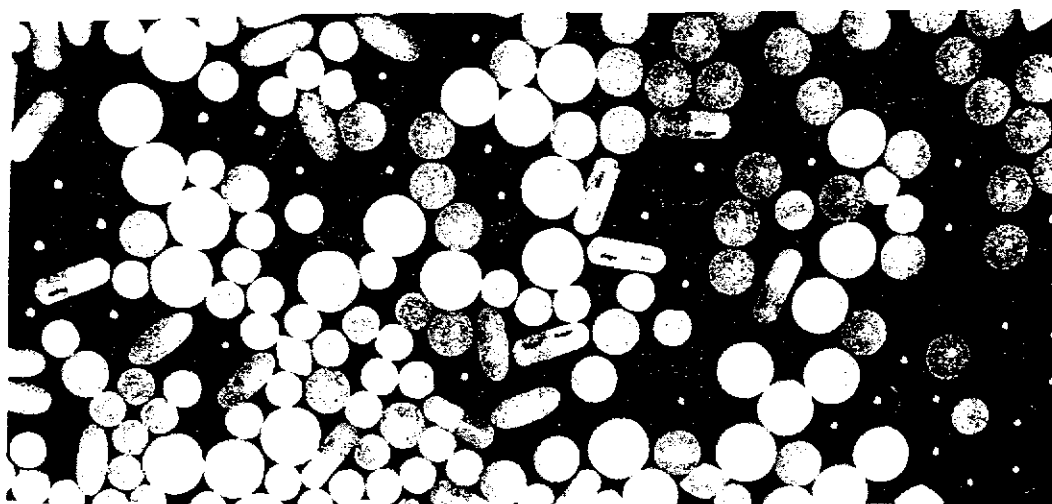
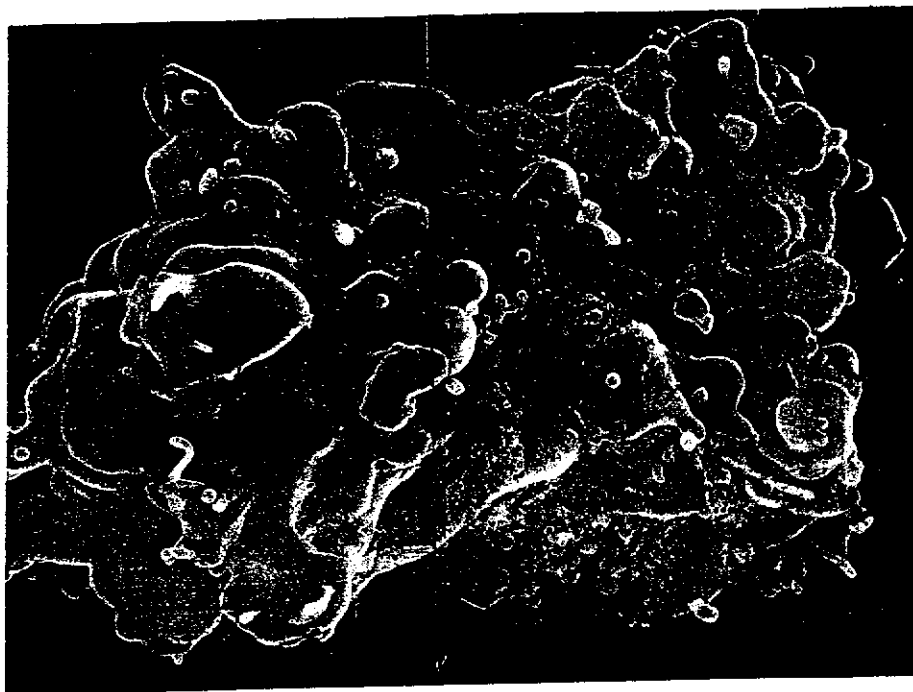
1. ได้รับสารเคมีอื่นที่มีฤทธิ์ก่อมะเร็งที่ปะปนอยู่ในแอลกอฮอล์ เช่น น้ำมันที่เรียกว่า ฟิวเซล (fusel oil) ซึ่งพบมากในสุราที่มีดีกรีแรง ๆ นอกจากนี้ก็มีผู้พบสารก่อมะเร็งในไตรชา มีปะปนอยู่ในเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ เหล้าองุ่น โดยเฉพาะในประเทศแถบที่พบมะเร็งในช่องปาก กล่องเสียง และหลอดคออีกด้วย และนอกจากนี้ยังมีผู้พบแอลกอฮอล์ชนิดอื่น เช่น ไอโซอะมิล แอลกอฮอล์ (isoamyl alcohol) ไอโซบิวทิล แอลกอฮอล์ (isobutylalcohol) และ เอ็น - โพรพิล แอลกอฮอล์ (n-propyl alcohol) ซึ่งมีฤทธิ์ทำให้สัตว์ทดลองเป็นมะเร็งตับได้ ปะปนอยู่ในสุราอีกด้วย

2. แอลกอฮอล์อาจทำให้สารก่อมะเร็งที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมดูดซึม และผ่านเข้าไปในเซลล์ได้ง่ายขึ้น หลักฐานนี้ได้มาจาก การทดลองในสัตว์ทดลองที่พบว่าสารก่อมะเร็ง เช่น เบนโซไพรีนที่ละลายในแอลกอฮอล์หรือเหล้าที่ทานดื่มจะผ่านเข้าไปในเซลล์ได้มากกว่าที่ละลายอยู่ในตัวทำละลายอื่น ๆ

3. การดื่มสุราจัด อาจทำให้เกิดโรคขาดธาตุอาหาร ทั้งโดยการที่ผู้ดื่มสุราไม่ค่อยรับประทานอาหารอย่างถูกส่วน และแอลกอฮอล์สามารถทำให้ระบบการดูดซึมธาตุอาหารเสียไป ซึ่งโรคขาดธาตุอาหารนี้มีผู้พบว่า เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งของระบบทางเดินอาหารส่วนบนได้

4. แอลกอฮอล์อาจจะทำหน้าที่เป็นสารเสริมฤทธิ์ก่อมะเร็ง หรือสารร่วมก่อมะเร็งกับสารก่อมะเร็งตัวอื่นได้

ดังนั้นการลดหรืองดดื่มสุรา ย่อมเป็นผลดีต่อร่างกายและลดโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งของหลายอวัยวะดังกล่าวข้างต้น

พยาธิเข็มหมุดและเส้นด้ายต่างกันอย่างไร

มักมีความสับสนกันอยู่เสมอ ระหว่างการเรียกพยาธิเข็มหมุดและพยาธิเส้นด้าย ชาวบ้านทั่วไปมักเรียก พยาธิเข็มหมุด ว่าเป็น พยาธิเส้นด้าย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของพยาธิเข็มหมุดคล้ายกับพยาธิเส้นด้าย ทั้งที่พยาธิเข็มหมุดและพยาธิเส้นด้ายมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะอาการ วงจรชีวิต และสาเหตุการเกิดโรค ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจและคุ้นเคย เรามาทำความรู้จักกับพยาธิทั้ง 2 ชนิดกันดีกว่า

ก. พยาธิเข็มหมุด มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Enterobius Vermicularis* พบบ่อยมากในเด็ก ทำให้เด็กคันกันในช่วงกลางคืน ชาวบ้านมักเรียกว่าพยาธิเส้นด้าย

พยาธิจะเข้าสู่ร่างกายโดยการกินไข่ระยะติดต่อที่อาจตกอยู่ตามพื้น ติดอยู่กับเล็บ มือ หรือภาชนะที่ใส่อาหาร หรือไข่พยาธิที่ปลิวอยู่ในอากาศ ไข่พยาธิจะฟักเป็นตัวอ่อนบริเวณทวารหนัก แล้วย้อนกลับเจริญเป็นตัวแก่บริเวณลำไส้ใหญ่ส่วนต้น ตกลงมาใน ทวารหนักจะออกมาวางไข่รอบ ๆ ทวารหนักจะติดมือหรือเล็บ ซึ่งอาจถูกกินเข้าไปใหม่ได้ ถ้าเกามาก ๆ อาจทำให้เกิดการอักเสบจากการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนได้และในรายที่มีพยาธิมาก ๆ อาจมีอาการเบื่ออาหาร หงุดหงิด น้ำหนักลด ในบางกรณี พยาธิอาจไปอยู่ตามอวัยวะใกล้เคียงโดยเฉพาะในผู้หญิง ทำให้มีอาการคันและตกขาวได้

การวินิจฉัย ทำได้โดยการเอาสก็อตเทป แปะที่ก้นเด็ก ในตอนเช้า (เนื่องจากพยาธิมาวางไข่ไว้เมื่อตอนกลางคืน) เมื่อนำมาส่องกล้องจะพบไข่พยาธิ

การรักษาทำอย่างไร

เนื่องจากพยาธิเข็มหมุดติดต่อกันได้ง่าย เมื่อคนใดคนหนึ่งเป็น มักจะเป็นกันทั้งครอบครัว ดังนั้น การรักษาควรทำไปพร้อมกับผู้ที่ เป็น เพื่อตัดวงจรการติดต่อของพยาธิ ทำความสะอาดเสื้อผ้าปูที่นอน ล้างมือ ตัดเล็บให้สะอาด ทำความสะอาดทวารหนักให้เรียบร้อย สำหรับยาที่ใช้ได้ผล และเป็นที่ยอมรับ เพราะทานสะดวก ผลข้างเคียงไม่มาก ได้แก่

1. มีเบนดาโซล รับประทาน 100 mg. ครั้งเดียว และควรให้ซ้ำอีกครั้งใน 2 สัปดาห์ต่อมา

2. อัลเบนดาโซล รับประทาน 400 mg. ครั้งเดียว

ข. พยาธิเส้นด้าย มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Strongyloides Stercoralis* อาจเรียกพยาธิเส้นด้ายแคระ พยาธิสตรองจิลอยด์ พยาธิชนิดนี้พบทั่วไปในเขตร้อนพบมากทางภาคอีสานทำให้เกิดโรคโดยตัวอ่อนระยะติดต่อจะไชผ่านผิวหนังเข้าสู่กระแสเลือด ตับ ปอด หลอดลม

ยื้อนเข้าหลอดอาหาร เคลื่อนลงสู่ลำไส้เล็ก เจริญเป็นตัวแก่ ผสมพันธุ์กัน ออกไข่แล้วเจริญเป็นตัวอ่อน ปล่อยออกมากับอุจจาระแล้วตัวอ่อนระยะติดต่อนั้นก็จะไขสู่ผิวหนึ่งคนต่อไป อาการของโรคแบ่งออกเป็น 3 ระยะ (เช่นเดียวกับพยาธิปากขอ) คือ

1. ระยะตัวอ่อนไขผ่านผิวหนัง จะเกิดเป็นจุด คันมาก ต่อมามีอาการบวมแดง
2. ระยะตัวอ่อนเดินทางผ่านปอด ทำให้มีอาการปอดอักเสบ ไข้ ไอ เจ็บหน้าอก
3. ระยะตัวแก่ที่ลำไส้ มีอาการปวดท้อง คลื่นไส้อาเจียน มักเกิดหลังรับประทาน

อาหารรสจัด อาหารไขมันหรือหลังดื่มแอลกอฮอล์

การวินิจฉัย ทำได้โดยการตรวจเลือด ตรวจอุจจาระหาพยาธิตัวอ่อนและตัวแก่
ยาที่ใช้รักษามีอะไรบ้าง

ยาที่ใช้รักษามีหลายชนิด แต่ที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ตัวยาเช่นเดียวกับการรักษาพยาธิเข็มหมุด แต่ขนาดรับประทานจะแตกต่างกัน กล่าวคือ

1. มีเบนดาโซล ทานครั้งละ 100 mg. วันละ 2 ครั้ง ไข่ เย็น ติดต่อกัน 3 วัน
2. อัลเบนดาโซล ทานครั้งละ 400 mg. วันละครั้ง ติดต่อกัน 3 วัน

จากที่กล่าวมา คงจะพอทำให้เราเข้าใจและเห็นภาพความแตกต่างระหว่างพยาธิเข็มหมุดและพยาธิเส้นด้ายขึ้นมาบ้าง ไม่น่ามากก็น้อย

ขี้ผึ้ง

ขี้ผึ้ง เป็นสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและได้จากการสังเคราะห์ขึ้นตามกรรมวิธีทางเคมีโดยทั่วไปขี้ผึ้งเป็นของแข็ง มีลักษณะอ่อนนุ่ม เป็นมัน เมื่อได้รับความร้อนเพียงเล็กน้อยจะอ่อนตัวและหลอมเป็นของเหลวได้ง่าย ขี้ผึ้งที่หลอมเหลวจะกลับากคุณสมบัติดั้งเดิมได้เมื่อเย็นตัวลง แต่เดิมมาเมื่อพูดถึงขี้ผึ้งจะหมายถึงของเหนียว ๆ ที่ได้จากตัวผึ้ง แต่ปัจจุบันคำว่าขี้ผึ้งมีความหมายกว้างขวางไปจากเดิมมาก

ถ้าแบ่งตามแหล่งที่เกิดและคุณสมบัติทั้งทางฟิสิกส์และทางเคมี ขี้ผึ้งจะแบ่งออกเป็น 5 ชนิดดังนี้

1. ขี้ผึ้งปิโตรเลียม ได้แก่ ขี้ผึ้งพาราฟิน และขี้ผึ้งไมโครคริสตัลไลน์ ขี้ผึ้งทั้งสองชนิดนี้มาจากแหล่งที่เกิดเดียวกัน คือ จากน้ำมันดิบ หากแต่ว่าขบวนการแยกออกมาแตกต่างกัน ขี้ผึ้งทั้งสองชนิด เป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่อิ่มตัว มีลักษณะเป็นของแข็ง มีสีขาว คงรูปได้ หลอมเหลวง่าย

และเนื่องจากขี้ผึ้งปิโตรเลียมมีคุณสมบัติกันการซึมของน้ำ น้ำมัน และกันความร้อนได้ จึงนำมาใช้ประโยชน์ได้มาก สามารถนำมาใช้เคลือบกระดาษได้ เช่น กระดาษไข และยังเคลือบด้านในของกระดาษที่ใช้ทำภาชนะบรรจุอาหารได้ด้วย เช่น กล่องบรรจุนมสด และบรรจุอาหารแช่แข็ง นอกจากนี้ยังใช้เป็นตัวหล่อลื่นให้กับเครื่องมือต่าง ๆ ใช้ทำเทียนไข และผสมกับสารเคมีตัวอื่นเพื่อให้ได้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับใช้ขัดเงา

2. ขี้ผึ้งจากพืช เป็นขี้ผึ้งที่ได้จากพันธุ์ไม้เขตร้อนหลายชนิด ซึ่งสามารถสร้างขี้ผึ้งได้เองตามธรรมชาติ โดยเกิดอยู่ตามใบ ลำต้น และผล เช่น ขี้ผึ้งเบเบอร์รี่ ขี้ผึ้งแคนเดลิลา คาร์นอบา เจแปนและ ชูก้าแคน เป็นต้น ในบรรดาขี้ผึ้งชนิดต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ขี้ผึ้งคาร์นอบาเป็นที่นิยมและนำมาใช้ในอุตสาหกรรมมากกว่าตัวอื่น ขี้ผึ้งคาร์นอบาได้จากส่วนใบของต้นปาล์มที่มีชื่อ คาร์นอบาปาล์ม ที่ปลูกทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศบราซิล

ขี้ผึ้งที่ได้จากพืชสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมายหลายอย่าง เช่น ผสมในเครื่องสำอาง ทั้งที่เป็นครีมและลิปสติก ผสมในขมิ้นหวานบางชนิดและหมากฝรั่ง ในทางการแพทย์ใช้ขี้ผึ้งคาร์นอบาผสมทำยาทาแผลหรือแต่งริมฝีปาก ใช้ในอุตสาหกรรมเส้นใยและหล่อลื่นต่าง ๆ รวมถึงสารขัดเงาและเคลือบวัสดุด้วย

3. ขี้ผึ้งจากสัตว์ เป็นขี้ผึ้งที่ได้จากแมลง แต่ที่นิยมกันมากในอุตสาหกรรมได้แก่ ขี้ผึ้งจากรังผึ้ง นอกจากนี้ยังมีขี้ผึ้งไขนัส ซึ่งได้จากแมลงชนิดหนึ่งในประเทศจีนขี้ผึ้งสเปอร์มาเซท ได้

จากส่วนหัวและใบของปลาฉลาม ขี้ผึ้งลาโนลิน และขี้ผึ้งเซลแลค เป็นต้น

ขี้ผึ้งจากสัตว์นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ใช้เป็นส่วนผสมในหมากฝรั่ง เครื่องสำอางทั้งที่เป็นครีมและโลชั่น สบู่ ผสมในน้ำมันใส่ผม และใช้ในอุตสาหกรรมย้อมหนังเข้าใยและกระดาษพิมพ์ภาพ

4. ขี้ผึ้งจากแร่ เป็นขี้ผึ้งที่มีแหล่งที่เกิดมาจากฟอสฟิ ได้แก่ ขี้ผึ้งมอนทาน จากถ่านหินลิกไนต์ ขี้ผึ้งโอโซเซอไรต์ จากถ่านหินบิทูเมนส์ นอกจากนี้ก็มีขี้ผึ้งเซเรซิน ซึ่งขี้ผึ้งจากแร่เหล่านี้มีคุณสมบัติต่างไปจากขี้ผึ้งชนิดอื่นคือค่อนข้างแข็งและมีจุดหลอมเหลวสูงเกือบถึงจุดเดือดของน้ำ ประโยชน์ที่ได้จากขี้ผึ้งจากแร่ส่วนใหญ่ คือ นำไปผสมกับสารฟอสเฟตอื่นเพื่อใช้เป็นสารขัดเงา และใช้เคลือบกระดาษคาร์บอน หนังสือ ไม้ เส้นใย เพื่อทำให้วัสดุเหล่านั้นมีความแข็งแรงทนทานยิ่งขึ้น

5. ขี้ผึ้งสังเคราะห์ จัดเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอนอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งสังเคราะห์มาจากสารอื่นที่ไม่มีคุณสมบัติเป็นขี้ผึ้งเลย ขี้ผึ้งสังเคราะห์มีหลายชนิด เช่น เซทิลแอลกอฮอล์ กรดสเตียริก และขี้ผึ้งพิกเชอร์ทรอสส์ ขี้ผึ้งจากแร่นำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมหลายอย่าง

กรมวิทยาศาสตร์บริการได้ตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ตัวอย่างจำนวนมากที่หน่วยราชการและเอกชนทั่วไปส่งให้เป็นต้นว่า ขอสค์เขียนผ้า น้ำยาขัดเงาโลหะและกระดุม หมากฝรั่ง น้ำมันขัดหินอ่อนและกระเบื้อง ครีมใส่ผมดำ น้ำยาขัดรถยนต์ ยาน้ำตัด ไขมัน และขี้ผึ้งหลายชนิดมีชื่อต่าง ๆ กันพบว่าผลิตภัณฑ์ข้างต้นมีขี้ผึ้งผสมอยู่ด้วยทุกตัวอย่าง ในอัตราส่วนเล็กน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของงานที่นำไปใช้ เหตุผลที่สำคัญข้อหนึ่งที่น่าขี้ผึ้งมาผสมในผลิตภัณฑ์เหล่านี้ คือ ความเป็นเงามันช่วยป้องกันการซึมของน้ำได้เป็นอย่างดี และไม่มีโทษต่อร่างกาย

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

แบบทดสอบความสามารถทางการเขียนภาษาไทย

แบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

คำอธิบายในการทำข้อสอบ

1. แบบทดสอบนี้มี 40 ข้อ ขอให้นักเรียนพยายามอ่านและตอบคำถามให้ครบทุกข้อ
2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จาก ก ข ค ง หรือ จ ที่ให้ไว้ เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบข้อใด ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ
3. ข้อสอบฉบับนี้มีข้อความสั้น ๆ ให้อ่านดูก่อนแล้วถามใจความของเรื่องเป็นตอน ๆ ไป นักเรียนจงพยายามจับความหมายและแปลเลศนัยใจความของเรื่องให้อ่านให้ดี แล้วตอบโดยยึดเนื้อความที่อ่านเป็นหลัก
4. จงอย่าท้อใจเมื่อพบข้อยาก พยายามทำให้ได้มากที่สุด

ขอให้โชคดี

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1

" การที่ท่านเอาอย่างบรรพบุรุษของท่านนั้น ย่อมให้ประโยชน์โดยแท้ดีกว่าที่จะยอมให้ตัวท่านถูกพาหลงไปตามพวกเอาอย่างอันสิ้นคิดติดยั้ง "

1. ข้อความนี้กล่าวเน้นเรื่องอะไร

- ก. การหลงผิด
- ข. ความสิ้นคิด
- ค. ความเห็นแก่ตัว
- ง. การเอาอย่างผู้อื่น
- จ. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2 - 3

" ธรรมไม่อาจหยุดถ่ายทอดได้เครื่องมือที่เป็นวัตถุ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นกระดากับปากกาหรือการกล่าวด้วยวาจา ครูเป็นครูด้วยปัญญา ย่อมสามารถทำให้ศิษย์เกิดปัญญา ได้ด้วยตนเอง "

2. ข้อความนี้สนับสนุนการศึกษาแบบใด

- ก. การทดลอง
- ข. การอภิปราย
- ค. การฟังคำบรรยาย
- ง. การอ่านหนังสือค้นคว้า
- จ. การศึกษาจากประสบการณ์

3. สำนวนเปรียบเทียบกับในข้อใด มีความหมายตรงกับข้อความนี้

- ก. รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา
- ข. ความรู้คือประทับ
- ค. สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น
- ง. ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด
- จ. รู้หลบเป็นปีก รู้ลึกเป็นหาง

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 7

" เมืองไทยของท่านผู้อ่านและของเรามีเรื่องน่ารักน่าเอ็นดูให้พอตะแบงกันอยู่ได้เสมอ ๖
ระหว่างนี้เราก็ตอบใจกันในยามว่างว่าเหลืออีกไม่กี่เดือนก็จะสิ้นปี ปีหน้าจะเป็นปีทองของเรา
บ้างก็ว่าไม่ว่าจะปีนี้ ปีหน้าหรือปีไหน เพียงแต่พลิกฝ่ามือ เศรษฐีหรือยากจนก็มีสิทธิ์ก่ายหน้าผากได้
ใกล้เคียงกัน ยากจนอาจไถ่กว่านิคหน่อยที่จะใช้คำว่า กระจ่างกันได้เต็มปากกว่า "

4. คำว่า " ปีทอง " มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ปีที่มีเศรษฐกิจดี
- ข. ปีที่มีแต่ความสนุกสนาน
- ค. ปีที่ข้าวปลาอุดมสมบูรณ์
- ง. ปีที่บ้านเมืองสงบเรียบร้อย
- จ. ปีที่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยสมบูรณ์

5. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. ศีลธรรม
- ข. เศรษฐกิจ
- ค. วัฒนธรรม
- ง. การเกษตร
- จ. การปกครอง

6. จากข้อความนี้แสดงว่าสภาพของประเทศไทยในขณะนี้เป็นอย่างไร

- ก. ภาวะเศรษฐกิจไม่ค่อยดี
- ข. บ้านเมืองยังไม่สงบเรียบร้อย
- ค. ประชากรส่วนใหญ่ว่างงาน
- ง. เศรษฐีกับยากจนมีฐานะใกล้เคียงกัน
- จ. พลเมืองมีความเห็นแตกแยกเป็นสองฝ่าย

7. ผู้เขียนแฝงเจตนาใดไว้ในข้อความนี้

- ก. ชี้แจง
- ข. ปลุกใจ
- ค. คำทนิ
- ง. ตักเตือน
- จ. ประชดประชัน

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9

" พ่อได้ปลูกฝังความรู้สึกต้องการทำตัวให้เป็นประโยชน์ไว้ในนิสัยของผม เราทุกคนไขว่คว้าและต้องการความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยเหลือผู้อื่น ได้ทำอะไรที่ควรจะทำให้สำเร็จไม่ว่างานนั้นจะดูเป็นสิ่งที่เล็กน้อยไม่มีความสำคัญเพียงใดก็ตาม "

8. ข้อความนี้เน้นเรื่องอะไร

- ก. การทำงาน
- ข. ความภาคภูมิใจ
- ค. ความสำคัญของงาน
- ง. การทำตนให้เป็นประโยชน์
- จ. การปลูกฝังสิ่งที่ดีให้แก่เด็ก

9. " พ่อ " ในข้อความนี้มีลักษณะอย่างไร

- ก. รักลูก
- ข. มีเหตุผล
- ค. มีระเบียบ
- ง. เข้าใจลูก
- จ. เอาใจใส่อบรมลูก

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

" ผมถือว่าการสอบไล่ไม่ใช่มาตรฐานที่จะวัดความสามารถของบุคคล แต่เป็นเครื่องวัดโอกาสของผู้สอนในช่วงเวลานั้นเท่านั้นเอง ผมไม่เสียใจนักที่สอบพลาดไปหลายครั้งหลายครา ผมถือเสียว่าผม " ตะพึด " เพราะสอบเข้าไม่ได้ยังคงคิดว่าตะพึดหลังจากได้รับปริญญา "

10. สำคัญของเรื่องนี้คืออะไร

- ก. การสอบไม่ใช่สิ่งสำคัญ
- ข. การสอบไม่ใช่เรื่องที่น่าเสียใจ
- ค. การสอบไม่ใช่เครื่องมือที่จะวัดความสามารถของบุคคล
- ง. การสอบเข้าเรียนต่อได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับโอกาสของผู้เข้าสอบ
- จ. การสอบเข้าเรียนต่อมีความสำคัญน้อยกว่าการสอบบรรจุเข้าทำงาน

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11

" การจุดชนวนแห่งมโนธรรมในดวงใจของศิษย์ซึ่งเป็นเยาวชนนี้เป็นสิ่งที่สังคมปรารถนา การแก้ไขเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวง และเรื่องข้าราชการเบียดเบียนประชาชนจะไม่ได้ผลดีถ้าไม่แก้ไขถึงรากเหง้าคือ ธรรมชาติของมนุษย์ในส่วนที่โน้มเอียงไปในทางที่จะประพฤติชั่ว เราจักแก้ธรรมชาติของปวงชนในส่วนนี้ได้ก็ด้วยการสร้างค่านิยมในสังคมให้เหมาะสมและปลูกฝังแนวอุดมคติที่ถูกต้องให้กับเยาวชน จึงต้องอาศัยมโนธรรมเป็นแสงสว่าง "

11. ข้อความนี้เน้นความสำคัญในเรื่องใด

- ก. ความอยู่รอดของชาติ
- ข. ธรรมชาติของมนุษย์ปวงชน
- ค. คุณธรรมของข้าราชการที่ดี
- ง. การปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เยาวชน
- จ. การสร้างค่านิยมอันพึงประสงค์

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12

" สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง ไบรากล่าวไว้ดี แต่ฉันไม่ใช่ นักปราชญ์จึงไม่มีสิทธิ์จะพลั้ง "

12. " ไม่มีสิทธิ์จะพลั้ง " ในข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. ทำไม่ได้
- ข. ทำผิดไม่ได้
- ค. ต้องทำดีที่สุด
- ง. ต้องทำตามที่ถูกไว้
- จ. ต้องทำตามความเหมาะสม

คำสั่ง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13

" ในชีวิตมีคดมนแม้หนไหน

เมื่อทุกข์จากจากใจเคยไหม้หมอง

ในม่านจิตจึงจะมีรังสีทอง

เป็นค่าของชื่นชมที่ตรมทน

เราพบกันวันนี้จึงมีค่า

หลังจากฟ้าชุ่มฉ่ำด้วยน้ำฝน

หลังจากที่ชีวิตเรามีคดมน

เราพันอุปสรรคที่รักไกล "

13. " รุ่งสีทอง " ในคำประพันธ์นี้หมายถึงอะไร

- ก. ความรัก
- ข. ความสุข
- ค. ความผูกพัน
- ง. ความสำเร็จ
- จ. ความภาคภูมิใจ

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14 - 16

" ในสังคมปากกักตื้นถีบทุกวันนี้ ก็ไ้จะไร้ซึ่งคนเฝ้าใจเมตตาอารีเสียทีเดียว ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่อ่อนแอที่กำลังประสบเคราะห์กรรมอย่างไม่มีทางสู้ ตามกำลังความสามารถและสติปัญญาของตนโดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ คงคิดถึงปิดทองหลังองค์พระปฏิมา "

14. ข้อความใดมีความหมายใกล้เคียงกับ "ไม่มีทางสู้ "

- ก. จนมุม
- ข. จนเต็ม
- ค. ตายคาบหน้า
- ง. สู้จนจตรอก
- จ. หนีเสือปะจระเข้

15. ข้อใดมีความหมายตรงกับ " ปากกักตื้นถีบ "

- ก. เปี้ยต่อไล่
- ข. หาเข้ากินคำ
- ค. ลื่นไร้ไม้ตอก
- ง. กระเชอกันรั่ว
- จ. ชักหน้าไม่ถึงหลัง

16. ข้อใดใกล้เคียงกับข้อความที่ว่า " ปิดทองหลังองค์พระปฏิมา "

- ก. การทำบุญเอาหน้า
- ข. ขีบล่อยปลาแห้ง
- ค. ขนทรายเข้าวัด
- ง. ทำบุญชาไทย
- จ. กรวดน้ำคว่ำขัน

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 18

" การที่เราทำตัวเป็นคนโง่ฟุ้งคนอื่นเขาแสดงความฉลาดแล้วเก็บความรู้จากคนอื่นนั้นแหละ เป็นการกระทำของคนฉลาด เพราะคนอื่นเขาตัวเองว่าเราโง่หรือฉลาดแค่ไหน จะนั้นจึงทำตัวเป็นคนโง่ไว้เสมอ อย่าคุยโวโอ้อวดว่าเราเป็นคนฉลาดเป็นอันขาด แม้เราจะมี ความฉลาดเพียงใดก็ตาม โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสังคมคนหมู่มาก "

17. ข้อความนี้มีความหมายไม่ตรงกับสำนวนข้อใด

- ก. คมในฝัก
- ข. เสือซ่อนเล็บ
- ค. น้ำนิ่งไหลลึก
- ง. ฉลาดแกมโกง
- จ. โง่มาก่อนฉลาด

18. ข้อความว่า "จะนั้นจึงทำตัวเป็นคนโง่ไว้เสมอ" ตรงกับความหมายข้อใด

- ก. ไว้ตน
- ข. ถ่อมตน
- ค. ระวังตน
- ง. เจียมตน
- จ. ทะนงตน

คำสั่ง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 19

"สรรพสมบัติอะไรจะประเสริฐเท่าปัญญา ไม่มี เพราะปัญญาเป็นสมบัติติดตัวจะซื้อขายแจกจ่ายมิได้ แม้ใครจะแย่งชิงไปก็ไม่ได้ การเรียนรู้และการเรียนทำให้เกิดปัญญา และปัญญาส่งผลให้ประพฤติดี ตำแหน่งหน้าที่ดีทำให้เกิดทรัพย์ ทรัพย์หนุนให้ประพฤดิธรรม สะดวก ถ้าไม่มีในผู้ใด ผู้นั้นก็ไม่ผิดอะไรกับคนตาบอด"

19. ผู้เขียนให้ความสำคัญต่อเรื่องอะไรมากที่สุด

- ก. คุณธรรม
- ข. การศึกษา
- ค. ทรัพย์สมบัติ
- ง. ความประพฤติ
- จ. ยศฐาบรรดาศักดิ์

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 20 - 21

"พระบวชใหม่เม้มริมฝีปากแล้วมองตามเธอจนออกไปพันประตูโบสถ์ผ้าเหลืองไม่ใช่เครื่องขีระล้างกิเลสเพียงแต่ห่มผ้าเหลือง ไม่ได้หมายความว่ากิเลสหมดสิ้นไปแล้ว หากแต่ต้องบำเพ็ญเพียรชำระจิตใจไปวันละเล็กละน้อยจนกว่าจะทุเลาเบาบางหรือหมดสิ้นไป"

20. ข้อใดสรุปใจความสำคัญของข้อความนี้ได้ดีที่สุด

- ก. การบวชเป็นการชำระกิเลสได้ดีที่สุด
- ข. การบวชเป็นหนทางช่วยให้มนุษย์พ้นทุกข์
- ค. การห่มผ้าเหลืองจะช่วยให้ผู้นั้นละกิเลสได้ในที่สุด
- ง. การห่มผ้าเหลืองไม่ใช่เครื่องยืนยันว่าผู้นั้นเป็นคนดี
- จ. พระคือบุรุษที่ต้องบำเพ็ญเพียรชำระจิตใจ

21. หากผู้อ่านนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านข้อความนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านจะเป็นบุคคลเช่นไร

- ก. หมั่นทำบุญ
- ข. หมั่นให้ทาน
- ค. ไม่ยอมบวช
- ง. หมั่นทำจิตใจให้บริสุทธิ์
- จ. ชีระกิเลสได้หมดสิ้น

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 22

"อันคตอื่นหมั่นคตกำหนดแน
เว้นเสียแต่ใจมนุษย์สุดกำหนด
ทั้งลวงล่องอเจี้ยวทั้งเลี้ยวลล
ถึงคลองคตก็ไม่เหมือนน้ำใจคน"

22. ข้อใดสรุปใจความของข้อความข้างต้นได้เหมาะสมที่สุด

- ก. ใจคนอ่อนไหว
- ข. ใจคนโอนเอน
- ค. ใจคนวอกแวก
- ง. ใจคนปรวนแปร
- จ. ใจคนไม่ซื่อตรง

คำสั่ง จงอ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23

"ในระหว่างที่กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าลดลงเพราะน้ำในเขื่อนมีน้อย รัฐบาลได้ขอร้องแกมบังคับให้ประชาชนลดการใช้ไฟฟ้า ขอให้ระงับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เตารีด เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น"

23. ข้อความนี้สรุปได้ว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร

- ก. การผลิตกระแสไฟฟ้า
- ข. มาตรการของรัฐบาล
- ค. การประหยัดกระแสไฟฟ้า
- ง. การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ
- จ. ราคาการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า

คำสั่ง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 24

"แต่พ่อแม่สอนว่าความจนไม่ใช่ของเลว ความจนเป็นเพียงโรคภัยชนิดหนึ่งที่รักษาให้หายได้ ยารักษาคือความขยันหมั่นเพียร ความรู้จักราคาค่าตัวเอง ไม่ตีราคาต่ำ ไม่ขายตัวให้แก่เงิน ใครเอาเงินมาพาดหัวเรา เราก็พาดหน้ามันให้หายหลังไป ได้เงินมาต้องรู้จักค่าของมันว่าถ้ารวมกันขึ้นเป็นก้อนโต ๆ ละก็ซื้ออะไรก็ได้ ซื้อไหวซื้อกราบของคนที่ได้"

24. ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดเป็นคนเช่นไร

- ก. ขมขื่นและมีปมด้อย
- ข. มองโลกในแง่ร้าย
- ค. จนที่ยิ่งในศักดิ์ศรีของตน
- ง. ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ในยามโกรธ
- จ. มีความมุมานะขยันหมั่นเพียร

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 25

"ทางเดินเป็นไม้แผ่นเดียวเก่า ๆ ผุพัง ยวดยาวอยู่บนดินที่เจอะแฉะ ไปด้วยน้ำคร่ำ
ทอดไปสู่บ้านที่หลังคาซ้อนหลังคาแออัด มีฝาเป็นแผ่นกระดานจากกล่องผงซักฟอกบ้าง
พลาสติกที่นำมาเย็บต่อกันเป็นผืนใหญ่บ้าง บางครั้งพะเยิบพะยาบไปตามลม"

25. ข้อความข้างต้นนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ความมั่งงาย
- ข. ความสกปรก
- ค. ความยากจน
- ง. ความแออัด
- จ. ความไม่เป็นระเบียบ

คำสั่ง อ่านร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 26 - 27

"ภัยจากลำน้ำเน่าเศร้าใจหาย

อากาศกลายเป็นพิษทุธม์หั้นค้

ล้วนเกิดโดยคนก่อวันต่อวัน

ไม่นานมันก็กินฆ่าตนเอง"

26. ผู้แต่งร้อยกรองนี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ชูให้กลัว
- ข. เตือนให้คิด
- ค. พรรณาสภาพแวดล้อม
- ง. บรรยายความคับแค้นใจ
- จ. แสดงให้เห็นโทษของความมั่งงาย

27. ผู้แต่งร้อยกรองบทนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ขมขื่น
- ข. ช็อกใจ
- ค. แค้นใจ
- ง. สงสาร
- จ. เสียหาย

คำสั่ง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 30

" เพื่อนกินสิ้นทรัพย์แล้ว	แขนงหนึ่ง
ทาง่ายหลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตายถ่ายแทนชี	วาอาศัย
หายากผากผีใช้	ยากแท้จักหา

28. คำสอนนี้คล้ายกับคำกล่าวใดมากที่สุด

- ก. คู่วัวให้คูทางคูนางให้คูแม่
- ข. คบคนต้องดูหน้า ชื้อผ้าต้องดูเนื้อ
- ค. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน
- ง. เพื่อนกินทาง่าย เพื่อนตายหายาก
- จ. คบคนพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตพาไปหาผล

29. ผู้ปฏิบัติตามคำสอนนี้จะเกิดผลอย่างไร

- ก. รักสันโดษ
- ข. ไม่มีเพื่อน
- ค. มีเพื่อนมาก
- ง. รู้จักคบคน
- จ. ไม่เข้าสังคมกับใคร

30. ใจความของโคลงบทนี้มีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นข้อแนะนำ
- ข. เป็นคำปรึกษา
- ค. เป็นคติเตือนใจ
- ง. เป็นคำทำนายที่มีเหตุผล
- จ. เป็นความคิดเห็นที่ใช้ได้ในบางโอกาส

คำสั่ง จงอ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 31

"การร่วมมือชื่อตรงและทรงศักดิ์
เชื้อใหม่จกขจัดภัยได้ดังหมาย
มือต่อมือชื่อมั่นล้างอันตราย
ลมฝนร้ายจากนิมิตรทุกนิทรา"

31. วัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์คือข้อใด

- ก. เห็นคุณค่าของความรัก
- ข. เห็นคุณค่าของการต่อสู้
- ค. เห็นคุณค่าของความสามัคคี
- ง. เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์
- จ. เห็นคุณค่าของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 32 - 33

"คำว่า สัมฤทธิ์ผล ถ้ามีความหมายว่าการสำเร็จกิจบริบูรณ์ก็ไม่ควรใช้กับจริยศึกษา เพราะตามประวัติศาสตร์ไม่ปรากฏว่าสังคมใดกระทำกิจบริบูรณ์ ถ้ามีเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นในสังคมใด สังคมนั้นก็คือสังคมในอุดมคติ ซึ่งก็คือความฝันนั่นเอง สังคมเช่นนั้นถ้าจะพบแต่ในทวโลก"

การที่จะอบรมจริยาให้ได้ผลพอประมาณนั้นขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเด็ก การอบรมต้องตั้งต้นที่ผู้ใหญ่ ในปัจจุบันความยากลำบากอยู่ที่ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจสภาพสังคมที่ตนอยู่ ไม่ทราบว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นในสังคมของตนและเป็นที่พึ่งแก่เด็กไม่ได้"

32. ใจความสำคัญที่สุดของย่อหน้าที่ 2 ตรงกับข้อใด

- ก. การอบรมจริยา
- ข. การอบรมต้องตั้งต้นที่ผู้ใหญ่
- ค. อะไรกำลังเกิดขึ้นกับสังคมไทย
- ง. ความเข้าใจสภาพสังคมที่ตนอยู่
- จ. ปัจจุบันความยากลำบากอยู่ที่ผู้ใหญ่

33. ข้อความ "สังคมเช่นนั้นถ้าจะมีก็คงจะพบแต่ในทวโลก" มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. สังคมแห่งความฝัน	จ. ตามประวัติศาสตร์ไม่เคยมีสังคม
ข. สังคมเช่นนั้นจะมีจริงในสังคมมนุษย์	ที่กระทำกิจสำเร็จบริบูรณ์
ค. เราจะไม่พบสังคมเช่นนั้นในโลกมนุษย์	
ง. สังคมเช่นนั้นไม่เหมาะสมที่จะมีในโลกมนุษย์	

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 34 - 35

"ปัญหา การคุกคามทางเพศในการจ้างงานและการใช้สตรีเพศเป็นเครื่องมือในการหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเช่น เซ็กส์ทัวร์ ไสเภาณี บริการอาบอบนวด เหล่านี้ คงจะจัดให้หมดไปได้ยาก ถึงแม้จะมีมาตรการทางกฎหมาย ก็คงช่วยได้ไม่มากนัก ทราย เท่าที่สังคมโดยเฉพาะผู้ชาย ยังคงมองสตรีเป็นวัตถุทางเพศ เป็นดอกไม้ เป็นตุ๊กตางาม ๆ เป็นของเล่นของผู้ชายซึ่งเจ้าของทำอะไรก็ได้ สตรีจะสามารถพัฒนาตนเองให้มีบทบาทและสถานภาพทัดเทียมชายได้ ก็ต่อเมื่อสังคมยอมรับผู้หญิงในฐานะที่เป็นบุคคลอย่างจริงจังและมองคุณค่าของผู้หญิงที่ผลงานและความรู้ความสามารถมากกว่าเนื้อหนังมังสาของเธอที่สำคัญคือผู้หญิงก็ต้องไม่ยอมให้ตนเองเป็นวัตถุทางเพศด้วย ผู้หญิงจะต้องไม่ยึดความงามของรูปลักษณ์และเสน่ห์ทางเพศของตนเป็นหลัก ในการแสวงหาความก้าวหน้าในอาชีพ การงาน แต่น่าจะสร้างความสำคัญและความภาคภูมิใจให้กับตนเองให้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมมากกว่า"

34. จากข้อความนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ

- ก. ต้องการให้ผู้ชายให้เกียรติผู้หญิง
 - ข. ต้องการให้ผู้หญิงทำตนให้มีคุณค่า
 - ✓ ค. ต้องการให้ผู้ชายเห็นคุณค่าของผู้หญิง
 - ง. ต้องการให้ผู้หญิงเห็นคุณค่าของการศึกษา
 - จ. ต้องการให้เลิกบริการอาบอบนวด เซ็กส์ทัวร์ และไสเภาณี
35. นักเรียนคิดว่า เมื่อผู้หญิงได้อ่านข้อความนี้แล้วน่าจะรู้สึกอย่างไร
- ก. ไม่พอใจผู้ชายมากขึ้น
 - ข. สำนึกในคุณค่าแห่งสตรีเพศ
 - ✓ ค. ภูมิใจในคุณค่าแห่งสตรีเพศ
 - ง. ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
 - จ. เกือบผู้ชายและเรียกร้องสิทธิของตน

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 36 - 37

"คุณขโมยที่รัก.....ในภาวะเศรษฐกิจตกสะเก็ดและรัดตัวเช่นนี้ เราเห็นอกเห็นใจคุณมาก และด้วยความปรารถนาดีอย่างจริงใจจากเรา เราจึงใคร่จะบอกคุณเสียเกินว่า "...." จงระวัง...โปรดดูสถิติกันดีกว่า" ในขณะที่คุณเข้าไปโจรกรรมสิ่งของในบ้านของคนอื่นนั้น แล้วบ้านคุณเองล่ะ มีใครคอยเฝ้าดูแลอยู่หรือเปล่าเอ่ย"

36. ข้อความนี้มีความหมายใกล้เคียงกับสำนวนใด

- ก. แก้วสำ
- ข. ถึงพริกถึงขิง
- ค. ล้วงคอกูเห่า
- ง. เกลือจิ้มเกลือ
- จ. เขียนเสือให้วัวกลัว

37. หากขโมยได้อ่านข้อความนี้แล้วน่าจะเกิดความรู้สึกอย่างไร

- ก. กลัว
- ข. ลังเล
- ค. ขยาด
- ง. ท้อแท้
- จ. ท้อถอย

คำสั่ง จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 38 - 39

"เราต้องจำไว้ว่าชาวต่างประเทศนั้นอาจจะเต็มใจอยู่ด้วยกับเรา กินข้าวกับเรา ค้าขายกับเรา และเป็นสหายกับเราได้ แต่เราจะหวังว่าเขาจะตายกับเราด้วยนั้นไม่ได้"

38. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจง
- ข. ตัดพ้อ
- ค. ตักเตือน
- ง. เสนอแนะ
- จ. ประชดประชัน

39. คำว่า " ตาย" ในที่นี้หมายถึงอะไร

- ก. ร่วมมือ
- ข. รับภาระ
- ค. ร่วมรับผิดชอบ
- ง. ร่วมแบ่งเบาภาระ
- จ. ร่วมชะตากรรม

คำสั่ง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 40

"ที่สำคัญที่สุดก็คือ รู้สึกเหมือนกับว่าได้พบโลกอีกโลกหนึ่ง โลกที่มีอากาศบริสุทธิ์ ต้นไม้เขียวชะอุ่ม สีเขียวดูเหมือนจะทำให้ใจสบาย ดอกหญ้าที่เอนอ่อนเมื่อต้องลมมองดูสวยสง่ามีค่ายิ่งดอกกุหลาบที่ปักในแจกันทอง มีดนตรีธรรมชาติ เสียงน้ำตก เสียงนกร้อง กว้าง เก้ง กระต๊อ ที่มีชีวิตเสรีอยู่ในที่ที่สัตว์ควรจะอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ควรจะเป็น นั้นมาอย่างที่มีนจำเป็นต้องเป็น"

40. ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. อยู่อย่างอิสระ
- ข. อยู่ตามความพอใจ
- ค. อยู่อย่างธรรมชาติ
- ง. อยู่ตามความจำเป็น
- จ. อยู่ตามความต้องการ

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนภาษาไทย

คำสั่ง

ให้นักเรียนเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ให้มีความยาวประมาณ
20 บรรทัด เวลา 50 นาที (20 คะแนน)

แบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทยโดยมีข้อความให้อ่าน เพื่อให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนอย่างไร พยายามตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนให้มากที่สุด

2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง ผลการสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

วิธีตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วขีด / ลงในช่องความเห็นซึ่งมีอยู่ 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ตอบในช่องว่างที่ตรงตามความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ \ ความรู้สึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จากการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีที่ผ่านมา นักเรียนรู้สึกว่ามีวิธีสอนของครู.....					
1. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น....					
2. ทำให้รู้สึกเบื่อไม่อยากเรียนวิชาภาษาไทย..					
3. มีกิจกรรมที่น่าสนใจ					
4. ทำให้เรียนวิชาภาษาไทยด้วยความสนุกสนาน					
5. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ..					
6. นักเรียนต้องการให้หมดชั่วโมงไปโดยรวดเร็ว					
7. ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น.....					
8. ช่วยให้การสื่อสารของนักเรียนดีขึ้น.....					
9. ทำให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนมากกว่าครู					
10. ทำให้รู้สึกว่าได้เรียนภาษาไทยคุ้มค่ากับเวลา					
11. ช่วยฝึกการใช้เหตุผลเพื่อหาข้อสรุป					
12. ทำให้ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการ ดำรงชีวิต.....					
13. ช่วยส่งเสริมความคิดให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ตามความต้องการของตนเอง.....					
14. ช่วยฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน.....					
15. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์.....					
16. ทำให้เห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.....					

ข้อความ	ความรู้สึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มจากเอกสารที่นำมา						
ประกอบการสอน						
18. ทำให้ได้ฝึกการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย..						
19. ทำให้ได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียน						
ของตนหลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว.....						
20. สามารถทำให้นำแนวความคิดจากการเรียน						
การสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน						

ภาคผนวก ค

- ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- ตาราง 9 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนโดยผู้ตรวจ 2 ท่าน
- ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย
- ตาราง 11 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- ตาราง 12 แสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- ตาราง 13 คะแนนแสดงความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
1	.67	.33	21	.46	.48
2	.47	.29	22	.38	.43
3	.40	.31	23	.60	.46
4	.65	.36	24	.64	.76
5	.64	.48	25	.65	.50
6	.59	.31	26	.52	.29
7	.62	.50	27	.53	.48
8	.59	.31	28	.35	.49
9	.52	.37	29	.49	.49
10	.46	.48	30	.67	.72
11	.54	.34	31	.65	.61
12	.69	.39	32	.61	.43
13	.46	.27	33	.43	.37
14	.38	.28	34	.36	.31
15	.47	.29	35	.41	.49
16	.54	.34	36	.47	.29
17	.41	.41	37	.60	.46
18	.42	.35	38	.60	.41
19	.65	.36	39	.54	.56
20	.41	.64	40	.56	.38

ตาราง 9 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนโดยผู้ตรวจ 2 ท่าน

ผู้ตรวจ	คนที่ 1	คนที่ 2	ผู้ตรวจ	คนที่ 1	คนที่ 2
นักเรียน	คะแนน	คะแนน	นักเรียน	คะแนน	คะแนน
1	14	15	21	14	15
2	13	14	22	14	14
3	15	14	23	14	16
4	16	17	24	14	15
5	15	15	25	13	14
6	14	13	26	15	16
7	15	16	27	14	15
8	14	13	28	12	11
9	14	14	29	12	14
10	14	15	30	15	17
11	11	13	31	14	15
12	14	15	32	14	14
13	15	16	33	14	15
14	15	17	34	14	16
15	15	14	35	14	14
16	15	16	36	15	15
17	13	12	37	14	16
18	13	13	38	14	13
19	15	16	39	11	10
20	12	12	40	9	10

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย

ข้อที่	X_H	X_L	t
1	4.56	3.60	4.80
2	4.00	2.56	6.00
3	3.96	2.96	5.88
4	4.08	3.00	5.40
5	4.44	3.04	6.36
6	4.12	2.52	5.33
7	4.16	3.00	5.80
8	4.52	3.44	5.40
9	3.76	2.48	5.33
10	4.24	2.48	6.77
11	4.24	3.00	6.20
12	4.24	2.96	7.00
13	4.36	3.20	4.46
14	4.40	3.08	6.60
15	4.32	3.08	5.17
16	4.28	2.96	12.00
17	4.12	2.76	6.18
18	4.44	3.20	7.29
19	4.12	2.96	4.46
20	4.20	2.92	6.40

ตาราง 11 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง		คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
1	24	29	1	19	25
2	23	27	2	20	28
3	23	31	3	27	30
4	23	27	4	19	21
5	22	31	5	20	21
6	23	25	6	20	22
7	21	36	7	23	25
8	30	29	8	17	28
9	22	26	9	18	20
10	28	29	10	19	24
11	27	39	11	20	28
12	21	29	12	23	26
13	17	22	13	19	23
14	24	27	14	22	30
15	27	38	15	24	25

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
16	27	30	16	19	23
17	28	38	17	25	24
18	21	23	18	16	22
19	22	27	19	20	26
20	21	24	20	17	23
21	22	24	21	26	25
22	16	21	22	18	20
23	20	27	23	24	20
24	24	28	24	22	29
25	26	27	25	22	21
26	23	28	26	24	24
27	21	26	27	18	23
28	19	27	28	21	26
29	28	36	29	23	31
30	19	23	30	22	28

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
31	21	27	31	23	23
32	25	27	32	14	21
33	22	25	33	16	24
34	21	26	34	25	26
35	18	25	35	18	25
36	20	28	36	17	19
37	30	35	37	18	21
38	20	27	38	21	16
39	22	26	39	20	22
40	24	27	40	24	27

ตาราง 12 แสดงคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และ
กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
1	14	19	1	15	16
2	17	19	2	16	16
3	15	17	3	16	16
4	15	16	4	11	14
5	10	15	5	14	15
6	15	15	6	15	15
7	18	20	7	15	16
8	15	17	8	15	16
9	14	18	9	15	17
10	9	15	10	14	15
11	15	18	11	15	17
12	13	16	12	14	16
13	15	17	13	14	15
14	15	18	14	15	17
15	15	20	15	17	17

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
16	16	19	16	15	15
17	16	18	17	14	14
18	12	15	18	15	16
19	15	16	19	15	15
20	14	16	20	14	15
21	17	19	21	15	15
22	14	15	22	14	14
23	15	16	23	14	15
24	15	18	24	15	17
25	18	20	25	10	14
26	16	16	26	15	15
27	9	13	27	14	14
28	14	15	28	14	14
29	10	15	29	15	17
30	15	17	30	15	16

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
31	14	18	31	11	14
32	14	16	32	14	15
33	14	15	33	14	14
34	12	15	34	16	16
35	14	15	35	15	17
36	14	15	36	14	15
37	17	19	37	12	15
38	15	16	38	11	13
39	15	16	39	14	15
40	11	13	40	14	15

ตาราง 13 แสดงคะแนนความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
1	75	71	1	67	76
2	55	82	2	64	73
3	69	74	3	57	60
4	75	75	4	66	69
5	61	63	5	51	46
6	72	69	6	60	66
7	39	78	7	63	65
8	71	86	8	49	67
9	55	75	9	83	84
10	80	74	10	78	74
11	55	85	11	59	71
12	62	61	12	56	64
13	52	64	13	66	63
14	69	77	14	54	72
15	66	93	15	31	49

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
16	77	84	16	50	57
17	42	62	17	73	70
18	68	76	18	57	59
19	48	58	19	56	59
20	78	81	20	58	59
21	55	85	21	52	54
22	68	73	22	57	60
23	65	74	23	64	63
24	79	93	24	60	63
25	71	72	25	71	70
26	66	78	26	92	94
27	57	72	27	84	82
28	52	74	28	68	65
29	67	81	29	69	76
30	71	79	30	66	67

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มควบคุม	
	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง		คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
31	62	55	31	61	67
32	55	85	32	58	57
33	71	69	33	67	67
34	76	68	34	71	84
35	84	84	35	85	86
36	79	75	36	47	41
37	35	73	37	92	87
38	51	56	38	68	76
39	75	71	39	53	58
40	56	60	40	55	56

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวปริญัตร์ พรหมศรี
เกิดวันที่	19 เดือน มกราคม พุทธศักราช 2499
สถานที่เกิด	อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1 หมู่ 1 ตำบลสงเปือย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร 35110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุพบัณณ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร 35110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2515	ม.ศ.3 จากโรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุพบัณณ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
พ.ศ.2518	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2522	ศศ.บ. (วิชาเอกการสอนภาษาไทย วิชาโทจิตวิทยา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2535	กศ.ม. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา สาขาการสอนภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจ
ในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอน
ตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) และวิธีสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
ปริญญ์ พรหมศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
มกราคม 2535

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทาง การเขียน และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน ตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) และวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ของ โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขุมถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนวิจัยแบบ Randomized Group Pretest - Posttest Design กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) กลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนชนิดอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจาก ภาพ 1 ฉบับ และแบบสอบถามความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ซึ่งมีความเชื่อมั่น 0.80, 0.81 และ 0.88 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูล t - test Difference Score

ผลการทดลองพบว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA IV STUDENTS' READING COMPREHENSION,
WRITING ABILITY AND INTEREST TOWARDS TEACHING THAI THROUGH
THE INSTRUCTION BASED ON THE ERICA MODEL AND
THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
PARIYACHAT PROMSRI

Presented in partail fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
January 1992

The purpose of this study was to compare the reading comprehension, writing ability and the interests towards teaching Thai of Mathayom Suksa IV students through the instruction based on the ERICA Model and the Teacher's Manual.

The sample used in this study was 80 Mathayom Suksa IV students at Khamkhuanakaw Chanoophatham school in Yasothon Province, during the first semester of the academic Year 1991. The sample was divided into two groups, the experimental and the control group which contained 40 students in each. The experimental group was taught through the instruction based on the ERICA Model ; and the control group was taught through the method in the Teacher's Manual. Each group was taught in the same contents for 16 periods of 50 minutes. The design of this study was the randomized control group pretest - posttest design.

The 40 multiple choices items - test on Thai reading comprehension (reliability 0.80), the writing ability test (reliability 0.81) and the interest test towards teaching Thai (reliability 0.88) were the instruments data. The t - test was used to analyze the data.

The results of the study indicated that :

1. The Thai reading comprehension of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The Thai writing ability of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
3. The interest towards the teaching Thai of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.